BONDIA® ARUBA

Diasabra 18 di APRIL 2026 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Ken ta paga, ken ta cobra…
Den escasez di petroleo…?

Pagina 5

Conseho di Salud Hulandes ta desconseha implementacion di vacunacion di dengue



Pagina 4

- **Parlamento a debati impacto di tension geopolitico y maneho economico di gobierno** Pagina 3
- **Dangui Oduber (MEP): Maneho di minister Wever: Placa pa Comercio, Sla pa Pueblo!** Pagina 6
- **OCTs-EU Forum: Comision Europeo ta cambia modelo di ayudo pa inversion** Pagina 2

70% di Hulandes ta sostene prohibicion di rednan social pa mucha



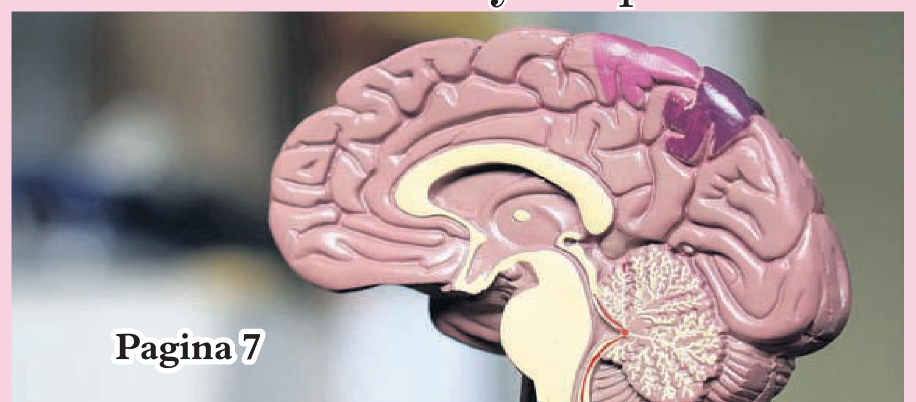
Pagina 9

Petro ta anuncia bishita pa Venezuela y ta propone gobierno di transicion



Pagina 10

Medicamentonan elogia pa trata Alzheimer no ta yuda pashent



Pagina 7

BONDIA ARUBA

OCTs-EU Forum: Comision Europeo ta cambia modelo di ayudo pa inversion

Y Aruba kier posiciona refineria como beneficiado



E aña aki, Aruba a organisa e di 21 edicion di e Foro di e Paisnan y Teritorionan Ultramar - Union Europeo (OCTs-EU Forum) cual a tuma luga di 9 pa 14 di april 2026. Un di e puntonan cu a resalta durante e foro ta un cambio den e model di fondo dirigi pa ayudo pa un cooperacion stimula pa inversion, mustrando con Union Europeo ta planea pa sostene su partnernan teritorial di awor pa dilanti. Banda di esaki, a anuncia un propuesta pa redobla fondo pa region Caribe. Pa Aruba, cual e aña aki a posiciona su mes como "brug entre Europa y Caribe", e strategia nobo di EU por tin beneficio grandi—specialmente mientras Aruba ta enfoca riba transformacion di refineria.

E foro aki ta e plataforma di nivel mas halto pa dialogo anual entre Paisnan y Teritorionan Ultramar (OCTs), Union Europeo y estado miembronan di EU, y ta discuti temanan strategico manera cooperacion sostenible, cambio climatico y transformacion digital. Tradicionalmente, fondo di Union Europeo tabata ser aloca como sosten pa su teritorionan: Fondo cu ta encera sumanan otorga cu no mester paga back y ta ser aloca via varios iniciativa Europeo, manera e Fondo Europa pa Desaroyo (EDF), por ehempel. Ta otorga e fondo aki na gobierno y no inversionistan, y e tabata destina primeramente pa infrastructura gubernamental, sector colectivo, programanan educacion of di desaroyo of proyectonan ambiental, entre otro. Esencialmente—y esaki ta diferencia for di e modelo nobo, e sosten ricibi tabata diseña pa proyectonan di escala chikito y no pa genera placa.

Aunke principalmente funcionando como ayudo financiero pa teritorionan, e modelo tradicional aki tabatin su limitenan. Entre otro, e modelo tradicional di fondo no tabata diseña pa ofrece beneficio economico a largo plazo ni tabata stimula diversificacion economico. Ademas, cu e modelo tradicional teritorionan ta keda dependiente riba sosten externo.

Awor, Union Europeo ta buscando pa mobilisa inversion riba escala grandi. E modelo nobo aki ta cay bao di e strategia Global Gateway, cual ta un iniciativa cu ta envolve estado miembronan di EU y e sector priva cu meta pa amplia inversion den sector digital, transporte, educacion, energia y salud. Inicialmente tabatin intencion pa mobilisa 300 biyon euro pa e periodo di 2021-24, pero e iniciativa a surpasa su meta y ta anticipa pa yega 400 biyon euro den inversion pa 2027.
Den luz di e exito aki, e decision pa cambia modelo di sosten pa OCTs ta comprendible: E ta permiti EU pa mobilisa fondo mas grandi, e ta trece impactonan mas fuerte (y posiblemente mas duradero) pa economia di beneficiadonan y ta fortalece influencia di EU por medio di conecta fondo na interes economico di e teritorionan.
Gobierno di Aruba tambe a tuma nota di e posible beneficionan cu e por trece, y ta parce di tin intencion di propone e transformacion di refineria na San Nicolas como un proyecto pa inversion Europeo.

Teoreticamente, e proyecto di refineria ta pas perfecto cu loke Union Europeo ta buscando: Proyectonan grandi cu por tin impacto economico grandi. Transformacion di e refineria por ser haci di un manera cu ta alinea cu e strategia di Global Gateway, specialmente den fortalece conectividad den sector di energia cu por duna e refineria un rol importante den energia renobable y almacenamento.

E proyecto tambe por atrae inversionistanan den sector priva, cual ta critico na e modelo nobo di sosten pa OCTs. Pa Aruba mes, e beneficio por ta amplio: e ta duna e pais acceso na fondo grandi, e por diversifica economia y trece beneficio a largo plaso, ademas fortalece e posicion di Aruba como partner den Caribe.

Mencionando tur esaki, mester considera tambe e realidad den cual e ambicion di gobierno pa cu e refineria ta existi.

No ta secreto cu e topico di refineria ta controversial, ambos den parlamento cu den perspectiva publico. Mirando con largo e refineria a keda para den abandono total, hopi den comunidad ta cuestiona si ta posible mes pa haci uso di e infrastructura enorme cu tin den e tereno di refineria.
Bon Dia Aruba a trece dilanti si ta factible pa transforma e refineria. Manera nos a menciona den nos edicion di dialuna, e tankinan mes por ta ainda structuralmente intacto–y informacion cu Bon Dia Aruba a ricibi ta indica cu esaki no ta e caso–no por asumi cu henter e instalacion ta den bon estado. Exposicion pa un periodo prolonga na elementonan di naturalesa a trece corosion y daño na infrastructura pa dok – pier, brasa di loading y sosten bao awa.

Y e daño ta visible tambe pa comunidad di Aruba.

Aunke gobierno no a divulga ainda exactamente kico nan tin planea pa haci cu e refineria, e ultimo desaroyo pa cu e refineria ta cu gobierno kier lease e tankinan di almacenahe di petroleo y facilidadnan di dok na Mond'i Lora. Esaki a ser confirma door di un propuesta internacional cu recien a ser publica. Pero mirando e deterioro di infrastructura—y e posible inversion grandi cu lo mester pa drech'e—mester puntra si e iniciativa aki lo keda den interes di Aruba. Si un inversionista tin cu gasta hopi placa den renobacion, menos retorno financiero lo tin pa paga lease of pa ganashi comparti. Manera nos a splica caba, mas deteriora e infrastructura ta, mas debil e posicion di negociacion di Aruba ta bira.

Pues a pesar di e ambicionnan di gobierno, ta obvio cu e proyecto di refineria ta enfrenta retonan grandi unda inversion ta keda un factor decisivo. Di un banda e inversion aki por bin di Union Europeo cu colaboracion di sector priva, pero e no ta garantisa cu Aruba lo haya e fondo necesario pa transforma e refineria ni si e proyecto ta bin na remarke mes pa haya fondo.

Mester clarifica tambe cu e anuncio di Comision Europeo pa reduplica fondo Europeo pa OCTs di 500 miyon pa 999 miyon euro ta en principio un propuesta ainda den e marco presupuestario di Union Europeo. E ta un señal di compromiso politico a largo plaso, y no un pakete di fondo cu lo ser aloca inmediatamente. Si confirma un reduplicacion di fondo, esaki lo drenta na vigor apenas cuminsando 2028. Ademas, ainda no ta cla con hopi di e fondo lo ser aloca pa Caribe y con hopi lo ser aloca pa region Pacifico/Artico.

Asina mes, e foro ta subraya Aruba su posicion strategico dentro di Caribe cu laso Europeo. Por medio di organisa e edicion di e aña aki, Aruba ta buscando pa alinea su mes cu e direccion nobo di EU cu ta enfoca riba inversion, escala y impacto economico a largo plaso.

E pregunta si e strategia aki lo resulta den fondo y desaroyo pa refineria na San Nicolas ta depende riba con economicamente factible e proyecto ta y con rapido por bin cu plannan concreto pa e tereno.



Parlamento a debati impacto di tension geopolitico y maneho economico di gobierno

Gobierno y oposicion a presenta puntonan di bista fuertemente contrastante den Parlamento tocante e manera con e pais ta preparando pa e impacto economico di aumento di prijs mundial di petroleo y e aumento di tension geopolitico. Durante e reunion publico, minister di Finanzas, Asuntonan Economico y Sector Primario, Geoffrey Wever (Futuro) a enfoca riba e vulnerabilidad di economia di Aruba y e medidanan cu ta implementa pa salvaguardia poder di compra y stabilidad economico.

Minister Wever a delinea e riesgo cu e desaroyonan den mercado internacional di energia ta trece cune. El a splica cu Aruba, como un economia chikito y habri, ta particularmente exponi na fluctuacionnan di prijs mundial di petroleo. Aumento den gastonan di energia tin un efecto directo riba transporte, prijs di cuminda y costo di bida en general, influenciando finalmente e poder di compra di ciudadanonan.

Segun e mandatario, e desaroyonan geopolitico recien a intensifica e incertidumbre den mercadonan mundial. Conflictonan global, tensionnan comercial y instabilidad regional a crea cambionan den prijs di energia. E desaroyonan aki, el a indica, tambe ta ser señala pa institutonan internacional como riesgonan potencial pa crecemento economico mundial y stabilidad financiero.

E posicion di gobierno, segun minister Wever, ta cu e ta actua proactivamente pa mitiga e shocknan externo aki. Medidanan implementa caba ta inclui un reduccion temporal di accijns riba combustibel, mecanismonan pa stabilisa prijsnan di utilidad a traves di strategianan di hedge, y continuacion di iniciativanan di sosten social dirigi riba mantencion di poder di compra.

E mandatario a enfatisa cu aumento di prijs di zeta ta afecta e cadena di suministro mundial, aumentando e gasto di importacion di productonan, incluyendo articulonan di cuminda esencial. El a enfatisa cu como contesta, gobierno a pone proteccion di poder di compra na e centro di su maneho di politica. E medidanan introduci ta ser describi como temporal, diseña pa limita e impacto riba hogarnan sin daña finanzas publico.

Minister Wever a splica cu un componente clave di e strategia di gobierno ta e uso di un cuadro di mitigacion cu ta incorpora planificacion di scenario, permitiendo autoridadnan anticipa diferente nivel di impacto economico y responde na un manera structura mediante monitoreo continuo, coordinacion institucional y guianan predefini pa evita decisionnan reactivo.

Na mesun momento, el a sigui splica, gobierno ta reconoce cu tur intervencion tin implicacion pa finanzas publico, pa asina su maneho ta basa riba criterionan obhetivo, evaluacion continuo y disciplina fiscal estricto, cu segun nan ta permiti accion oportuno sin pone presion innecesario riba economia, y cu ta keda alinia cu e obhetivonan di programa AVP-FUTURO 2025–2028 pa fortalece poder di compra, stimula crecemento sostenibel y mantene stabilidad fiscal.

Minister Wever a indica cu gobierno ta trahando riba un agenda mas amplio cu ta combina accion inmediato cu planificacion strategico a largo plaso. Esaki ta inclui esfuersonan pa mehora resiliencia contra shocknan externo y reduci vulnerabilidadnan structural den economia.

Lider di fraccion di AVP, Jennifer Arends-Reyes, a defende e maneho di gobierno bisando cu e preocupacionnan cu e publico a lanta ta ser reconoci y tuma na serio. El a reitera cu e dependencia di Aruba riba importacion ta haci'e particularmente sensitivo pa fluctuacionnan di prijs internacional, specialmente den combustibel y transporte.

Arends-Reyes a enfatisa cu gobierno ta trahando den coordinacion cu diferente stakeholders pa prepara pa cambionan economico potencial. El a mustra riba e mesun medidanan delinea pa minister Wever, incluyendo reduccion di impuesto riba combustibel, stabilisacion di prijs di utilidad y programanan di sosten social, como prueba di esfuersonan continuo pa mitiga e impacto di aumento di gastonan.

Banda di medidanan di termino cortico, Arends-Reyes a subraya importancia di strategianan di termino largo pa fortifica resiliencia economico, incluyendo inversionnan den produccion local, agricultura y pesca pa reduci dependencia di importacion, como tambe aceleracion di transicion pa energia renovable pa limita exposicion na fluctuacionnan di prijs mundial y promove sostenibilidad ambiental, mientras cu tambe a pone enfoke riba necesidad di supervision mas fuerte y transparencia den prijs durante instabilidad di mercado, enfatisando cu mantene confiansa publico ta depende di comunicacion cla y accion consistente di gobierno.

Sosten pa e maneho di gobierno tambe a ser expresa door di parlamentario di fraccion di Futuro, Muzaninn Wever, kende a describi e topico como altamente relevante den e contexto mundial actual y a señala cu gobierno ya a implementa varios medida pa alivia presion financiero riba hogarnan, manera absorcion parcial di aumento di prijs di combustibel y sosten na pensionadonan.

El a enfatisa cu atende retonan economico structural ta rekeri tempo y no por logra den un solo aña, reconociendo cu ainda tin hopi trabao. E parlamentario a indica cu gobierno ta move den e bon direccion, hunto cu discusionnan continuo riba instrumentonan financiero adicional y ahustenan di politica pa amplia e sosten.

Di su banda, oposicion a lanta preocupacion tocante tanto e ahuste como e tempo di e contesta di e gobierno. Parlamentario Dangui Oduber a critica e enfoke di politica actual, argumentando cu ta pone mas enfasis riba sostene e sector comercial cu riba atende e necesidadnan di ciudadanonan comun y coriente. El a mustra riba incentivonan fiscal otorga na negoshinan, incluyendo exoneracion di impuesto pa cierto inversionnan, y a cuestiona si e medidanan aki ta beneficia desproporcionalmente interesnan comercial mas grandi.

Oduber tambe a subraya e



un desbalansa den politica fiscal. Oduber a cuestiona pakico negoshinan ta haya alivio di belasting mientras cu personanan individual ta sigui confronta full e obligacionnan di belasting. Tambe el a trece preocupacionnan dilanti tocante prioridadnan di gasto di gobierno, incluyendo gastonan riba biahe oficial y huurmento di vehiculo, y tambe e existencia di un fondo di inversion substancial cu no a ser desplega ainda pa duna alivio directo na casnan.



Lider di fraccion MEP, Evelyn Wever-Croes tambe a expresa su preocupacion riba e nivel di preparacion di gobierno. El a enfatisa cu tensionnan geopolitico, particularmente den Medio Oriente, ta trece riesgonan potencial cu ta rekeri planificacion proactivo. For di su punto di bista, gobierno no a presenta un plan di contingencia suficiente detaya pa atende cu posibel interupcionnan economico.

Wever-Croes a argumenta cu otro paisnan ya ta tumando pasonan pa proteha nan poblacionnan di gastonan creciente, incluyendo medidanan pa controla prijsnan of absorbe aumentonan den gastonan di combustibel. El a pidi pa accion mas concreto na Aruba, incluyendo medidanan dirigi pa proteha gruponan vulnerabel y controlnan amplia riba costo di productonan basico. El a enfatisa e importancia di actua trempan, advertiendo cu retrasonan por resulta den consecuencianan mas severo pa hogarnan.

E reunion publico den Parlamento a desaroya den un ambiente carga di tension. Durante e debate, e fraccionnan a intercambia posicionnan fuerte. E situacion a escala te na un punto unda fraccion di MEP, cu a pidi e reunion, a dicidi di bandona e sala prome cu e discusion a finalisa. Esaki a provoca reaccion di fraccion

gastonan di energia, interupcionnan di e cadena di suministro y presionnan inflacionario ta afectando hopi pais, pero economianan insular chikito manera Aruba ta enfrenta retonan particular debi na nan dependencia riba importacion y capacidad limita pa absorbe shocknan externo.

Segun cu e situacion ta desaroya, e efectividad di e medidanan di gobierno y su preparacion probablemente lo keda asuntonan central den discusionnan politico. Tanto gobierno como oposicion a indica cu proteha poder di compra y garantisa stabilidad economico ta prioridadnan clave, aunke nan ta diferencia significantemente den nan evaluacion di politicanan actual y e urgencia di accion adicional.

E debate ta enfatisa e complehidad di nabega politica economico den un ambiente mundial cu ta cambiando rapidamente. Mientras cu gobierno ta enfatisa planificacion structura y disciplina fiscal, voznan di oposicion ta boga pa medidanan di alivio mas inmediato y visibel. E proximo lunanan por duna mas claridad riba con economia di Aruba ta responde na presionnan externo y si e strategianan actual ta suficiente pa mitiga nan impacto.

BONDIA ARUBA

Conseho di Salud Hulandes ta desconseha implementacion di vacunacion di dengue pa Aruba y Caribe — pa awor

Conseho di Salud di Hulanda a conseha gobierno pa no introduci un programa di vacunacion di dengue na gran escala na Aruba y e parti Caribense mas amplio di Reino na e momento aki, citando e incertidumbre continuo riba e balansa entre beneficio y riesgo.

E recomendacion, publica na comienso di april, ta sigui un evaluacion cientifico detaya di transmision di dengue, rindimento di vacuna y condicionnan epidemiologico local den henter e seis islanan di Caribe Hulandes: Aruba, Corsou, Sint Maarten, Boneiro, Sint Eustatius y Saba.

Aunke dengue ta keda un asunto di salud publico cu ta ripiti den e region, e Conseho ta conclui cu evidencia actual no ta suficiente fuerte pa hustifica un strategia di vacunacion pa henter e poblacion.

Dengue, tambe conoci como "knokkelkoorts," ta un malesa viral transmiti pa sangura cu ta endemico den regionnan tropical y subtropical. E ta ser transmiti principalmente door di e sangura Aedes aegypti, cu ta hopi plama den Caribe. Mientras cu mayoria di infeccionnan ta leve of hasta asintomatico, e malesa por progresa den algun caso pa complicacionnan severo, incluyendo sangramento interno, daño na organonan y shock.

E presencia di dengue riba e islanan ta bon estableci. Segun e rapport, e virus ta circula continuamente den Caribe y tipicamente ta causa brote cada dos pa tres aña. E brotenan aki por varia den severidad y hopi biaha ta ser influencia pa factornan di temporada manera awasero, cu ta aumenta e criamento di sangura.

E brote mas recien, na 2023-2024, a subraya e riesgo continuo. Calculacionnan ta sugeri cu entre 360 yi 1.090 hende pa cada 100.000 habitante a keda infecta den henter e islanan. Den total, tabatin decenas di hospitalisacion y tres morto registra. Mientras cu e cifranan aki por parce relativamente abao, e Conseho ta señala cu probablemente nan ta subestima e berdadero peso di malesa, ya cu hopi infeccion di dengue no ta ser diagnostica of raporta formalmente.

A pesar di esaki, e introduccion di un programa di vacunacion no ta ser considera simpel.

Den centro di e discusion ta e vacuna contra dengue actualmente disponibel, Qdenga, cu a ser aproba na Europa for di 2022. E vacuna ta diseña pa proteha contra tur cuater variante conoci di e virus di dengue, conoci como 'serotipo' (serotype). Sinembargo, e analisis di e Conseho ta mustra cu e efectividad di e vacuna ta desigual.

Estudionan clinico ta indica cu e vacuna por reduci e riesgo di infeccion di dengue cu alrededor di 61% y e riesgo di hospitalisacion cu mas o menos 84% te cu cuater aña y mey despues di vacunacion. Mientras cu e cifranan aki ta sugeri un nivel di proteccion significante, nan ta revela tambe limitacionnan.

E vacuna ta parce di ta duna proteccion mas fuerte contra algun serotipo, particularmente tipo 1 y 2, pero proteccion menos consistente contra serotipo 3. Datonan riba serotipo 4 ta limita ainda, ya cu e variante aki tabata menos prevalente durante e estudionan. E variacion aki ta importante pasobra tur cuater serotipo ta circula den Caribe, y brotenan den futuro por ta impulsa pa cualkier di serotiponan aki.

Segun e rapport e incertidumbre aki ta haci'e dificil pa pronostica con efectivo un programa di vacunacion lo ta den practica.

Un otro factor critico ta seguridad. E Conseho di Salud ta subraya preocupacionnan continuo tocante un fenomeno conoci como mehoracion dependiente di anticurpa, of ADE. Esaki ta sucede ora un persona cu anteriormente no a ser infecta cu dengue haya e vacuna y despues ta contrae e virus. Den casonan asina, e contesta inmunologico causa pa e vacuna no por neutralisa e virus completamente y por, den teoria, conduci na un curso di malesa mas severo.

Aunke actualmente no tin evidencia cla cu e efecto aki ta sucediendo cu e vacuna Qdenga, datonan a largo plaso ta limita ainda. E Conseho ta enfatisa cu e posibilidad di un riesgo asina no por ser exclui ainda, particularmente pa infeccionnan causa pa serotiponan contra cual e vacuna ta ofrece proteccion mas debil.

E preocupacion aki ta specialmente relevante den poblacionnan cu nivelnan abao di exposicion previo na dengue.

Riba e islanan di Caribe, datonan disponibel ta sugeri cu hopi mucha ainda no a ser infecta cu e virus. Den gruponan asina, vacunacion por expone individuonan potencialmente na e riesgo teorico di ADE sin duna suficiente beneficio di proteccion.

E rapport ta remarca cu pa adultonan e situacion ta menos cla. Algun estudio ta sugeri cu un proporcion grandi di adultonan riba cierto islanan ya a ser exponi na dengue, mientras cu den otronan



e proporcion ta significantemente mas abao. E variacion aki ta haci'e dificil pa diseña un strategia di vacunacion cu ta pas pa tur hende.

Guianan internacional ta reforsa e maneho cauteloso aki. Organisacion Mundial di Salud (WHO) ta recomenda vacunacion contra dengue principalmente den areanan caminda e transmision ta halto y caminda un proporcion grandi di e poblacion a keda infecta caba. Den regionnan cu transmision mas abao of nivelnan mas abao di exposicion previo, WHO ta conseha contra di vacunacion generalisa.

Di mesun manera, e Organisacion Panamericano di Salud (PAHO) a urgi paisnan den America pa abstene di introduci programanan di vacunacion na gran escala te ora cu tin datonan mas robusto disponibel, particularmente pa loke ta trata seguridad y efectividad den diferente grupo di poblacion.

Den su rapport, e Conseho di Salud ta alinia cu e recomendacionnan aki. E ta conclui cu, mirando e nivel di incertidumbre actual, no por determina cu suficiente confiansa cu un programa di vacunacion lo resulta den un beneficio neto di salud pa e poblacion di Caribe Hulandes.

Enbes di esey, e Conseho ta recomenda pa enfoca riba mehora colecta di dato y vigilancia. Esaki ta encera un miho monitoreo di infeccion di dengue, hospitalisacion y morto, como tambe informacion mas detaya riba cuanto persona ya a ser exponi na e virus.

Datonan asina lo duna un comprondemento mas cla di e situacion local y yuda informa decisionnan den futuro.

E Conseho tambe ta mustra riba e necesidad pa investigacion adicional riba rindimento di vacuna, particularmente relaciona cu serotiponan 3 y 4 y bao di individuonan cu no a ser infecta anteriormente. Ta anticipa cu estudionan continuo lo duna mas bista riba e preguntanan aki den e proximo añanan.

Mientras tanto, medidanan tradicional di prevencion ta keda esencial. Controla poblacion di sangura, reduci awa para y encurasha practicanan di proteccion manera uso di repelente y muskitero ta keda e hermentnan principal pa limita e plamamento di dengue.

Pa Aruba, e recomendacion tin relevancia local directo. Regularmente e isla ta experiencia brote di dengue, cu casonan ta aumenta durante periodonan di awasero ora e poblacion di sangura ta aumenta. Durante e brote regional mas recien na 2023–2024, Aruba a registra tanto infeccion confirma como hospitalisacion, mustrando cu e virus ta sigui circula y afecta salud publico.

E Conseho ta enfatisa cu su recomendacion no ta permanente. Segun cu evidencia nobo bira disponibel—sea pa medio di mehoracion di vigilancia, mas investigacion of e desaroyo di vacunanan nobo—e decision por ser revisa.

Pa awor sinembargo e mensahe ta cla: mientras dengue ta keda un preocupacion na Aruba y den Caribe mas amplio, e introduccion di un programa di vacunacion ainda no ta ser sosteni pa e evidencia disponibel.

Tabel 1 Infecties, ziekenhuisopnames en sterfte door dengue op BES- en CAS-eilanden tijdens epidemie in 2023-2024

Land (aantal inwoners)	Ongediff. koorts OF syndr. surveillance 2023	Ongediff. koorts OF syndr. surveillance 2024	Infecties (bevestigd+ waarschijnlijk) 2023	Infecties (bevestigd+ waarschijnlijk) 2024	Ziekenhuisopnames 2023	Ziekenhuisopnames 2024	Sterfte 2023	Sterfte 2024
Aruba (±108.000)	442	615	18	56	1	5	0	0
Bonaire (±25.000)	160	803	14	341	0	2	0	0
Curaçao (±156.000)	65	–	22	579	0	53	0	3
Saba (±2.100)	14	51	5	30	0	10	0	0
Sint Eustatius (±3.200)	95	–	122	50	2	2	0	0
Sint Maarten (±43.000)	24	–	88	158	–	–	–	–
Totaal (±337.300)	800	1.469*	269	1.214	3*	72*	0*	3*

– onbekend

* exclusief de landen waarvan geen data beschikbaar zijn

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Francis Dirksz

Colaboracion
Agence France Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.



Editorial

Ken ta paga, ken ta cobra…
Den escasez di petroleo…?

En principio e pregunta haci aki riba ta parcialmente facil pa contesta: finalmente e consumidor ta paga 'los platos rotos' den cualkier crisis. Pero ta keda e pregunta ainda ken ta 'cobra'. Pasobra cu tanto biyones pasando pa otro man, lo ta bon pa sa unda tur e placa ey ta bay para, cu mundo ta pagando na petroleo y gas natural. Despues ademas aumento di prijs di petroleo y gas ta penetra den prijs di mayoria di otro producto, causando inflacion general.

Ora surgi un crisis manera esun actual, di nochi pa mainta e perspectiva pa loke ta oferta mundial di un producto ta cambia drasticamente. Esey tin efecto directo riba prijs internacional di crudo, pa loke ta prijs pa producto di entrega proximo; e prijs pa e producto entrega na e momento ey ta stipula den e contractnan di benta y entrega acorda caba. Pero cu mas di un luna di guera, nos ta den e miseria caba y e consumidor por sinti e aumento di prijs den e 'downstream' (refinacion y distribucion) y esey lo keda asina, hasta si prijs riba mercado di crudo bolbe na e nivel anterior. Esnan cu ta probecha di prijs mas halto, fuera di e speculadornan di mercado cu ta gana cu subida y bahada di prijs, ta esunnan na inicio di e proceso: e companianan petrolero cu ta propietario di e posnan cu por bende nan producto pa un prijs hopi mas halto, mientras nan gastonan di operacion no a move. E propietarionan aki no ta solamente e companianan petrolero internacional grandi cu ta explota fuente di petroleo, sino tambe e paisnan unda nan ta opera, cu ta cobra 'royalties' riba cada bari.

Y cuanto asina lo ta pasando pa otro man den e tempo aki? Si nos tuma como punto di salida un produccion mundial di crudo di 100 miyon bari pa dia, un aumento di $30 pa bari, di $70 pa $100, ta implica un pago total extra di $3.000 miyon pa dia. Si un crisis asina dura un aña, nos ta papiando di un cuenta total di mas di mil biyon dollar pa paga. Y esaki ta solamente na nivel di prijs di crudo na $100 pa bari, corda na $150 pa bari. Manera bisa anteriormente, esun na inicio di e cadena ta probecha mas, pasobra pa un aumento minimo di costo derepente nan ta haya un ingreso enorme extra. Esaki ta encera e empresa y paisnan no afecta pa e guera na Medio Oriente. Excepcion ta pa e casonan dudoso di Rusia y Iran, cu a mira sancion Mericano desaparece den un frega di wowo, mientras esun ta den pleno guera cu Merca mes y e otro ta apoy'e. Bo por puntra bo mes ta den ki tipo di mundo nos ta biba. Pero tin otro factor cu ta cambia e panorama un poco. Por ehemplo, Rusia no por probecha completamente di e tipo di 'windfall revenue' aki, pasobra Ucrania den e guera di agresion Ruso ta destruyendo e infrastructura petrolero Ruso, tanto na nivel di refineria, almacenahe como di puerto di exportacion, yegando caba na elimina sigur 40% di e capacidad di exportacion. Rusia a para tambe tur exportacion di gasolin en vista di escasez creciente na e pais mes. Ademas e bloqueo Mericano di e estrecho di Hormuz, pa contraresta e bloqueo di Iran, ta haci cu e petroleo Irani tampoco por yega mercado internacional, pa haci e confusion completo. Perdedor den e asunto ta e paisnan den Golfo di Persia cu mester a limita produccion pa via di no tin lugar pa almacena mas produccion. Esaki ta haci cu pa un periodo bastante largo cierto produccion no lo ta disponible, pasobra reanuda produccion semper ta tuma tempo y capital. E daño lo por keda limita si tin un solucion definitivo pronto, pero esey no ta parce e perspectiva actual.

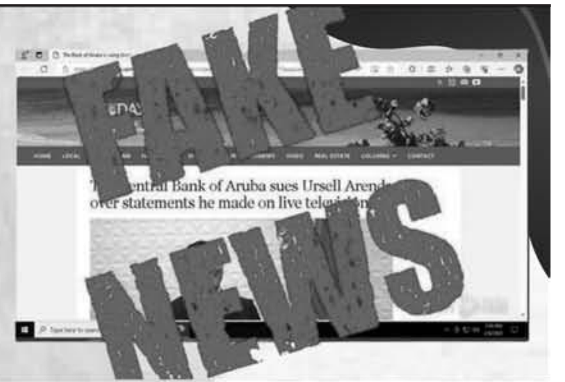
Awor, e pregunta con grandi e golpi aki por ta pa Aruba. Segun cifra di Banco Central, nos a importa (na 2023) un total di Afl. 228 miyon na producto quimico, pa gran parti producto di petroleo. Actualmente nos lo ta importando cerca di Afl. 250 miyon den e categoria menciona. Un aumento di 40% den prijs di combustible, manera e aumento ta mustra na Merca te awor, por significa cu nos ta bay paga cerca di Afl. 350 miyon riba base anual. Esaki ta implica un costo adicional equivalente na mas di 1% di GDP (pa 2025: Afl. 8006 miyon).
Den produccion di alimento por spera mas complicacion, relaciona cu aumento di prijs di producto petrolero y ademas a causa di escasez di fertilizante cu mester bin di Medio Oriente. E panorama pa sector agricola Mericano a bira mas serio ainda, pasobra e conflicto comercial entre Canada y Merca ta causa limitacion di exportacion Canades di 'potash', un mineral indispensable den agricultura Mericano. Esaki lo tin consecuencia grandi pa produccion di maishi, trigo, soya y berdura, entre otro. Como importador, principalmente di mercado Mericano, nos por anticipa aumento di prijs sustancial anto, ademas di prijs di fleta cu no ta keda atras. Na 2023 nos a importa pa Afl. 344 miyon na alimento. E impacto pa un hogar por ta anto mas grandi cu e aumento di gasolin y diesel, y mas ainda pa e hogarnan di menos ingreso, cu (mester) gasta un parti mayor di nan entrada na alimento.

Naturalmente, speranza ta riba un final pronto di e crisis actual. Pero hasta si e guera termina awor, lo tin consecuencia serio pa bon parti di e aña aki...

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com



Dangui Oduber (MEP)

Maneho di minister Wever: Placa pa Comercio, Sla pa Pueblo!

Loke ta caracterisa e maneho di Minister di Finanzas, Economia y Sector Primario, Geoffrey Wever, ta e echo cu e interesnan di comercio ta prevalece riba bienestar di e ciudadano comun. Mientrastanto cu sector comercial ta gosa di incentivonan fiscal atractivo, e "homber chikito" ta keda bashi, cargando e peso di un costo di bida cu cada dia ta bira mas insoportabel.

Un Pueblo Castiga pa e Costo di Bida

E ciudadano Arubano ta wordo continuamente castiga cu un aumento descontrola di prijsnan di prome necesidad. For di gas, gasolin y diesel, te na productonan basico manera lechi y koffie; e sla ta bin di tur banda y tur dia. Mientrastanto, nos ta nota un Minister Wever sin ningun empatia y cu un falta di atencion pa e realidad alarmante di e famianan cu mas mester di un alivio real.

E Reality Check di CBS: Clase Media den Peliger

Cifranan recien di Central Bureau voor de Statistiek (CBS) ta confirma loke nos ta sinti den nos cartera: e costo di bida na Aruba ta keda aumenta. E bestaansminimum a alcansa nivelnan critico cu no por wordo ignora:

Hogar di cuatro persona (dos adulto y dos mucha): mester di un minimo di Afl. 5,551 pa luna pa sobrevivi.
Persona soltero: mester di Afl. 2,636 pa cubri gastonan basico.

Esaki ta nifica cu un persona so tin un deficit di entrada di mas di Afl. 650, considerando cu e sueldo minimo ta rond di Afl. 1,900. E buraco financiero aki ta e rason pakico Banco Central mes a adverti cu e clase media na Aruba ta desapareciendo.

Desbalansa den Incentivo Fiscal

E maneho actual ta parce di ta diseña pa sirbi solamente e sector comercial. Minister Wever a introduci medidanan unda comerciantenan cu ta inverti den centro di Oranjestad ta keda exonera di paga Winsbelasting pa 10 aña y BBO/BAZV pa 3 aña. Ta trata di inversionistanan cu ya caba tin e capital necesario, pero toch ta ricibi "tax breaks" generoso di Gobierno.

Mientrastanto, e ciudadano no ta ricibi ningun alivio fiscal. Al contrario, e pueblo mester cumpli estrictamente cu tur impuesto mensualmente; cualkier fayo den esaki por hiba na perdida di propiedadnan personal y te hasta nan propio hogar. Pa e pueblo, no tin "tax break", tin solamente e "strangulacion" di nan entrada.



Prioridadnan Eroneo y Fondonan Secuestra

E critica ta bira mas fuerte ora nos analisa e prioridadnan di gasto di e Ministerio aki. Mientras nos pueblo ta sufri, e malgasto di placa publico ta sigui su curso sin ningun piedad. Ta proyecta un imagen di luho cu biahenan constante y e lease di shete auto electrico nobo, locual ta un insulto directo na e realidad economico di nos pais.

Pio ainda, Minister Wever tin 50 miyon florin den un fondo di inversion "secuestra", scondi y sin uza, mientrastanto cu e por a destina esaki pa alivia e presion financiero riba nos famianan. En bes di un yudansa real, e Minister su "gran oferta" ta un miserabel un florin pa dia pa mitiga e aumento drastico di gasolin. Esaki no ta un yudansa; esaki ta un falta di respet total pa e realidad cu nos pueblo ta biba den dje tur dia.

Ora nos mira rond den region y mundo, e diferencia di maneho ta visibel

Hulanda: A presenta un "Iran-pakket" di un biyon euro pa frena e aumento di prijsnan.

St. Maarten: Gobierno ta absorba e subida di gasolin pa proteha e cartera di e ciudadano.

No por ta asina cu ta strangula e ciudadano comun mientrastanto cu ta privilegia comerciantenan rico. Ta ora pa un cambio di rumbo; ta ora pa un maneho economico cu berdaderamente tin e homber chikito como prioridad.

Minister, pa ken bo ta goberna: pa e par di comerciante den Caya Grandi, of pa e pueblo cu ta carga e pais aki riba nan lomba?

Nota di redaccion: E articulo aki ta opinion di e autor y no ta representa opinion di Bon Dia Aruba.

KPA:

Su Excelencia Gobernador Sr. Alfonso Boekhoudt a bishita

Cuerpo Policial Aruba







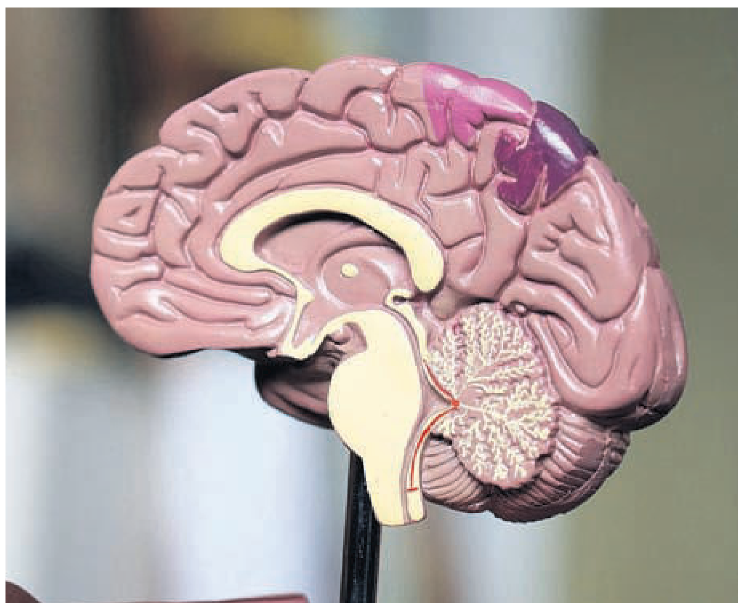
Siman pasa, Su Excelencia Gobernador di Aruba, Sr. Alfonso Boekhoudt, hunto cu e director di su gabinete, Sr. Laurens Warnink, a realisa un bishita oficial na Cuerpo Policial Aruba.

Despues di un recepcion chikito na e warda di polis na Macuarima, Gobernador a tene un combersacion cu Alto Comisario di Polis sr.Ramon Arnhem como tambe e Korps Management Team (KMT).

S.E. Gobernador Boekhoudt a bishita warda di polis Santa Cruz den compania di Alto Comisario Arnhem pa asina conoce un tiki mas di cerca tocante e trabou di polis hunto cu e agentenan policial di e dicho warda
E bishita a clausura cu un recorido na e Operation Command Center situa na Savaneta (OCC), caminda Gobernador a ricibi un presentacion detaya riba e funcionamento di e sistema di Radar y e Central di Polis.
Cuerpo Policial Aruba ta sinti su mes sumamente honra cu e bishita di trabou di S.E. Gobernador na Cuerpo Policial di Aruba.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 180.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Medicamentonan elogia pa trata Alzheimer no ta yuda pashent, revision ta haya



(AFP)—Medicamentonan cu a ser elogia como un gran avance den e lucha contra enfermedad di Alzheimer no ta yuda pashentnan di manera significativo, un revision importante a haya diahuebs, aunke algun experto a critica e investigacion.

E revision di e organisacion Cochrane cual ta considera como e standard di oro pa analisa evidencia existentea mira medicamentonan cu ta enfoca riba un placa yama amyloid cu ta acumula den cerebronan di pashent di Alzheimer.

Investigadornan a pasa añas ta buscando un manera pa elimina e placa aki, creyendo cu e por ta causa di e forma mas comun di demencia cu ta afecta miyones di adulto mayor cada aña.

Despues di decadas di investigacion caro pero sin exito, dos medicamento anti-amyloid, lecanemab y donanemab, inicialmente a ser elogia como medicamentonan cu finalmente tabata ofrece un manera pa frena e progreso di e enfermedad debilitante.

Tur dos medicamento a ser aproba na Merca y Union Europeo den ultimo añanan.

Sinembargo, preocupacionnan riba nan efectividad, costo y efecto secundarioincluyendo un riesgo mas halto di inflamacion y sangramento den cerebro a causa mas cautela. Servicionan di salud estatal na Reino Uni y Francia a nenga di cubri e medicamentonan.

E revision nobo di Cochrane a combina dato di 17 prueba clinico cu a inclui mas cu 20.000 participante cu deterioro cognitivo leve of demencia tempran.

E pruebanan, cu a dura aproximadamente 18 luna, a studia siete diferente medicamento anti-amyloid.

Apenas un di e pruebanan a examina donanemab bendi como Kisunla pa compania farmaceutico Mericano Eli Lilly mientras un otro a studia lecanemab, bendi como Leqembi pa Biogen y Eisai.

Aunke pruebanan tempran a mustra cu e medicamentonan a haci un diferencia estadisticamente significativo, esaki no a traduci na "algo clinicamente significativo pa pashentnan," autor principal Francesco Nonino di instituto IRCCS di Italia a bisa durante un conferencia di prensa.

Scan di cerebro a mustra cu e medicamentonan a logra elimina amyloid, investigadornan a enfatisa.

Esaki ta nifica cu "e idea cu elimina amyloid lo beneficia pashentnan a ser rechasa pa nos resultadonan," co-autor Edo Richard di Radboud University Medical Centre na Hulanda a bisa.

Richard, ken anteriormente a expresa duda riba medicamentonan anti-amyloid, a bisa cu e ta spera cu esfuersonan enfoca riba otro mecanismo cu posiblemente ta causa Alzheimer lo resulta den medicamentonan mas efectivo den futuro.

Biologo Britanico John Hardy, ken a desaroya e hipotesis di amyloid den añanan 1990, a critica e revision pa combina dato di lecanemab y donanemab cu medicamentonan cu ya ta conoci como inefectivo, loke a baha e promedio general.

"Esaki ta un estudio sin sentido cu no mester a ser publica," Hardy a bisa AFP, revelando cu el a traha como asesor pa Eli Lilly, Biogen y Eisai.

Como respuesta na e critica, Richard a bisa cu aunke e medicamentonan den e estudio por traha di diferente manera, nan tur tin e mesun meta: proteina amyloid beta.

Neurocientifico Australiano Bryce Vissel, ken no tabata involucra den e investigacion, a bisa cu esaki "no ta proba cu amyloid no tin ningun rol den Alzheimer, y tampoco no ta exclui terapianan den futuro enfoca riba amyloid cu ainda por yuda pashentnan."

"Pero e ta mustra cu e generacion actual di medicamentonan anti-amyloid no ta cumpli cu e promesa cu tabata rondona nan."

Francia ta haci productonan di menstruacion reutilisabel gratis pa hobennan femenino

(AFP)—Seguridad social di Francia lo reembolsa gasto di cupnan menstrual y maandverband reutilisabel pa muhernan bao di 26 aña of esnan cu menos recurso, gobierno a bisa diahuebs.

E medida pa combati "pobresa di menstruacion" lo yuda aproximadamente 6,7 miyon hende casi un decima parti di poblacion di Francia di 69 miyon cuminsando proximo aña escolar na otoño, segun gobierno.

Muhernan bao di 26 aña cu un carta di seguro di salud estatal, como tambe muhernan di tur edad cu ta beneficia di apoyo special di salud pa motibo di nan ingreso limita, lo por ricibi nan placa back despues di cumpra e productonan aki na botica.

Parlamento a aproba e medida como parti di presupuesto di seguridad social pa 2024.

Pero no tabatin ningun decreto pa obliga implementacion, causando rabia entre gruponan feminista y companianan cu ta fabrica e productonan sanitario sostenibel.

Un encuesta entre 4.000 muher na Francia na november a mustra cu un decima parti ta usa alternativanan pa productonan menstrual comun manera paña kibra pa motibo di recurso limita, segun organisacion caritativo Frances Dons Solidaires.

Francia a baha impuesto riba productonan menstrual na 2016 for di 20 porciento pa 5,5 porciento.

Na 2020, Escocia a bira e prome pais na mundo pa pone den ley acceso universal gratis riba productonan menstrual den edificio publico.

Potret di AFP.



Raad van State ta adverti tocante fayo structural den cooperacion di Reino cu ta afecta Corsou

(Curaçaochronicle) - Raad van State Hulandes atrobe a trece dilanti preocupacion tocante un debilidad structural dentro di Reino Hulandes, advertiendo cu, aunke cooperacion ta ser discuti frecuentemente, rarabes esaki ta implementa efectivamente den practica.



Den su evaluacion mas reciente, e Conseho ta señala cu esaki no ta un problema nobo. Un informe consultivo anterior marcando 70 aña di Statuut tambe a subraya preocupacionnan similar, pero accionnan concreto di siguimento den gran parti no a materialisa. Notablemente, un posicion conhunto spera di Conseho di Minister di Reino nunca a realisa.
Segun e Conseho, e raiz di e problema ta bay mas leu di incidentenan separa of desacuerdo politico. Den tur pais den Reino, incluyendo Corsou, instabilidad politico ta sigui debilita formulacion consistente di politica. Na Hulanda, cambio frecuente den liderato a interumpi continuidad, cu cuatro diferente minister responsable pa Relacion di Reino den solamente cuatro aña.

E falta di stabilidad aki a haci dificil pa mantene un strategia coherente y di largo plaso, specialmente tocante tema cu ta rekeri cooperacion continuo entre partinan di Reino. Como resultado, desafio importante den partinan Caribense di Reino ta keda insuficientemente trata.

E Conseho ta resalta specificamente problema social continuo na Corsou y region Caribe, incluyendo pobresa, educacion y seguridad publico. Segun nan, e problema aki ta rekeri accion coordina, pero hopi biaha nan ta ser tapa pa disputa administrativo y debate riba responsabilidad.

Informe ta sugeri cu enfoke politico hopi biaha ta dirigi riba maneha relacionnan paden di Reino, en lugar di soluciona problema basico cu ta afecta ciudadano. Dinamica aki, segun Conseho, ta limita efectividad di marco existente di cooperacion.
Como respuesta, Conseho ta yama pa un enfoke mas pragmatico di colaboracion, aunke esaki ta nifica cu paisnan mester traha mas leu di frontera estricto di nan competencia formal. E recomendacion aki ta toca un aspecto sensitivo di relacion di Reino, unda autonomia ta keda un principio central.

Implicacion ta cu e balansa actual entre autonomia y cooperacion no ta funciona manera mester. Aunke structuranan institucional pa colaboracion ta existi, nan no ta ser usa completamente.

Conclusion di Conseho ta cla: sin mas stabilidad politico y un direccion strategico comparti, Reino ta riesga faya pa atende desafio structural cu Corsou y otro pais Caribense ta enfrenta.

Corsou ta fortalece su posicion na FMI durante reunionnan di alto nivel na Washington

(Curaçaochronicle) - Gobierno di Corsou a reforsa su posicion economico internacional durante un serie di reunionnan di nivel halto na International Monetary Fund, destacando e rol di e isla como un partner serio y comprometi riba scenario global.



Prome minister Gilmar Pisas y minister di Finanzas Charles Cooper, hunto cu Richard Doornbosch, a tene un reunion strategico cu Nigel Chalk, director di Departamento di Hemisferio Occidental di FMI.

Discusionnan a enfoca riba situacion economico actual di Corsou, incluyendo crecemento fuerte despues di COVID, desempeño fiscal y perspectiva pa desaroyo sostenibel.

Funcionarionan tambe a trata vulnerabilidad unico cu economia di isla chikito ta enfrenta, manera dependencia di turismo y exposicion na choke externo, incluyendo tensionnan geopolitico y riesgo climatico.
E participantenan a enfatisa importancia di formulacion di politica adaptivo y fortalecemento di resiliencia economico pa sigura stabilidad a largo plaso.

Reunion tambe a explora oportunidadnan pa cooperacion mas profundo cu FMI, incluyendo asistencia tecnico y iniciativa di comparticion di conocemento dirigi riba politica basa riba dato y stabilidad economico.

Segun gobierno, discusionnan a resulta den varios resultado clave, incluyendo fortalecemento di relacion cu liderato di FMI, acceso aumenta na experto tecnico, y un posicion mas fuerte di Corsou como partner regional confiabel.

E funcionarionan a subraya importancia di mantene dialogo continuo cu institucionnan internacional pa sostene crecemento economico inclusivo y sostenibel.

Presencia di prome minister y minister di Finanzas na reunionnan a ser describi como un señal cla di compromiso di Corsou cu cooperacion internacional y cu construccion di un futuro economico mas resiliente.

Yamado ta crece pa mas representacion di hoben y gobernacion enfoca riba futuro na Corsou

(Curaçaochronicle) - Atencion internacional creciente riba derecho di generacionnan futuro ta stimula debate si sistema politico di Corsou ta representa suficientemente interes di hoben y di esnan cu ainda mester bin.
Un informe reciente di Raad van State ta subraya un falta fundamental den sistemanan democratico: generacionnan futuro no tin ningun bos directo den toma di decision, mientras cu ainda hoben actual hopi biaha tin influencia limita riba politica. E tema aki ta specialmente relevante pa Corsou, unda hopi hoben ta laga e isla pa studia afo y posiblemente no ta bolbe, contribuyendo na desafio demografico y economico a largo plaso. Na mes momento, politica riba educacion, trabao y vivienda lo determina directamente futuro forsa laboral y stabilidad social di isla. Informe ta sugeri cu gobiernonan mester explora mecanismonan nobo pa incorpora perspectiva a largo plaso den formulacion di politica. Esakinan por inclui conseho di hoben, asamblea di ciudadano, of hasta creacion di institucionnan manera un Ombudsman pa generacionnan futuro. Ideanan asina ta cuminsa gana tereno internacionalmente, cu algun pais ya ta experimenta cu organonan dedica pa representa interes a largo plaso. Pa Corsou, adopta enfoke similar por yuda cera e buraco entre politica actual y necesidadnan futuro.



Na Corsou, unda capacidad di gobierno ya ta bao presion, sigura cu politica ta tanto inclusivo como enfoca riba futuro ta presenta un reto significativo. Sinembargo, falta di haci esaki por profundisa desigualdad existente y limita oportunidad pa e siguiente generacion. Mientras discusion global riba gobernacion ta evoluciona, Corsou lo por ser forsa pa reconsidera con e ta inclui bosnan di hoben den tuma di decision y con e ta balansa prioridadnan inmediato cu sostenibilidad di largo plaso. E pregunta ta keda si sistema politico di isla por adapta na tempo pa satisface expectativanan di un generacion nobo.

70% di Hulandes ta sostene prohibicion di medionan social pa muchanan bao di 15 aña

(NLTimes) - Un mayoria cla di ciudadanonan Hulandes ta faborece prohibicion di uso di rednan nan social pa muchanan bao di 15 aña, cu 70% na fabor. Un cuarta parti di e encuestadonan ta opone e medida, mientras cu 5% ta bisa cu nan no tin opinion riba e tema, Hart van Nederland ta informa.



E resultadonan ta bini di un encuesta conduci a traves di e panel di Hart van Nederland, den cual 3.642 encuestado a participa. Segun e organisadornan, e panel ta ser evalua pa refleha e poblacion Hulandes pa loke ta trata factornan manera edad, region, y educacion.

E nivel di sosten mas abao ta ser haya bao di 45-54 aña, caminda 59% ta na fabor di e medida, un grupo cu hopi biaha ta inclui mayornan di muchanan menor di edad. Den tur otro grupo di edad, e sosten ta mas halto.

Na e momentonan aki, plataformanan grandi di rednan social, incluyendo TikTok, Instagram y Snapchat, ta fiha un edad minimo di 13 aña pa usuario di acuerdo cu regulacionnan di Merca. Sinembargo, cumplimento cu e limite di edad aki ta ser aplica masha poco biaha den practica.

Tin sosten creciente den seno di Tweede Kamer pa un limite di edad riba rednan social. E discusion na Hulanda ta bini den cuadro di tendencianan internacional. Australia ta move den direccion di un prohibicion legal pa usuarionan bao di 16 aña, mientras cu Francia tambe ta experimentando cu un asina yama "digital break" pa hobennan.

Esnan na fabor frecuentemente ta cita preocupacionnan tocante contenido basa riba algoritmo, aumento di problemanan di salud mental, incluyendo depresion y ansiedad, y e peligernan di intimidacion cibernetico y preparacion online.

Oponentenan ta bisa cu un prohibicion lo ta dificil pa aplica pasobra verifica edad di usuarionan di un manera confiabel ta tecnicamente compleho.

Nan ta argumenta tambe cu esfuersonan mester enfoca riba mehora alfabetisacion di media, advertiendo cu restriccionnan estricto por frena e habilidadnan y desaroyo digital di mucha.

Ex lider di CDA Sybrand Buma nombra vice presidente di Raad van State

(NLTimes) - Sybrand Buma, ex lider di CDA, a keda nombra como vice presidente di Raad van State. E lo tuma over di Thom de Graaf (D66) dia 1 di juli. Buma, kende actualmente ta alcalde di Leeuwarden, anteriormente a dirigi CDA y a fungi como informador den e ultimo negociacionnan di Gabinete.



Buma lo ta e di 21 persona cu ta ocupa e puesto di vice presidente di Raad van State. Tin biaha e rol ta ser referi na dje informalmente como e "vice-rey di Hulanda," reflehando e liderazgo de facto di e vice presidente di e instituto di conseho principal di gobierno.

"Mi ta honra pa e nominacion," Buma a bisa den un declaracion publica riba e website di municipio di Leeuwarden. El a describi esaki como "un privilegio" di a sirbi e ciudad di Leeuwarden. Raad van State ta bisa ku e ta spera "un bon cooperacion" cu Buma. "Raad van State tin tur confiansa cu Sybrand van Haersma Buma y e Conseho lo por haya puntonan comun den un colaboracion fructifero," asina e vice presidente saliente De Graaf a bisa.

Buma a studia ley na Groningen y Cambridge y despues a traha como un experto huridico na e Division di Hurisdiccion Administrativo di Raad van State den añanan 90. Durante su tempo den Parlamento, el a specialisa den asuntonan di husticia. Den su rol nobo como vice presidente di Raad van State, e lo lidera e instituto di conseho principal di e gabinete.

De Graaf, di 68 aña, a sirbi den e funcion for di 2018 y a anuncia aña pasa cu e lo retira. El a bisa cu e decision tabata basa riba "consideracionnan puramente personal."

Cu su salida, e ta conclui un periodo di alcalde cu ta sigui un tradicion familiar largo: tanto su tata como su welo a fungi como alcalde den e provincia di Friesland, aunke den diferente municipio.

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5 Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS**. MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 30 DI APRIL
www.lottoaruba.com
LOTTO Cambiando bida...

Petro a anuncia cu lo bishita Caracas dia 24 di april y a propone un "gobierno di transicion" na Venezuela

(Infobae) - Presidente a confirma cu lo biaha pa capital Venezolano despues cu encuentro anterior cu oficialnan di e pais bisiña no a logra realisa. El tambe a trata riba relacion bilateral, migracion y un solucion politico pa crisis di Venezuela.



Presidente di Colombia, Gustavo Petro, a anuncia cu lo bishita Venezuela den dianan cu ta bini y a confirma cu su destino lo ta Caracas dia 24 di april, den medio di intentonan pa reactiva canalnan di dialogo cu gobierno di e pais.

Hefe di estado a indica cu e bishita aki ta parti di su intencion pa mantene dialogo directo cu gobierno Venezolano, a pesar di diferencia politico. "Mi a bay eynan varios biaha," el a afirma, añadiendo cu un di e tema cu lo trata ta futuro politico y economico di e pais bisindario.

Presidente tambe a trata efecto di crisis Venezolano riba region, specialmente na Colombia. El a señala cu e pais a ricibi miyones di migrantenan for di Venezuela y a afirma cu fluho migratorio awo a stabilisa: "Mayoria a keda na Colombia (…) y ainda ta den Colombia. Fluho a para."

Den e contexto ey, el a defende integracion di e poblacion aki den mercado laboral Colombiano y a destaca nan nivel educativo: "Nan a yega cu mas aña di educacion cu loke ta disponibel na Colombia." El tambe a mantene cu, a pesar di dificultadnan, pais a logra absorbe e fenomeno migratorio: "E shock migratorio a ser asimila cu exito."

Tocante e situacion politico na Venezuela, Petro a propone un solucion basa riba un acuerdo entre sector opuesto. Segun su punto di bista, e pais mester un periodo di transicion prome cu tene eleccion. "Eleccion mester tuma luga, pero loke mi a propone (…) ta haci algo cu a ser haci na Colombia (…) cu tabata pa co-goberna pa un tempo," el a splica.

Presidente a propone un acuerdo di comparti poder di uno of dos aña entre gobierno y oposicion pa construi confiansa institucional. "Unda ambos sector actual lo goberna," el a bisa, cu meta pa crea condicion pa eleccion realmente liber.

Tambe el a cuestiona proceso electoral reciente na Venezuela, indicando cu nan no a cumpli tur condicionnan. "No tabatin eleccion liber pa dos motibo: paso oposicion no a ser permiti participa y paso sancionnan contra gobierno no a ser kita," el a afirma.

Riba sancionnan internacional, Petro a argumenta cu nan ta obstaculisa desaroyo democratico. "Eleccion cu ta tuma luga bao di sancion ta extorcion; nan no ta liber," el a bisa.

Presidente tambe a trata situacion di seguridad den region y impacto di trafico di droga, cu el a describi como un red internacional. El a indica cu organisacionnan di varios nacionalidad awo ta opera aya y cu "nos a captura hende di 38 nacionalidad diferente na Bogota y Medellín."

Segun Petro, fenomeno di narcotrafico a cambia den añanan reciente, cu un diversificacion di mercado pa Europa, Africa y Asia. "No ta bay tanto na Merca (…) sino mas na Europa, unda consumo ta crece rapidamente," el a afirma.

Finalmente, e presidente a insisti cu relacion cu Venezuela mester ser trata for di un perspectiva regional, no solamente bilateral. El a reitera cu e stabilidad di e pais bisindario ta clave pa Colombia y cu su bishita na Caracas tin como meta contribui na e obhetivo ey via dialogo directo.

EXECUTORIALE VERKOOP (AUCTION)

Executieveiling in opdracht van de hypotheekverstrekker; openbare verkoop krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba van de volgende onroerende zaken:

SABANA LIBER EIGENDOMSGROND

een perceel eigendomsgrond groot **24.060 m²**, gelegen te Sabana Liber, kadastraal bekend als Eerste Afdeling Sectie L nummer 89.

Inzetprijs: Afl. 4.450.000;

Onderhandse biedingen niet meer mogelijk.

De openbare verkoop vindt plaats eerst bij opbod en vervolgens bij afmijning op **29 april 2026**, om **10:00** uur ten overstaan van notaris mr. **C.M.A. Helmeyer**, notaris in Aruba, in de veilingzaal van Surfside Marina (Dolphin Room) aan de L.G. Smith Boulevard 7 in Aruba.

Let op:

In het geval onderhandse bieding (nog) mogelijk is, kunnen potentiële kopers hun bieding(en) uitbrengen door het invullen van een door notariskantoor Helmeyer opgesteld biedformulier, met overlegging van een bankgarantie en geldig identiteitsbewijs. De bieding dient uiterlijk 14 dagen vóór datum van openbare veiling, schriftelijk en onvoorwaardelijk te worden ingeleverd op het kantoor van Notaris Helmeyer.

De veilingvoorwaarden zullen uiterlijk 8 dagen voor de verkoopdatum beschikbaar zijn op het kantoor van Notaris Helmeyer.

Notariskantoor Helmeyer
Elleboogstraat 11-13
Tel: 280-2020 / WhatsApp: 699-2820
veiling@notarishelmeyer.com / auction@notarishelmeyer.com
www.notarishelmeyer.com



Plataforma 'Water Forward' di Banco Mundial ta trece speransa nobo pa Jamaica

(JamaicaObserver) - Minister responsable pa servicio di awa, Matthew Samuda, a yama bon bini na e decision di e Grupo di Banco Mundial pa inclui Jamaica entre e "promenan den move" den su iniciativa di Water Forward cu a lansa diaranson.

E Grupo di Banco Mundial, den cooperacion cu banconan multilateral di desaroyo, institutonan di financiamento di desaroyo y partnernan clave, a lansa Water Forward como un plataforma global pa yuda mehora seguridad di awa pa un biyon hende pa 2030.

Di acuerdo cu e Grupo di Banco Mundial, e plataforma lo alinia reformanan di politica, financiamento y asociacionnan pa expande servicio di awa confiabel y fortalece sistemanan contra secura y inundacion — condicionnan esencial pa creacion di trabao.

Samuda, kende a representa Jamaica na e lansamento di e plataforma na New York, a bisa cu door di ser inclui como un di e 14 prome, Jamaica ta ser acepta como un di e paisnan cu ta trahando pa atende retonan di awa.

"Door di presenta su 'Water Compact', Jamaica a señala na Banco Mundial, su red di partner, y mercadonan financiero mundial cu elimina scarsedad di awa ta un prioridad di gobierno. E mester manda e señal pa cada Jamaiquino cu e gobierno aki ta consciente di e escala di e problema y su impacto riba comunidadnan local y casnan, y lo probecha di cada relacion cu Jamaica tin globalmente pa resolve e asunto di hopi tempo aki den e tempo mas lihe posible," Samuda a declara.

El a señala cu gobierno a contrata Banco Mundial un poco mas cu dos aña pasa pa desaroya un plan completo di sector di awa pa Jamaica.

"E union di e iniciativa aki di Water Forward ta duna Jamaica orguyo pa haya acceso na e recursonan tecnico y financiero significante di e banco. Pronto lo presenta e plan completo di e proyecto cu liñanan di tempo; sinembargo, e prome fase di e programa aki lo tin un duracion di cinco aña.

"E ambicion di e Iniciativa di Awa pa Avansa aki ta un cuadro perfecto for di e Politica di Sector di Awa actual di gobierno. E iniciativa aki sinembargo ta pidi pa revision regulatorio, y esey en berdad ta necesario pa sector di awa di Jamaica," Samuda a agrega.

E minister a señala cu e plataforma nobo di Banco Mundial ta cuadra bon cu e obhetivonan di e politica di awa di gobierno pa 2019 cu tin como meta pa logra acceso universal na awa sigur, confiable y pagabel y saneamento adecua pa 2030.

Bao di e politica ey, e administracion ta bisa, pa medio di e principionan di Maneho Integral di Recursonan di Awa, Jamaica lo zorg pa su recursonan di awa ta ser maneha efectivamente pa provee pa e bienestar social, economico y ambiental di e nacion.

E politica ta bisa mas aleu cu gobierno lo zorg pa e uso sostenibel di recursonan di awa y e preservacion di ecosistemanan y medio ambiente acuatico a traves di implementacion di medidanan pa restaura y engrandece e calidad y cantidad di awa usable.



"Esaki lo inclui proteha fuentenan di awa for di contaminacion di fuente di punto (por ehempel, fabrica y plantanan di awa sushi) y fuentenan nopunto (por ehempel, derame di awa agricultural)," polis a declara.

Ta spera cu Samuda lo duna informacion adicional riba politicanan pa fortalece seguridad di awa di Jamaica ora e duna su contribucion na e debate sectoral den Camara di Representante e luna aki.

Puerto Rico: Mas cu 50 organisacion ta protesta mientras cu legislacion ta redefini e zona maritimo-terestre

(ElNuevoDia) - Mas di 50 organisacion ambiental y grupo comunitario a protesta pafo di e edificio di Capitolio pa expresa nan oposicion na e medida legislativo cu ta busca pa reduci e zona maritimo-terestre (MTZ) y cu, segun oponentenan, ta menasa di reduci espacio publico y limita e acceso na e beachnan di Puerto Rico.



E protesta a sirbi como un comienso pa e audiencia publico convoca pa Senado riba e Proyecto di Ley 25 di Camara, skirbi pa presidente Carlos "Johnny" Méndez, cu ta propone un definicion nobo di e MTZ.

"Nos tin evidencia cientifico cu ta bisa nos cu e costanan ta cambiando, e costanan ta colapsando. Nenga e realidad aki ta un atake riba seguridad colectivo, e bienestar comun... Esaki (PC 25) no lo pasa, nos sa. Nan ta keda purba di tur banda, pa medio di orden ehecutivo, e Senado, e legislatura, pero aki nos tin un comunidad activo y bon informa," e director ehecutivo di Malavéna a bisa organisacion Murciélagos Beach Defenders, den un rueda di prensa.

E coalicion a denuncia cu e medida—aproba den e Camara di Representante cu 16 voto contra, incluyendo cinco di e delegacion mayoritario di e Partido Nuevo Progresista (PNP)—tin como meta pa reduci e Zona Terestre Maritimo, "debilita proteccionnan historico di costa, y habri e porta pa interesnan economico priva a costo di e patrimonio natural" di e archipielago.

"Esaki no ta djis un discusion tecnico; nan ta purba di reduci legalmente loke ta pertenece na e pueblo pa beneficia interesnan priva riba nos activonan di dominio publico," Gabriela Vélez Agosto, co-director di Amigxs del M.A.R., a declara.

Di otro banda, lidernan ambiental a cuestiona e hecho cu e definicion inclui den e version den consideracion pa Senado ta esun proponi pa e Asociacion di Constructornan di Puerto Rico.

Di acuerdo cu e legislacion di Méndez, e Zona Terestre Marítimo (MTZ) lo ta "e area di e costa di Puerto Rico baña pa lama durante su marea baho te na e liña di marea halto promedio determina durante un periodo di marea di 19 aña, caminda mareanan ta sensible, y te na e punto caminda olanan ta yega bao di condicionnan meteorologico tipico documenta, excluyendo olanan di tormenta cu no ta sensible, y ta inclui tereno recupera for di lama y canto di riu te na e punto caminda nan ta nabegabel of caminda marea ta bira sensible."

"E proyecto aki no solamente ta redefini e Zona Terestre Marítimo (MTZ) for di un perspectiva tecnico, pero tambe ta altera con decisionnan ta ser tuma tocante e liña di costa di Puerto Rico. Door di cambia e criterionan di delimitacion y debilita proteccionnan existente, e ta reconfigura ken ta dicidi riba un bien publico cu ta pertenece na tur hende, cu impactonan directo riba e costa di e 44 municipionan di e isla," Hernaliz Vázquez Torres, director di Sierra Club Puerto Rico, a adverti.

Denuncia como un "contratiempo" den politica publico pa proteccion di costa dilanti di cambio di clima, gruponan ambiental tambe a critica e definicion proponi pa exclui vegetacion como parti di e MTZ, y tambe ignora e ola di tormenta cu ta afecta e archipielago.

E organisacionnan menciona anteriormente—incluso e Asociacion di Constructornan—tabata entre esnan convoca pa e audiencia publico di e Comision di Turismo, Recursonan Natural y Medio Ambiente di Senado. Departamentonan di Recursonan Natural y Ambiental y Desaroyo Economico y Comercio, e Asociacion di Topografonan, e Clinica di Asistencia Huridico di Universidad di Puerto Rico, Cambio PR, Arrecife Condado, Resiliency Law Center, Para la Naturalesa y Salvemos a Playuela, tambe tabata presente.

BONDIA ARUBA

Dos tercera parti di adulto hoben a mira pornografia violento, hopi biaha como mucha

(NLTimes)—Mas cu dos tercera parti di adulto hoben, hopi biaha ainda como menor di edad, a ser exponi na imagennan pornografico violento, segun un estudio di Verwey-Jonker Institute, realisa pa e organisacion di derecho di mucha Defence for Children.

E estudio tambe ta mustra cu casi un di cada cuatro di mas cu 1.000 participante a topa cu e tipo di material aki sin kier ora nan tabatin 14 aña of mas jong, mientras un di cada seis a busca esaki activamente. Ademas, casi un cuarto parti di participante di 18 te 27 aña a bisa cu nan a ser exponi na imagennan di abuso sexual di mucha.



Participantenan cu a mira e tipo di contenido aki a reporta cu hopi biaha nan a keda afecta pa su naturaleza violento, describiendo emocionnan manera disgusto, berguensa, miedo y tristesa. Defence for Children ta bisa cu exposicion na violencia sexual por afecta negativamente e desaroyo sexual di muchanan y adulto hoben y por contribui na problema di salud mental.

E investigadornan ta defini violencia como incluyendo incesto, agresion sexual, abuso fisico y verbal, coaccion, venganza y explotacion. Nan tambe ta inclui formanan consensual di actividad sexual bruto of violento, manera BDSM (bondage, disciplina y sadomasoquismo), bao e mesun categoria. Segun e estudio, espectadornan hopi biaha ta hay'e "dificil pa distingui entre BDSM consensual y pornografia violento no consensual."

Defence for Children ta bisa cu e problema ta bin for di un ambiente digital cu no ta protege usuarionan hoben suficientemente. Segun e organisacion, appnan di chat, plataforma di social media, weganan y websitenan no ta monitoria suficientemente, permitiendo cu hobennan ta ser exponi rapidamente, despues di mira contenido legal, na material sexual violento, dañino y ilegal. P'esey, e organisacion ta pidi supervision mas estricto y aplicacion di ley mas fuerte contra algoritmonan dañino y contenido ilegal.

"Muchanan y hobennan mester por move sigur den e mundo digital, manera nan ta haci den e mundo fisico," Carrie van der Kroon a bisa. "Responsabilidad pa contenido cu un mucha ta mira no ta cay riba e mucha. E ta cay riba companianan tecnologico cu ta permiti e contenido aki y laga nan plataforma bira contamina."





Salada Primavera

Ingrediente
300 gram di spinazi fresco
100 gram di strawberry
1 unidad di awacati
1 unidad di webo
100 gram di tuna den bleki
Simia di sesam
Juice di lamunchi berde
Azeta di oleifi
Salo



Preparacion
1. Herbe e webo den awa pa 10 minuut, despues pas'e den awa friu y kita e casca.
2. Kita casca di e awacati, saca e simia y corta e pulpa den strepinan largo.
3. Laba e strawberry y kita e blachinan berde
4. Cola bon e tuna di su likido.
5. Corta e spinazi den strepi no hopi diki.
6. Pone den un banda di e bowl e spinazi, na otro banda e strawberry, y otro e tuna, y ariba, e webo corta na mitad y e awacati.
7. Agrega simia di sesam y acompaña cu un dressing clasico di juice di lamunchi, azeta di oleifi y salo.

Presidente Zelensky ta ricibi premio Four Freedoms pa resistencia durante guera

(NLTimes)—Presidente di Ucrania Volodymyr Zelensky a ricibi Premio Internacional Four Freedoms na Middelburg diahuebs. E premionan ta basa riba discurso "Four Freedoms" di presidente Mericano Franklin D. Roosevelt na 1941, cual a describi libertad di expresion, libertad di religion, libertad di deseo y libertad for di miedo.

E ceremonia tambe a honra personanan y organisacionnan cu ta traha riba libertad di expresion, derecho humano y proteccion contra violencia, incluyendo un sobreviviente Frances di violencia sexual, Gisèle Pelicot, y un grupo di periodista.

Zelensky tabata e recipiente principal di Premio Internacional Four Freedoms 2026, presenta na nomber di Ucrania y su pueblo pa nan resistencia den guera contra Rusia. Den su discurso, el a describi atakenan continuo y a gradici Hulanda pa su apoyo. El a reporta cu "centenares di drone y hasta misil di crucero" a ataca Ucrania durante anochi, agregando: "Putin kier determina e destino di nacionnan."

El a bisa tambe: "Mi ta hopi gradici pa bo apoyo. Mata hende no ta normal. Violencia mester para." Riba su peticion, e audiencia a tene un minuut di silencio pa victimanan na Ucrania.



Prome minister Rob Jetten a bisa cu e premio a ser duna "como reconocemento pa nan lucha balente pa nos libertad y democracia bao circunstancianan excepcionalmente dificil."

Premio Freedom from Fear a ser duna na sobreviviente y activista Frances Gisèle Pelicot, honra pa su decision di confronta publicamente añas di abuso sexual. Pelicot a sufri abuso prolonga despues cu el a ser droga y agredi pa su esposo y varios otro homber.

Un premio Youth for Freedom a ser introduci pa prome biaha y duna na "Deel de Duif," un colectivo di hobennan cu ta traha pa combati polarisacion, antisemitismo y odio contra Musulmannan. Premio Freedom of Worship no a ser revela publicamente pa motibo di "preocupacionnan di seguridad."

Prome minister Rob Jetten y otro oficialnan a atende e ceremonia, cual a tuma lugar den Nieuwe Kerk na Middelburg. Hugo de Jonge, presidente di Roosevelt Foundation, a habri e evento, enfatisando relevancia continuo di e Four Freedoms den medio di instabilidad global.

E premionan ta ser presenta na Middelburg pa motibo di un relacion historico di famia Roosevelt cu Zeeland, incluyendo antepasadonan di Oud-Vossemeer.

Esaki ta e di 24 ceremonia di Premio Internacional Four Freedoms desde cu programa a cuminsa na 1982. Aunke normalmente e ta tuma lugar cada dos aña, un premio special a ser duna na ex-prome minister Hulandes Ruud Lubbers na 1995 despues di su termino largo, y ceremonia di 2020 a ser retrasa pa motibo di pandemia di coronavirus.

Potret di AFP.

Director di pelicula Frances condena na cinco aña pa abuso di actor menor

(AFP)—Un corte na Francia a condena director di pelicula Christophe Ruggia diahuebs na cinco aña di prison na apelacion pa agredi sexualmente un actor ora e tabata mucha, den un di e casonan principal di movemento #Metoo na Francia.

A haya Ruggia, di 61 aña, culpabel caba aña pasa pa agredi Adele Haenel, awor di 37 aña, na comienso di añanan 2000 ora e tabatin entre 12 y 14 aña y e mes tabata yegando 40 aña.

Originalmente el a ricibi un condena di cuatro aña y a ser ordena pa usa un banchi electronico na enkel pa dos aña



na februari 2025.

Pero un corte di apelacion na Paris diabierna a extende e condena total pa cinco aña, incluyendo tres aña suspendi. Ruggia ainda lo mester cumpli dos aña cu banchi electronico.

Haenel, cu a protagonisa den e drama di 2019 "Portrait of a Lady on Fire" prome cu el a bandona e industria, tabata e prome actor prominente pa acusa industria di cine Frances di cera wowo pa abuso sexual.

Ruggia a dirigi Haenel den e pelicula di 2002 "The Devils", e historia di un relacion incestuoso entre un mucha homber y su ruman autista. Esaki tabata su prome rol den un pelicula.

E pelicula ta contene escena sexual entre e muchanan y un 'close-up' di e curpa sunu di Haenel.

Investigadornan anteriormente a bisa prome cu e huicio cu miembronan di equipo di filmacion a relata nan "incomodidad" cu comportamento di Ruggia riba set.

Entre 2001 y 2004, despues di grabacion di e pelicula, e adolescente tabata bishita Ruggia casi tur diasabra.

Durante e bishitanan aki, el a acusa Ruggia di touch su heup y su partinan intimo y su pechonan.

Corte di apelacion a bisa cu e actonan tabata "extremadamente serio" contra un mucha y tin un "impacto comproba riba salud mental" di Haenel.

Rapper D4vd aresta en conexion cu asesinato di adolescente

(AFP)—Strea emergente di rap D4vd a ser aresta den conexion cu asesinato di un mucha muher di ken su curpa desmembra a ser haya den maleta di un auto registra na nomber di e artista, polis a bisa diahuebs.

Polis di Los Angeles a aresta e cantante di 21 aña, di ken su nomber real ta David Burke, "pa asesinato di Celeste Rivas. Burke ta deteni sin posibilidad di fianza," segun un declaracion.

Un dia prome cu e lo cumpli 15 aña, polis di Los Angeles a descubri curpa di Rivas den estado avansa di descomposicion den maleta di un Tesla cu a ser confisca na september pasa.

Polis a ser yama na un luga di auto bieu na Hollywood pa trahadornan y bisiñanan cu a keha di un holor fuerte.

Ainda no a presenta ningun acusacion formal contra e rapper, pero fiscalnan local a bisa cu nan lo revisa e caso y ta spera di duna un actualisacion dialuna.

Rivas a ser reporta como desapareci ora e tabatin 13 aña na condado Riverside, cu ta na zuidoost di Los Angeles. Despues di autopsia, oficina di medico forense a bisa cu e "aparentemente tabata morto den e vehiculo pa un periodo largo prome cu a ser haya."

Investigadornan di Departamento di Polis di Los Angeles a bisa cu e Tesla tabata staciona den area exclusivo di Hollywood Hills pa casi un luna prome cu a tou e.

E strea hoben a bira famoso riba internet na 2022 ora su cancion "Romantic Homicide" a bira un hit grandi riba TikTok.



Stadion na Polonia ta cancela concierto di Kanye West

(AFP)—Un concierto di Kanye West cu tabata planifica pa tuma lugar na un stadion na Polonia na juni a ser cancela pa e venue diabierna, despues di condenacion di comentario antisemitico di e rapper Mericano.

"E concierto di Ye (Kanye West), programa pa 19 di juni 2026 na Superauto.pl Silesian Stadium, no lo tuma lugar pa motibo formal y legal," director di e stadion Adam Strzyzewski a anuncia den un comunicado riba website di e stadion.

Ministerio di Cultura di Polonia anteriormente a bisa den un declaracion, ricibi pa AFP, cu e tabata buscando pa prohibi West presenta den e pais.
"E accionnan ampliamente



discuti di Kanye West, relaciona cu su promocion di Nazismo, ta den contradiccion cla cu balornan di Polonia," minister di Cultura Marta Cienkowska a bisa.

El a sigui expresa su "posicion claramente negativo" riba e concierto di 19 di juni y a pidi organisadornan "no pone espacio publico disponible pa promotor di un ideologia criminal."

Cita pa agencia di prensa Polaco PAP, Cienkowska a bisa cu e "no por imagina" cu un concierto asina lo tuma lugar na Polonia, "un pais unda hende a ser mata den camponan di exterminacion Nazi Aleman."

El a condena West—ken legalmente awor ta conoci como Ye—como un artista cu "ta declara abiertamente cu e gusta Hitler, cu ta promove ideologia Nazi y ta gana placa bendiendo camisa cu simbolo swastika."

El a agrega cu Varsovia tin medio pa prohibi entrada di personanan indeseable y, si ta necesario, "lo usa nan."

West a anuncia diamars cu un concierto cu e tabatin planea na ciudad Frances Marseille a ser posponi despues cu autoridadnan a mustra oposicion.

Siman pasa, Reino Uni a bisa cu el a prohibi West drenta e pais, causando cancelacion di un festival di musica na Londres unda e tabata programa pa presenta tres anochi na juli.

E musico di 48 aña a perde fanatico y varios sponsor den e ultimo añanan despues di comentario y accionnan controversial.

Anteriormente el a bisa "mi gusta Nazi," a bende camisa cu un swastika riba su website, y aña pasa a lansa un cancion titula "Heil Hitler," cual a ser prohibi pa plataformanan principal di streaming.

Na januari, el a paga pa un anuncio completo den Wall Street Journal pa declara "mi no ta un Nazi of antisemitico" y "mi stima hende Hudiu." El a atribui su comportamento controversial na un "episodio maniaco" causa pa trastorno bipolar.

BONDIA ARUBA

Corea di Sur ta presenta plan pa trece back Formula One

(AFP)—Corea di Sur kier organisa un careda di Formula One pa prome biaha desde 2013 despues cu a presenta un diseño nobo di circuito cu oficialnan ta bisa ta financieramente viable.

E plan lo mira caredanan tuma luga riba un circuito di caya di cinco kilometro den ciudad Incheon, net pafor di capital Seoul, aunke e idea ainda ta den etapa di comienso y ta enfrentando varios obstaculo.

Grand Prix di Corea anteriormente tabata parti di calendario di Formula One riba un circuito diferente den sur di e pais desde 2010, pero a ser cancela despues di tres aña pa motibo di costo y interes limita localmente.

Oficialnan di ciudad Incheon a bisa diahuebs cu nan plan nobo por genera entrada y nan ta spera pa atrae te 400.000 bishitante durante fin di siman di careda di tres dia.

Alcalde di Incheon Yoo Jeong-bok a bisa reporteronan cu nan ta enfocando ambiciosamente pa organisa e prome careda na 2028.

Diseño di pista a ser desaroya despues di studia circuitonan di caya na Singapur y Las Vegas.

"Ta posible pa conecta e Grand Prix di F1, cual a desaroya den un forma di entretenimento, cu K-cultura," e plan ta bisa.

"Nos ta spera di organisa varios evento cultural, manera invita artistanan famoso mundial, pa eleva infrastructura cultural y turistico di Incheon na un nivel mundial."

Formula One actualmente ta tene caredanan na 24 sitio rond mundo, incluyendo China, Hapon y Singapur.

Vietnam tabata programa pa organisa un careda na 2020 pero e evento a ser cancela pa motibo di pandemia di Covid-19 y no a bolbe aparece riba calendario desde e tempo ey.



Tailandia a aproba aña pasa un oferta pa organisa un careda.

F1 no a duna comentario riba plan di Corea di Sur.
Cualkier plan pa bolbe organisa e deporte lo mester pasa varios obstaculo incluyendo aprobacion di gobierno central, haya un promotor y logra un lugar den calendario ocupa di e deporte.

Elisabeth Timmer ta kibra otro Record Arubano den 100m Freestyle na Rotterdam

Stingray Swimming Team ta anuncia cu masha orguyo un logro historico di su atleta elite Elisabeth Timmer, kende awe mainta a kibra e Record Arubano den 100m freestyle durante e prestigioso Rotterdam Qualification Meet 2026 na Hulanda.

Elisabeth a registra un tempo sobresaliente di 56.68, un resultado cu confirma su progreso continuo y su posicion entre e mihor landadonan cu Aruba tin actualmente.

Un Carera di Nivel Internacional

Den un area asina competitivo cu ta inclui e atletanan di Team di Hulanda y e otro landadonan di nivel Europeo, Elisabeth a demostra di tin un carera balansa y potente. Cu un prome 50m potente di 27.07, el a mantene su ritmo pa cera cu siguridad y confiansa, logrando establece un record nacional nobo.

E logro aki ta resultado directo di disciplina, consistencia y un enfoke profesional den su trainingnan diario.

Swim-Off Decisivo pa A-Final

Ademas di su record, Elisabeth lo participa awe nochi den un swim-off cu un teammate, unda lo determina ken lo clasifica pa e A-Final.

Esaki ta pone Elisabeth den un posicion competitivo



fuerte, demostrando cu no solamente e ta logra mehoracion personal y record, pero tambe ta competi activamente pa e posicionnan mas halto den e torneo.

Un Atleta cu Mentalidad Corecto

A pesar di e magnitud di su logro, Elisabeth a mustra humildad y enfoke, expresando cu e ta hopi contento cu su resultado, pero cu enfoke aki ta cambia riba e siguiente paso.
E mentalidad aki ta esencial pa crecemento continuo y exito den deporte di rendimento halto.

Stingray Swimming Team ta felicita Elisabeth Timmer pa e tremendo logro extraordinario aki. Su desempeño internacional ta un inspiracion y motivacion pa e landadornan hoben y un refleho di e talento cu Aruba tin den mundo di natacion.

Cu cada carera, Elisabeth ta sigui pone Aruba mas cerca di excelencia internacional.

UEFA ta inicia investigacion despues di fotografonan herida na wega Bayern-Real

(AFP)—UEFA a habri proceso disciplinario diabierna desadi partido di cuatro final entre Bayern Munich y Real Madrid na Alemania.

Bayern a logra pasa pa semifinal, unda nan lo enfrenta campeon actual Paris Saint-Germain, danki na golnan tarda di Luis Diaz y Michael Olise.

Fanaticonan di Bayern cu tabata celebrando a subi barera y a drenta un area restricto reserva pa fotografonan banda di veld.

Un grupo a pasa riba fotografo di prensa den un area entre e tribunanan y borchinan di aviso.

Un di nan a haya un herida na cabes, mientras otro tabatin mester di atencion medico pa heridanan na lomba y schouder.

Aunke e club y gruponan di fanatico a pidi disculpa, organismo Europeo di futbol UEFA a habri un investigacion diabierna.

UEFA lo investiga "blokeo di paisahenan publico," "tira obheto," "disturbionan di multitud," y "mustra di un mensahe inapropia pa un evento deportivo (banner anti-UEFA)."

"Cuerpo di Control, Etica y Disciplina di UEFA (CEDB) lo trata e asunto aki na momento oportuno," UEFA a bisa den un declaracion.

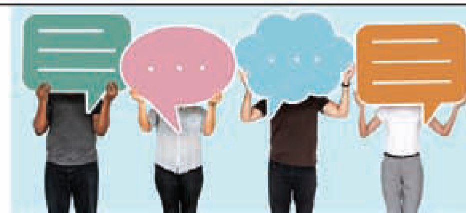
Ainda no ta cla cua sancion por ser imponi riba e club di Bavaria.

Anteriormente den e competencia, un parti di tribuna sur di Bayern a ser parcialmente cera pa UEFA pa uso continuo di pirotecnia.



Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.

OPINION



Skirbi pa Jayburtt J. Dijkhoff, PhD

HOFA: un decision pa autonomia berdadero (Parti 2)

Den e contexto di e impasse entre Aruba su autonomia contra un supervision financiero di Hulanda, particularmente desde 2015, HOFA ta surgi. E pregunta cardinal ta: si Aruba no firma HOFA, kico awor?

Kico ta HOFA?
Prome cu tur cos, kico ta Rijkswet HOFA. HOFA, den palabranan simpel, ta un ley di Reino (Aruba y Hulanda hunto) cu ta pone reglanan financiero pa Aruba. E ta pone un limite na debe pa Aruba, ta exigi un presupuesto realistico, y pa gobierno duna cuenta regularmente.

Un comision independiente lo revisa e presupuesto y conseha Hulanda si Aruba ta cumpli. Si Aruba cumpli, tin acceso na prestamo mas 'barata'. Si no, tin mas supervision (lesa: control). E ultimo pida aki ta duna hopi hende e sentimento di "si bo faya, bo ta haya" y ta pusha mas palo bou di e candela den henter e discusion.

Si Aruba no firma?
Awor e pregunta di oro: si Aruba no firma HOFA, kico lo pasa? Basicamente lo tin mas libertad politico a corto plazo. Aruba por dicidi kico e kier haci y na unda e ta gasta su placa. Aruba por dicidi di fia sin haya rente mas abou y bida ta sigui. Esaki financieramente no ta hopi atractivo, pero si e ta duna Aruba e espacio pa maniobra den completo autonomia.

Pero manera mi a splica den parti 1, e confianza di Hulanda lo keda abou. Esey por resulta den otro of mas mecanismo di control na e momento cu Aruba ta den preta, y mester fia atrobe. Ta door di confianza abou aki, posiblemente un proximo biaha Hulanda lo por ta dispuesto pa para garantia, bou condicionnan mas severo.

Den otro palabra, nos ta changa. Despues di 40 aña di falta di disciplina financiero y politico, Aruba ta den un skina. Si nos no fortalece nos pais, algun forma di supervision ta bira inevitabel, a corto of a largo plazo. Mirando e guera na Medio Oriente, ta parce mas bien cu e lo sosode a hopi corto plazo, ya cu esaki ta e situacion mas realistico.

Institucionnan debil
Loke a contribui cu nos a yega na e situacion aki particularmente ta e proceso di decolonisacion, cu no a termina. Esaki no ta djis un hecho historico. E ta biba den nos institucionnan te dia di awe. Ainda Aruba ta biba cu un mentalidad colonial, na unda nos ta reacciona mas cu emocion, na lugar di tambe cu structura y demostra cu nos a haci di nos banda.

Esey ta haci cu ta dificil pa institucionnan por funciona di manera optimal of ful profesional. Dicon? Pasobra institucionnan ta cay bou di e dominio politico. Ta bisto cu politica sigur ta goberna henteramente cu emocion y populismo, na luga di sano huicio. Y den e afan pa score y gana "cueste loke cueste", ta lubida riba husticia y ta trapa riba derecho y futuro di nos chikitinnan, personanan vulnerabel, adultonan mayor, y ciudadanonan cu tin miedo di vocifera abiertamente realmente kico nan ta sinti, pa evita di wordo marca y persigui.

Mi a yega di bisa esaki y mi lo bolbe bis'e. Nos ta bibando den un forma di tirania silencioso pa via di e cultura di miedo cu e sistema ta crea. Esaki no por wordo separa for di e pasado colonial cu nos a enhereda. Nos a crea nos propio elite cu ta manda y awor cu "baca ta den hoga" awor nan kier pidi pa nos sea braza Hulanda manera nos salbador of bira patriotico pa stop HOFA sin mas, pasobra esey lo manda nos bek den era colonial. Mientras tanto, Pueblo ta mal bruha y no sa mas ken ni kico mas pa kere, y hopi hende tin e gevoel cu, manera nan ta bisa na Spaño: "los perros ladran, pero la carravana pasa."

Kico awor
E mentalidad colonial ta den e pueblo mes tambe. E ta refleha den e forma con nos ta vota, con nos ta keha sin pidi pa duna cuenta den forma di discusion sano, y con nos ta gasta placa. Pero nos no mester keda den mentalidad di victima pa semper. Nos tin e opcion pa scoge conscientemente pa un miho futuro.

Mi conseho ta: considera acepta HOFA bou di condicionnan estricto cu ta yuda Aruba. No como algo cu ta wordo impone, pero como un decision consciente. No pa Hulanda, pero pa nos mes.

Pero un cos si! E decision aki mester tin condicionnan DUIDELIJK cu Aruba ta scoge pa su mes. HOFA mester tin un meta claro: fortalece nos propio institucionnan. Banco Central, Algemene Rekenkamer, departamentonan di gobierno, Ministerio Publico. Institucionnan cu por controla, coregi y actua sin presion politico di partido, gabinete of Parlamento actual.

Manera cu un hecho cuestionabel presenta, dibiaha e Institucion ta sigui regla y cu sano huicio, pa investiga y actua, di forma transparente. Pasobra na final di dia, ta pueblo mester por wak di cerca y actua como e controlador supremo.

Pueblo tin e poder
Den e siguiente parti mi lo elabora dicon pueblo aworaki ta controlando den un forma debilita. Nos ta wak un patronchi di frustracion den sociedad, cu ta sali na varios momento, manera casonan di abuso den pasado y ultimo cu caso Caret. Pa loke ta HOFA sindicatonan unilateralmente a protesta na varios ocasion y ultimo cu riba e dia cu Rey Willem-Alexander a bishita Aruba. Den e tercer parti di e articulo aki mi lo elabora dicon pueblo ta depende hopi biaha riba gruponan organisa manera sindicatonan pa protesta y vocifera loke personanan individual no por haci.

P'esey mi ta propone un CLAUSULA di 10 aña.

Durante 10 aña, Aruba por fortalece su institucionnan, mehora e disciplina financiero y aumenta transparencia. E proceso por tin hasta algun fase: supervision fuerte (aña 0-3), despues supervision reduci (aña 4-7), y un evaluacion final (aña 8-10). E final mester tin criterio obhetivo: debe ta bou di control, presupuesto ta balansea, y e control independiente ta funcionando bon.



HOFA cu condicion
Si nos cumpli, HOFA por termina automaticamente na final di 10 aña. No pa boluntad politico, sino pa resultado midibel y concreto. Esaki no ta pro Hulanda, sino netamente pro Aruba.

Asina nos no ta keda victima di pasado colonial. Nos ta usa un periodo pa construi autonomia real. Autonomia cu no ta solamente riba papel, pero den institucionnan fuerte y confiabel.

Autonomia di berdad no ta bin cu confrontacion. Autonomia ta bin cu competencia. Pa mustra cu nos ta capacita pa haci nos trabou y pa haci loke ta corecto. Y awor e test final di autonomia ta esaki: e decision awor ta den nos man.

Den e siguiente parti final, mi lo elabora riba e pregunta clave si nos ta cla y madura pa scoge pa nos mes: segun Sindicatonan ken ta tuma pueblo haci, HOFA, Hulanda of wega politico?



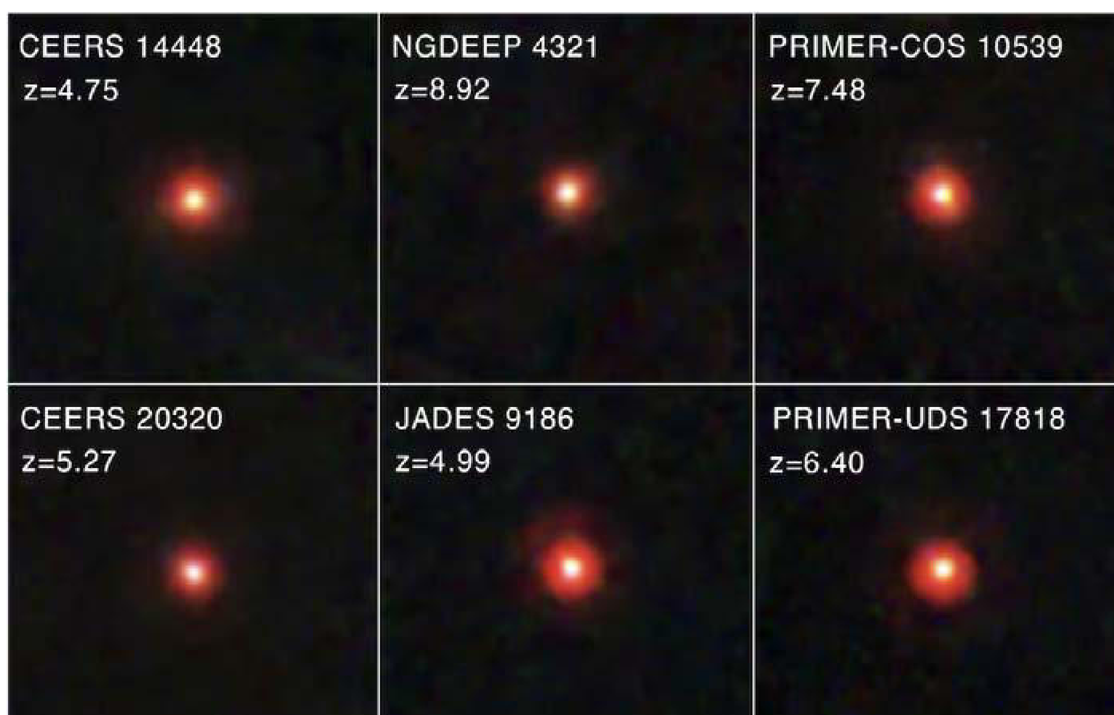
Telescop James Webb a revela puntonan cora chikito cu por splica origen di 'black hole' gigante

(Infobae) - James Webb Space Telescope a permiti identifica puntonan cora chikito den universo tempran cu por transforma comprension di origen di 'black hole' supermasivo.

Un descubrimento di University of Texas na Austin, publica den The Astrophysical Journal, ta describi e fuentenan di luz compacto y enigmatico aki, cu lo por duna evidencia clave riba formacion rapido di obhetonan masivo despues di Big Bang.

Segun investigacion, e puntonan cora ta mustra luz infracora intenso y ta hopi mas chikito cu galaxianan tipico. Analisisnan ta sugeri cu nan ta coresponde na regionnan cu densidad halto di gas y, diferente di galaxia hoben, nan no tin un poblacion stellar significativo.

Volker Bromm, profesor di astronomia y co-director di Centre for Cosmic Frontiers, a splica: "E Little Red Dots awo ta ser considera como alimenta pa 'black hole' supermasivo cu ta rondia pa un gran 'cocoon', un nubia di material di gas cu densidad halto." Estudio ta sugeri cu e obhetonan aki ta representa un etapa avansa den formacion di 'black hole' supermasivo via collapse directo di nubia grandi di gas primitivo, sin necesidad di morto prome cu e strea masivo. E hipotesis aki, conoci como hipotesis di "simia pisa", ta diferente di



modelo tradicional cu ta atribui origen di e fenomenonan aki na crecemento gradual di resto stellar of "simia leve".

Kico ta e puntonan cora identifica pa James Webb? Telescop Webb a permiti cientificonan observa un clase nobo di obhetonan extremadamente compacto y luminoso yama "puntonan cora". Nan ta destaca pa nan rango inusual y nan ubicacion den ambiente cu densidad halto di gas, reforsando idea cu nan ta nucleonan galactico activo domina pa 'black hole'.

Simulacionnan ta mustra cu si origen tabata principalmente for di resto stellar, lo mester tin un cantidad mas grandi di e puntonan aki. Sinembargo, presencia mas abao cu a observa ta sostene hipotesis di collapse directo, unda un nubia di gas por forma un black hole di 10,000 te un miyon biaha masa di Solo den un tempo hopi cortico.

"Haya 'black hole' den universo tempran ta un sorpresa grandi paso ta bay contra modelo standard di con universo ta forma su structura for di piesa chikito," Bromm a comenta.

Rol di simulacion y tecnologia den investigacion Pa comprende e procesonan aki, teamnan di investigacion a usa tecnica avansa di supercomputacion y modelonan manera A-SLOTH. Calculo realisa riba supercomputernan manera Lonestar6 y Stampede3 (Texas Advanced Computing Center) tabata crucial pa analisa dato for di James Webb y simula condicionnan di universo menos cu mei miyon aña despues di Big Bang.

"E reto mas grandi awo ta basicamente un problema di supercomputacion: comprende dato cu ta bini for di JWST riba e prome galaxianan, cuminsando cu universo tempran y avansando den tempo pa soluciona e conhunto di ecuacion diferencial conecta," Bromm a agrega.

Modelo A-SLOTH ta permiti compara prediccion teorico cu propiedad y estadistica di e puntonan cora, duna apoyo na hipotesis di collapse directo. Autornan a aclara cu e simulacionnan ta explora diferente trayecto evolutivo di e structuranan cosmico, permitiendo ahusta variable manera cantidad di gas disponible, nivel di metal y rata di 'acrecion'.

Resultado ta indica cu ambiente cu presencia hopi abao di elemento pisa ("metalicidad abao") ta faborece formacion di 'black hole' via collapse directo, un condicion compatible cu e puntonan cora observa.

Descubrimento di e puntonan cora ta sugeri cu relacion entre formacion di strea, galaxia y 'black hole' den universo tempran por ta diferente di loke tabata pensa anteriormente.

Investigacion futuro lo busca midi "metallicidad" den ambiente rond di e obhetonan, usando capacidad di Telescop James Webb pa determina si 'black hole' of strea a forma prome.

Determina nivel di metal den e ambientenan aki lo ta clave pa reconstrui evolucion cosmico y identifica origen berdadero di e sistemanan extremo aki. Asina, caracterisacion di e puntonan cora por resolve misterio di procesonan dominante den universo tempran y duna dato riba aparicion di e elementonan y structuranan mas compleho den historia cosmico.

UE ta nenga cu a copia palabra den propuesta di lobby tecnologico

(AFP) - European Commission a nenga diabierna cu el a copia palabra pa palabra propuesta di lobby di industria tecnologico ora el a adopta reglamentonan cu ta permiti centronan di data mantene secreto nan impacto ambiental.

Un investigacion periodistico a alega cu Bruselas a agrega un clausula di confidencialidad na revision di reglamentonan di eficiencia energetico despues di presion di Microsoft y DigitalEurope, un lobby cu su miembronan ta inclui Amazon, Google y Meta. "Nos ta rechasa acusacion di copia literal di lobby di industria," a bisa vocero di comision, Anna-Kaisa Itkonen.
Comision a cuminsa regula



sector di centro di data cu ta crece rapidamente na 2023, exigi cu operadornan entrega dato riba consumo di energia, uso di awa y otro metrica — y despues a bisa cu esakinan lo ser publica den forma agrega.

Pero na 2024, el a incorpora un propuesta di companianan tecnologico cu ta exigi cu tur informacion individual riba centronan di data ser clasifica, segun un investigacion lidera pa Investigate Europe, un cooperativa periodistico, hunto cu The Guardian, Le Monde y otro medio.

Como consecuencia, informacion riba impacto exacto di cada centro di data ta keda fuera di publico, hasta ora ta ser pidi via peticion di acceso a informacion — loke por ta un posible violacion di reglamentonan di transparencia di UE, informe -a bisa.

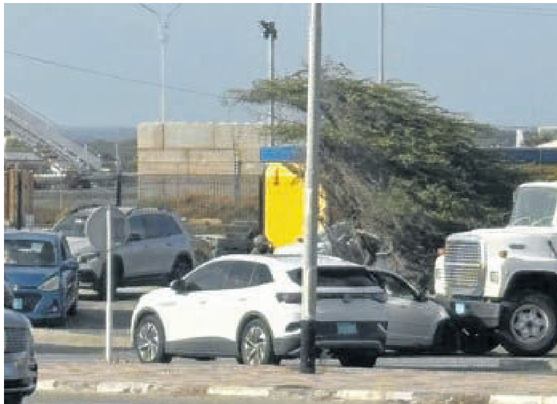
Solamente dato agrega na nivel nacional ta ser haci publico.

Comision a admiti cu el a usa parti di e conseho di companianan tecnologico, pero a nenga cu esaki a cambia e esencia di ley.

"Como parti di consulta, e comision a dicidi pa cambia formulacion... usando parti di propuestanan entrega pa stakeholdernan," Itkonen a bisa. "Nos a mantene intencion principal di e propuesta original: respeta secreto comercial y confidencialidad di informacion y dato reporta."

E comision a cumpli cu su obligacion pa crea un dashboard publico y presenta dato disponible den forma agrega y recientemente a presenta un propuesta pa un sistema di clasificacion pa centronan di data, el a agrega.

Accidente entre 3 auto na crusada di PriceSmart







Diabierna mainta a drenta informe di un accidente na e crusada di PriceSmart, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un Volkswagen riba Avenida Milio Croes a subi e caminda door di a mira e truck di pabao a para pa bira na man robes pero e chauffeur di e Volkswagen a mal calcula e velocidad y distancia no a ripara e Ford ta biniendo di pariba y a raspa riba dje y tratando di desvia p'e a dal frontal riba e truck.

Oplegger di trekker cu a los y kentel na e rotonde Tanki Flip a tranca trafico

Oplegger di trekker cu a los y kentel na e rotonde Tanki Flip a tranca trafico Diahuebs atardi.

A drenta informe di cu un oplegger di trekker a los y a kentel na e rotonde y a tranca e trafico, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a haya e trafico tur tranca y mester a alivia y desvia e fluho di trafico.





Trahador a cay for di halto na Hendrikstraat







Diabierna mainta a drenta informe di cu un persona a cay for di halto na Setar den Hendrikstraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un trahador di Setar cu lo a cay for di stellage y a herida su mes.

Na yegada di e ambulance nan a atende y a transporte pa hospital bij y stabiel.

Hefe di derecho humano di UN ta pidi liberacion inmediato di Aung San Suu Kyi di Myanmar

(AFP)—Hefe di derecho humano di UN Volker Turk a pidi pa e liberacion inmediato y sin condicion di Aung San Suu Kyi despues cu e icono di democracia di Myanmar, cu ta den prison, a haya un reduccion di su condena diabierna.

E ehercito a goberna Myanmar cu forsa pa casi henter su historia despues di independencia, prome cu un experimento democratico di dies aña a duna politiconan civil un control limita.

E generalnan a reasumi poder den un golpi di estado na 2021 cu a kita gobierno di Aung San Suu Kyi, awor di 80 aña, deteniendo e figura democratico y pushando e pais den guera civil.

“Tur esnan deteni inhustamente desde e golpi—incluyendo consehero di estado Aung San Suu Kyi—mester ser libera inmediatamente y sin condicion,” el a bisa riba X.



“Mester tin un fin na violencia continuo contra henter e pueblo di Myanmar.”

Aung San Suu Kyi a haya un reduccion di su condena diabierna como parti di un amnistia masivo, un fuente cerca na su caso legal a bisa AFP.

Ex-presidente di Myanmar Win Myint, ken tambe a keda deteni desde e golpi, tambe a ser pordona pa su condenanan durante periodo di gobierno militar despues di e golpi, un declaracion a bisa.

Turk a bisa cu e ta sinti alivio pa e “liberacion cu tabata hopi tarda” di Win Myint y otro prisoneronan di detencion arbitrario, y tambe pa conmutacion di sentencianan di morto.

Secretario general di UN Antonio Guterres a enfatisa e necesidad di “esfuersonan significativo” pa sigura liberacion rapido di tur esnan deteni arbitrariamente, su vocero a bisa na New York.

“Un solucion politico viable mester ta basa riba un paro inmediato di violencia y un compromiso sincero na dialogo inclusivo,” e vocero a bisa.

“Esaki ta rekeri un ambiente cu ta permiti pueblo di Myanmar eherce nan derecho politico libremente y pacificamente.”

Win Myint a sirbi como presidente comienso na 2018, durante e periodo cu Myanmar tabata den su experimento cu gobierno civil cu a ser interumpi abruptamente pa e golpi.

Aunke e tabata ocupa e posicion mas halto, e funcion tabata mayormente ceremonial, siguiendo liderato di hefe di gobierno de facto Aung San Suu Kyi, cu tabata prohibi di ocupa e presidencia segun un Constitucion redacta pa e ehercito.

Ganador di Premio Nobel di Paz ta keda deteni, cumpliendo un condena di 27 aña cu gruponan di derecho humano ta critica como un medida politicamente motiva pa debilita su partido National League for Democracy.

Mutilacion genital: Sufrimento silencioso di muchanan muher Indigena na Colombia

(AFP)—Alejandrina Guasorna no a descubri te na edad adulto cu el a ser someti na mutilacion genital femenino (FGM) e mesun dia cu el a nace den un comunidad Indigena isola den region cafetalero di Colombia.

Den montañanan di Risaralda, hogar di pueblo Embera, decenas di baby ta haya nan clitoris corta cada aña den un practica brutal basa riba creencianan tradicional riba necesidad di controla sexualidad di muchanan muher.

Algun ta sangra te muri of ta muri di infeccion pa heridanan cu no a cura.

“Nos tabata mira hopi biaha baby mucha muher morto. Nos a kere cu esey tabata normal,” Guasorna a bisa, un trahador di campo di 74 aña cu a yuda den parto den su propio famia pero e mes nunca a haci mutilacion.

Colombia ta e unico pais den Latino America unda circuncision femenino, cu ta considera un tradicion pasa pa gruponan Indigena pa descendientenan di esclavonan Africano, ainda ta ser practica.

Casi dos siglo despues cu Colombia, cual tabata un centro importante den trafico di sclavitud na Sur America, a aboli sclavitud, un prohibicion historico riba FGM finalmente ta ser discuti den parlamento.

Ora mucha muher nace den reserva Embera Chami di Pueblo Rico, un region bao hurisdiccion Indigena, parteranan ta usa un cuchiu of un clabo cayente pa kita un parti of henter nan genital externo, muhernan local a bisa AFP.

E practica, cual UN y Organisacion Mundial di Salud (WHO) a declara como violacion di derecho humano pero cu ainda ta comun den algun parti di Africa, ta un tema tabu den reserva Embera.

Hopi hende ta keda sin papia ora e tema surgi.

Guasorna a siña cu el a pasa door di e proceso solamente despues di tende rumornan cu finalmente su ruman a confirma.

Francia Giraldo, un lider Embera, a bisa cu algun baby ta sangra te muri y nunca ta ser hiba hospital. Mayornan no ta ricibi ni acto di nacemento ni di morto.

Nan mama, el a bisa, “ta dera nan” mesora.

E ley den parlamento, redacta pa legisladornan hunto cu lidernan muher Indigena, tin como meta pa stop e practica.

Sinembargo, e no ta inclui castigo pa parteranan cu no ta cumpli cu e prohibicion, pasobra lidernan Indigena ta argumenta cu e muhernan “tin falta di informacion” riba e peligro di FGM.

En cambio, e ta pidi pa un campaña di conscientisacion lidera pa gobierno pa mustra nan e sufrimento causa pa mutilacion y elimina mito riba muchanan muher cu no ta pasa den esaki—cu nan lo bira sexualmente promiscuo of hasta cu nan clitoris lo crece pa bira algo similar na un pene.

Relacional sexual hopi biaha ta doloroso pa victimanan di FGM.



Cara di Etelbina Queragama ta marca cu pintura cu ta indica su posicion den su comunidad.

Papiando den idioma Embera, traduci pa Spaño pa un di su siete yiunan, e ama di cas di 63 aña a bisa cu e “nunca” a sinti nada mas cu dolor durante contacto sexual.

No tin cifra oficial riba e practica di mutilacion genital, pa motibo di discrecion cu ta rondona e custumber.

Pero segun Instituto Nacional di Salud, por lo menos 204 caso a ser registra na Colombia entre 2020 y 2025.

Sarita Patino, un medico na hospital cu ta trata victimanan di FGM na Pueblo Rico, ta kere cu e cantidad di caso ta “hopi mas halto cu loke ta reporta.”

Desde comienso di aña, el a mira seis caso caba.

Na februari, un baby di seis luna a ser hiba cu keintura. “E baby tabatin su clitoris mutila… (e tabata parce) manera un kemadura,” Patino a bisa.

Segun UN, aproximadamente 230 miyon muher y mucha muher rond mundo ta pasa door di FGM cada aña.

Na Colombia, e practica ta considera como resultado di un mescla entre Indigena y Afro-Colombianonan cu ta forma alrededor di 10 porciento di e poblacion pero cu raramente ta practica FGM ainda.

Ultimo oportunidad pa inscribi pa e Estudio pa Maestro di Enseñansa Primario

Instituto Pedagogico Arubano (IPA) ta recorda e studiantenan cu tin diploma di havo, vwo of mbo nivel 4 (of studiante cu ta den ultimo aña di esakinan) cu inscripcion pa e Estudio pa Maestro di Enseñansa Primario pa aña academico 2026 – 2027 ta cera dia 4 di mei 2026.



E estudio aki ta forma maestro cu ta cualifica pa duna les na mucha di kleuter y basis.

Tin dos grupo di participante cu por haci e Estudio pa Maestro di Enseñansa Primario:

1. Studiante cu tin diploma di sea havo, vwo of mbo nivel 4 of cu ta den examenklas di un di esakinan.
2. Persona cu, desde 1 di september 2026, tin minimo 21 aña y cu kier sigui un estudio na IPA, pero no tin e diploma menciona. E grupo aki por inscribi pa haci e 21+ Toets.

E personanan cu pasa e 21+ Toets cu exito, lo participa na e mesun proceso di admision cu e personanan cu tin diploma di havo, vwo of mbo nivel 4. Inscripcion pa 21+ Toets a cera dia 12 di januari 2026, esaki ta nifica cu no lo por inscribi mas pa haci 21+ Toets pa aña academico 2026-2027.

Informacion general di e Estudio pa Maestro di Enseñansa Primario
Tur informacion di e estudio aki ta disponibel riba website di IPA. Interesado por bishita www.ipaaruba.com y selecciona “Opleidingen” y despues scoge “Leraar Primair Onderwijs” pa informacion tocante e contenido, procedura di inscripcion, gasto y posibilidad despues cu gradua.

Procedura di inscripcion
Inscripcion ta tuma lugaexclusivamente via e website oficial di IPA: www.ipaaruba.com.
E ultimo dia pa inscribi pa e Estudio pa Maestro di EnseñansaPrimario ta 4 di mei 2026. Despues di e fecha aki no tin posibilidad mas pa inscribi.

Bo aventura den enseñansa ta cuminsa aki na IPA. Bay p’e!

Resultado Sorteo
17 April2026

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
8369	1767	4688	5883
8493	0294	SUPER5	2596
4964	7995	-	5958

MERDIA

CATOCHI	Sorteo # 4949
	7676
	7743
	7317
MULTI-X	x3
BIG 4	Sorteo # 4949
	4829
MULTI-X	fp
1OFF	Sorteo # 3005
	1264
ZODIAC	Sorteo # 4949
	8528
	Capricorn
LUCKY 3	Sorteo # 1823
	832
MULTI-X	x2

ANOCHI

CATOCHI	Sorteo # 8826
	7729
	3747
	0746
MULTI-X	FP
BIG 4	Sorteo # 7870
	1317
MULTI-X	X5
1OFF	Sorteo # 2575
	9345
ZODIAC	Sorteo # 6629
	0587
	Acuario
LUCKY 3	Sorteo # 1559
	942
MULTI-X	FP

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	180.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA — 03-04-14-23-25

Sorteo # 7155		Proximo Jackpot
1	x Jackpot	50.000,-
8	x Match 4	
208	x Afl 8,00	

MINI MEGA — 07-08-13-14

Sorteo # 1862		Mega Ball 02
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
4	x match 4	1.000.000,-
19	x Afl. 500,00	
266	x Afl 50.00	
430	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl 1.600.000,-**

KORSOU
Sorteo #

Sorteo #

Wikipedia na Aruba ta extende invitacion pa evento interactivo dialuna binidero



Wikipedia na Aruba y (BNA) Arubiana - Caribiana ta invita bo un evento interactivo y informativo estilo open house Dialuna awor 20 di April pa 5or te 7or di anochi.

E evento introductorio aki ta dirigi specialmente na editornan nobo cu tin interes den contribui na e enciclopedia liber digital mas grandi di mundo, Wikipedia!

E meta principal di e evento aki ta pa duna bon bini y prepara contribuyente nobo pa participa den documenta cultura riba Wikipedia, cu un enfoke riba artistanan local. E ta ofrece un ambiente di apoyo y conocemento unda participante por siña e base y gara e confianza pa cuminsa edita riba Wikipedia.

Programa completo pa e evento aki por haya riba nos pagina di website. https://meta.wikimedia.org/wiki/Event:Ban_Wiki!_20-4

Participacion ta gratis. Lo tin snacks y algo pa refresca. Asina ta usa e oportunidad aki pa trece bo pregunta nan dilanti, conoce e coleccion di Artista nan di Aruba, conecta cu otro boluntario nan y registra pa nos tayernan binidero unda bo lo siña e parti editorial y tecnico di usa Wikipedia.





Cas Di Cultura
Vondellaan 2
Tel: 582-1010

F A D A
Campanastraat 5
Tel: 583-2999
Tel: 583-9610

F A V I
Primavera 233
Tel: 582-5051
Tel: 582-5222

F E P O
Engelandstraat 15
Tel: 583-1016
Tel: 583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
Tel: 588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2
Tel: 583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19
Tel: 588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9
Tel: 582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel: 582-2219
Fax: 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Ave. Milio J Croes 17 B
Tel: 588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
Tel: 582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1
Tel: 582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081



Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad: Eagle
Tel. 587 9011

San Nicolas: Centro Medico
Tel. 584 5794

Emergencia

Polis Oranjestad	100
Polis San Nicolas	104
Polis Santa Cruz	105
Polis Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulans	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

Botica

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

Utilidad

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

Funeraria

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

TAXI

Aruba Transfer Tour & Taxi C. A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Centenares di fragmento di weso haya na Ciudad de Mexico

(AFP) - Mas di 1.000 fragmento di weso a ser haya cerca di un lago na Ciudad de Mexico, autoridadnan y un grupo boluntario a bisa, simannan prome cu e lo organisa e Copa Mundial - marcando otro recordatorio scur tocante e pais su guera violento contra droga.



Un colectivo di famia cu ta buscando nan sernan keri a bisa cu e hallazgonan cerca di e lago Chalco ta demostra un "realidad debastador" y un "crisis forensico di dimensionnan cu no por calcula."

Mientras "autoridadnan no kier pa ripara esaki, e famianan kier pa henter mundo sa e tragedia cu ta sucede den e pais su capital," e grupo a bisa den un declaracion.

Autoridadnan di e ciudad siman pasa a cuminsa exhuma e sitio den e parti este di Ciudad de Mexico, y fiscalnan a anuncia dialuna cu algun 300 fragmento di weso a ser haya, cual nan ta kere por pertenece na 3 persona a ser haya.

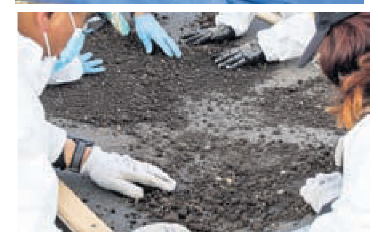
Sinembargo e grupo boluntario a bisa cu nan a haya mas di 1.000 fragmento di weso na y rond di e sitio, incluyendo den areanan cu ya caba e agentenan gubernamental a examina.

Mas di 480.000 persona a keda asesina y otro 130.000 ta desapareci na Mexico den e guera contra droga desde 2006, ora cu gobierno a desplega tropanan federal pa combati e pais su cartelnan poderoso.

Un comite di Nacionnan Uni su expertonan a haya e crisis di persona desapareci un "crimen contra humanidad," bisando cu esfuersonan pa recupera curpanan humano a keda stroba pa "omision di parti di e ambtenaarnan."

Presidente Mexicano Claudia Scheinbaum a ataka e rapport, argumentando cu esaki ta ignora politicanan nobo implementa pa sostene e familiar di esnan desapareci.





Ambos Ciudad de Mexico y Guadalajara ta preparando pa organisa weganan di Copa Mundial den juni, cu manifestantenan den ambos ciudad denunciando gobierno su fracaso di adecuadamente investiga e desaparicionnan. Merca y Canada lo ta co-anfitrion di e Copa.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y seco
Den marduga y mañan: variablemente nubia cu algun awasero local



Temperatura maximo 32 grado Celsius
Temperatura minimo 26 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 37 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:52pm
Subida di solo : 6:26am

Biento:
Modera for di direccion oost-noordoost te oost-zuidoost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 07 te 16 nudo).
Den dia basta fuerte den rafaga; forsa 5 (31 te 39km/ora, 17 te 21 nudo)

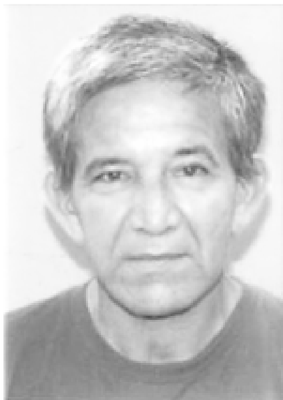
Situacion general di tempo:
Un disturbio den diferente nivel di atmosfera, ta induciendo humedad cu e aire transporta pa region local. Esaki mientras e ta move poco poco bay west. Esaki lo ocasiona momentonan cu hopi nubia y chens pa algun awasero local.

Stof di Sahara lo bolbe invadi atmosfera regional. Esaki lo limita visibilidad y trece aire di menos calidad den region. Personanan cu tin sensibilidad pa cambionan den calidad di aire mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid protegi: trankil, 1 te 2 pia.
Na partinan zuid no protegi: trankil cu olanan alrededor di 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 3 pa 4 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador mi 'n tin falta di nada den cunucu di yerba, e ta pone mi sosega.E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa.
PS 23: 1, 2, 3



Oracio Bienvenido Franken
miho conoci como "Dudu"
***22-11-1962 - †11-04-2026**

Mayornan: †Agatha Franken-Trimon y †Sebastiano Franken

Na nomber di su
Esposa: Morela Franken-Perez

Yiu: Moraïla Franken y compañero Jubertziñho Richardson

Nieto: Aïmar Richardson

Rumannan:
† Martijn Trimon
† Jan Hendrik Trimon
† Maria Luisa De Haak-Franken y esposo Richard - De Haak
† Roland Isidoro Trimon y esposa Emma - Trimon-Torro Herrera

Suegra y Suegro:
† Cleotilde Quero Perez y esposo † Cristobal Perez

Tantanan y omonan cu ta hopi pa menciona
Subrinonan y subrinanan:
Saul De Haak y esposa Nancy Aranzazu Lopez y famia
Elvis Trimon y Famia
Nathaly De Haak y famia
Jonathan Trimon y famia

Manera subrino:
Cristobal Revilla y Jolanda Revilla y famia.
Benigno Exposito

Ihanan:
Nathaly De Haak y famia
Laybenger Exposito y famia

Primonan y primanan cu ta hopi pa menciona
Comer y comper: Le Franken y famia
Nos famia nan di Curazon:
Vivian Eckmeyer y Famia
Julio Beaujon y esposa Estela Beaujon
Jubert Richardson y esposa Julieta Richardson Lacle
Buchi Rodriguez y famia
Raiza Croes Engelhart y † Jani Croes y famia
Amiga y amigonan di cas
Bisiñanan y conocirnan di full Aureolastraat
Amistadnan y Coleganan:
Di Aruba Conservation Foundation(P.N.A)

Demas famia:
Franken, Perez, Richardson, Trimon, De Haak, Torro Herrera, Quero, Tromp, Arazazu Lopez, Exposito, Trimon, Tromp, Hernandez, Holsman, Beaujon, Eckmeyer, Rodriguez, Croes-Engelhart, y tur famiana Hulanda y Venezuela.
Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 18 di April 2026 di 9or pa 11or di mainta. Despues lo sali pa Santana catolico na Noord.

Un gradicimento di nos curazon pa tur dokter, terapista, POH y tur hende di wondenpolie cu semper a jude mi tata.
Nos disculpa si den nos tristesa.Por lubida un of otro famia.
Nos ta lamenta cu despues di entierro no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

De Heer is mijn herder
Het ontbreekt mij aan niets
Hij laat mij rusten in groene weiden
En voert mij naar vredig water



Met groot verdriet om haar heengaan, maar dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, geven wij u kennis van het overlijden van onze lieve moeder, oma, schoonmoeder en zuster,

Carmelita Simone van Coblijn
Beter bekend als Lita
Suriname, 9 oktober 1945
Aruba, 11 april 2026

Namens haar kinderen:
Brenda Gravenstijn en gezin (Nederland)
Nancy Gravenstijn en gezin
Jeanine en John Tromp - Gravenstijn en gezin
Raoul en Rigini Gravenstijn – Robert en gezin

Ouders: † Jacques Eduard van Coblijn en Wilhelmina Betsy van Coblijn- Hupsel
Broer/zus: † Ulrich van Coblijn, Thelma Jungerman.

Kleinkinderen:
Naomi, † Denzel en Shok-Yan, Kyarah, Wesley, Michelangela en † Michelson, Mary Lenn, Mileishka en Jermaine.

Neven/nichten:
Dennis, Melvin en Johnny.
Vanara, Mariska, Steffy en Raul Jungerman

Familie en vrienden:
Van Coblijn, Gravenstijn, Winklaar, Tromp, Rijkaard, Robert, Bregita, Valbrug, Williams, Sleur, Stoffel, Forst -Pengel, Jungerman, Bosnie, Garcia, Sjiem-Fat, Hennep, Lie-Kwie, Hoogvliet, Goedhoop

De begrafenisplechtigheid vindt plaats op Zaterdag 18 april 2026 van 9.00 – 11.00 a.m. in de Protestantse kerk te Oranjestad (Wilhelminastraat 1), waar tevens gelegenheid is tot condoleren. Aansluitend zal van 11.00 tot 11.30 de rouwdienst plaatsvinden.

De teraardebestelling zal daarna plaatsvinden op de Protestantse begraafplaats.

Onze welgemeende verontschuldigingen indien wij in ons verdriet iemand zijn vergeten te vermelden.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23



Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Sra. vda. Anna Cathalina Arends-Arends
Cariñosamente yama "Cata"
***23-02-1937 - †17-04-2026**

Acto di despedida lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23



Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sr. Cloud John Orman
Propetario di My Toy Watersport
"cariñosamente yama "Cloudio"
***30-10-1951 - †15-04-2026**

Na nomber di su:
Ruman: Judith Orman

Demas rumannan na Hulanda y Corsow:
Janny y famia
Anna y famia
Tila y famia
Brenda y famia

Primo- y primanan, Sobrino- y sobrinanan na Aruba, Hulanda y Corsow

Bisiñanan, amigonan, compañeronan di trabow y demas conocirnan

Demas famianan: Orman, Marquez, Maduro, Martis, Filé, Toppenberg, Hayer, Martinus, Henriquez, Ras, Pourier, Dijkhoff, Silberie, Werleman, Solagnier, Tromp, Mathilda, Augustin, Webb, Murray, Donata, Krozendijjk, Sivo, Brooks, Thomas, Jacobs, Croes, Smith, Alcantara, Ridderstaat.

Ta invita pa acto di condolencia y entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diamars 21 di April 2026 di 2or pa 4or di atardi. Despues lo sali pa Santana Central Sabana Basora.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida akgun famia of conocir.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolecnia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23



Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra. vda. Cornelia Maduro-Willems
Cariñosamente yama "Nea, Abelita, Awela"
***17-02-1932 - †11-04-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

BONDIA ARUBA

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

The Lord is my shepherd; I shall not want
He makes me lie down in green pastures
He leads me beside still waters
He restores my soul,
Psalm 23 vers. 1&2

With deep sorrow, we announce the passing of:



Franklin Pierce Caton
Better known as: Tutu di Kitty
Sunrise: Nov 23, 1966
Sunset: April 8, 2026

Son of:
† Vidal Caton and † Venicia Caton-Joseph (Kitty)

Left to mourn his following siblings:
† Benedict Caton
† John Caton and Family
Phillis Caton and Family in St. Martin and St. Croix
Paul Caton and Family
Faustina Caton and Family
Catelin Lindor-Caton & Edward Lindor and Family
Cecilia Dirks-Caton & Roland Dirks and Family in NED
Anthony Caton & Veronica Henriquez and Family
James Caton & Mari Valero and Family
Edward Caton & Jacquelin Roberts and Family

Nieces and Nephews
Linda Caton, Aaron Caton, Alison Caton, Indra Caton, † Joshua Caton, Natasha Joseph, Nicolai Joseph, George Lejuez, Gregory Lejuez, Nathaniel Lejuez, Gerald Lejuez, Cheila Caton, Claythan Lindor, Edelyn Lindor, Lashley Lindor, Ruthlyn Lindor, Evelyn Lindor, Lloyd Lindor, Reynaldo Dirks, Hensley Dirks, Danilo Dirks, James Caton, Laudina Caton, John Caton, Jamileth Caton, Anthony Caton, Alicia Caton, Emma Caton, Edwin Caton, Jacky Ann Caton.

Godparents
†Baldon Sawney, †Lilian Sanches

Good friends and neighbors, too many to mention, caretakers from De Stek, Lister Overvecht Noord, Willem Arentshuis, Catharifneconvent, Winklerklinick, UMC neurologie

Family: Caton, Joseph, Lejuez, Lindor, Dirks, Henriquez, Valero, Robert, George, Lendor, Alexander, Bedeau, Stiell, Sommerson, Mcfallene, Gay, Vesprey, Richards, Decouto, Rivers

Funeral service will take place on Wednesday, April 22, 2026, at Aurora Funeral Home from 1:00 to 4:00 pm, followed by departure for Catholic Cemetery in Playa.

Funeral attire: Happy colors

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

No tene miedu, Mi a sali pa bo, M'a yama bo na bo nomber, bo ta di Mi
Isaias 43:1



Cu hopi dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Joseph Francis Michael Tromp
Mihor conoci como Maikel of Maikito
***23-02-1956 - †09-04-2026**

Na nomber di su:
Mayornan: † Chimina y †Nico Tromp-Ras
Casa: Maria Tromp-Gei
Yiu: Michael Tromp y Biruk Syoum
Manera yiu: Steve Croes, Evan Gei y Aliyah Schwengle

Rumannan:
Lourdes y Alfred Bramble Tromp (Hul)
Danga Tromp (Hul)
† Anthony Tromp
† Raysa Tromp
Esther Tromp y Siki Maduro (Hul)
Junny Tromp (Hul)
Raymond y Simone Tromp (Hul)
† Sonny Tromp
Ruud Tromp (Hul)
Mylene Tromp (Hul)
† Linchie Sneek-Tromp

Manera ruman: Giovanni Gonzales y Yazmin Henao
Noppy y Carina Tromp y famia
Subrina(o)nan: Elton y Anco Bramble-van Hal, † Lucien Bramble, Diandra y Osy Abensits-Bramble, Joselito y Joanne Saladin, Andy y Sandy Saladin, Liliana y Matthijs Porringa, Danny Stoop y famia, Mandy Stoop y famia, Katy y Robert Lakeman, Ucha Tromp, Genny Tromp, Tanisha Tromp, Marlon Tromp y famia, Quinten Tromp y famia, †Joey Tromp, Sharice van der Werf, Jaimy van der Werf, Jessy y Randolph Wiersma y famia, Julissa Sneek y famia, Rina Gei y Jean Pierre Schwengle y famia, Jeanet Gei, Nason Martha y famia

Tanta y Omonan:
Maria Ras y famia
Mona y Chonai Feliciana y famia
Nicolina, Juan y Felis Henricus

Cuña y Swanan:
Vuida Rosalinda Dijkhoff-Gei
Vuido Inocencio Gei
Lourdes Gei
Vuido Ale Sneek y famia
Jose Saladin

Amigonan como ruman: Wenny Offerman y famia, Stanley Leon y famia, Martin Jacobs y famia, Coco Lispier y famia, Carla Wever y famia

Ihanan: Joselito Saladin, Evan Gei

Primo y primanan: Geerman, Ras, Feliciana, Dijkhoff, Franken, Tromp, Henricus

Demas famia: Tromp, Ras, Gei, Bramble, Dijkhoff, Saladin, Maduro, Stoop, Van der Werf, Lakeman, Porringa, Abensits, Wiersma, Croes, Van Hal, Leusink, Sneek, Gonzalez, Syoum, Schwengle
Ta invita tur famia, bisiña, conocinan, amigo y amiganan, su ex coleganan di Dr. Horacio Hospital afdeling Opname, pa asisti na e **acto di condolencia** cual lo tuma lugar diabierna 17 di April 2026, di 7:00 pm pa 9.00 pm na Aurora Funeral Home.

Acto di despedida y entiero lo tuma lugar diasabra dia 18 april 2026 for di 2or pa 4or na misa Santa Anna na Noord. For di 4or lo tin e response y despues lo sali pa santana catolico na Noord.
Enbes di flor of krans tin un box disponibel pa WKF.
Despensa nos si den nos tristeza por a lubida un of otro famia of conocir.
Nos ta pidi comprension cu despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.
Deseo di difunto ta pa durante entiero bisti colornan alegre.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

"Laga tur cos cu ta sperami ta bunita, laga tur locual mi ta encontra na caminda ta bunita, laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y laga esaki nan ta pa semper"

Cu imenso tristesa den nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, y agradecido pa su bida y amor, nos ta anuncia fayecimento di nos mama, ruman tanta y oma stima:



Sra.Vda. Louisa Bertranda Wernet- Petrocchi
Cariñosamente jama "Betty"
*11-10-1958 - †09-04-2026

Na nomber di su:
Mayornan:
† Marcelino Antonio Petrocchi
† Elisabeth Petrocchi-Donati

Esposo: † Cerilio Jacintho Wernet

Su yuinan stima:
Giovanni & Margelaine Wernet- Ras
Raynold Wernet
Mirianda & Benjamin Boekhoudt-Wernet

Compañero di bida: Herman "Boei" Paesch

Su nieta y nieto nan stima:
Jeandrick Korsen & Taniska Dijkhoff
Maximilian Wernet
Elizabeth Korsen
Zachiël Wernet

Su ruman nan:
Lena & Martin Farro-Hoeverts
Gloria & † Romeo Oduber-Petrocchi
† Rolando"Buchi" & † Petra Petrocchi-Brete
Frederica"Ica" Petrocchi
† Mariano"Jani" Petrocchi
Marietta"Tutty "& Dulfo Geerman-Petrocchi
Marcelino "Vito" & Nadine Petrocchi-Vidal

Manera ruman:
Richard Kelly y famia, Helena Wernet y famia
Su subrino nan stima: Leslie Hoeverts, Chalon Farro y famia, Andy Farro y famia, Gregory Oduber, Elton Winterdaal y famia, Lillian Petrocchi y famia, Lisette Hardeveld y famia, Harold Wathey, Kathleen Wathey y famia, Edward Wathey, Michelle Petrocchi y famia, Armando Petrocchi

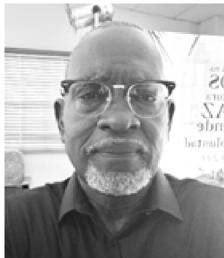
Su iha: Stefanie Dirks

Tanta y omo nan, primo y prima nan, cunja y swa nan, amigo y amiga nan, demas famia y conocirnan. Disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar.

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar diasabra 18 di April 2026 di 12;00 pa 2:00 pm na misa Pro Catedral San Francisco, despues lo sali pa Santana catolico Pastoor Kranwinkel na Paradera.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi no tin falta di nada



Famia ta partisipa fayecimento di

Raymond Godfried Phillips
Mihor conoci como: "Ray"
***05-12-1953- †10-04-2026**

Na nomber di su:
Mama y tata:
†Anastacia Phillips-Mathilda
†Lewis Phillips

Manera un mama: Teresa
Yiu: Acisclo Phillips y Nikita Bos
Nietonan: Jaydian Phillips, Damian Phillips
Manera un nieto: Xalisha Phillips

Rumannan:
Elian Phillips
Romano Phillips
Lucia Phillips
Melvin Phillips
Xiomara Phillips

Sobrino(a)nan: Denise y yiunan, Michaela y Gillis, Modien, Leo y yiunan, Angelique, Celvin Lindsey-Phillios y yiunan, Xiovienne, Givancy, Daphney, Phillips.

Primo(a)nan: Norman y rumannan, Rudy y rumannan, Rignaldo y rumannan, Dinaida y rumannan, Jeanmarie y rumannan

Swanan:
Rudsel Leonora
Lucho

Su ihanan, tur su amigo y amiganan, su bon bisiñanan, tur su hendenan di Iglesia, tur su conocirnan di garage

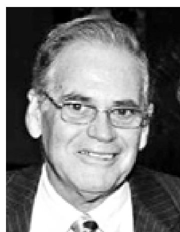
Demas famia: Phillips, Mathilda, Eleonora

Si den nos tisteza nos por a lubida un nomber di un famia nos disculpa.

Acto di despedida lo tuma lugar diasabra 18 di April 2026 na Aurora Funeral Home di 7:00 pa 9:00 pm. Entiero lo tuma lugar na Corsow.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23



Nos ta anuncia fayecimento di:

Karel Anthony Arends
Mihor conoci como: "lito"
***28-12-1945 - †15-04-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

OLIVE TREE
FUNERAL CARE & CREMATORY

Señor ta mi fortalesa y mi cantica, y El a bira mi salbacion.
Salmo 118:14



Cu tristesa na nos curason pero conforme cu Dios Su boluntad, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Martina Boekhoudt
Cariñosamente yama "Tanta Tina"
***29 december 1931 – +16 april 2026**

Na nomber di:

Su unico ruman na bida:
Sra.vda. Sira Vrolijk-Boekhoudt

Amigo di cas y persona cu a cuida bon di dje: Sr. Hipolito Tromp (Poli) y famia

Amiga stima: Maria Kelly

Tur su sobrinonan y sobrinanan, amigonan, conocirnan, ex-coleganan di Mansur Trading Company y **demas famia;** Boekhoudt, Kelly, Tromp, Vrolijk, Croes, Geerman, Navas, Feliciano, Filiciana, Laclé y Oduber.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa, nos por a lubida algun fam den famia.

Acto di entiero y despedida lo tuma lugar, diamars 21 april 2026, for di 9:00 -11:00am, na Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat. Despues lo sali pa santana Catolico na Paradera.

Nos ta lamenta cu despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33



Nos ta anuncia fayecimento di:

Elda F. Tromp-Kock
Mihor conoci como: "Eldaatje, Echi"
***29-04-1943 - †17-04-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Chile: Partido gobernante ta alinea cu presidente Kast pa aproba su plan di reconstruccion



(Infobae) - Parlamentarionan di diferente partido a expresa nan apoyo pa avansa cu e iniciativa mas pronto posible.

E diaranson aki, presidente Jose Antonio Kast a presenta su Plan di Reconstruccion den un cadena nacional. E plan, cu ta inclui mas cu 40 medida, principalmente financiero, dirigi na reactiva economia di Chile, ta cerca di ser presenta na Congreso y tin como meta logra un crecemento di 4% y reduci desempleo te 6% prome di fin di periodo presidencial.
Propuesta, nombra pa prensa como Ley Miscelaneo, ta inclui, entre otro iniciativa, un reduccion di impuesto pa empresanan, ahuste na educacion universitario gratis, eliminacion di impuesto riba compra di prome cas pa un aña, subsidio di empleo y reduccion di permiso pa inversion, p'e motibo ey oposicion a describi esaki como un berdadero "mescla di tur cos".
Debi na esaki, partidonan gobernante a evita "friendly fire" y a ordena nan fila pa logra cu proyecto avansa mas rapido posible y duna Kast su prome victoria legislativo grandi.
Tur esaki den un contexto di aprobacion abao pa gobierno, cu a ser sacudi pa aumento di prijs di combustibel, nombramento fracasa di 16 autoridad y e almuerso controversial na La Moneda cu e presidente a tene cu su ex-compañeronan di universidad, entre otro controversia.
Partido gobernante ta alinea pa pasa Ley Miscelaneo Asina, riba diahuebs, miembro di parlamento di diferente partido pro-gobierno a mustra apoyo pa propuesta di gobierno, manera a expresa diputado republicano Juan Irarazaval, kende a indica cu "tin hopi speransa den e proyecto aki, y ey nos ta para uni. Esaki ta e base (...) tambe a ser traha pa sigura cu e acuerdo ta sostenibel na largo plaso y cu tin un mayoria cu bay mas leu di coalicion gobernante."
For di bloc Chile Vamos, diputado Daniel Lilayú (UDI) a bisa cu "den gobierno nos tin confiansa cu nos no solamente lo tin tur voto y apoyo di nos sector; nos ta kere cu nos lo logra convence hopi otro sector politico."
Den mes manera, su colega Jaime Coloma, miembro di Comision di Finanzas, a indica cu awo "ta esencial cu (ley) ser aproba mas pronto posible pa esaki por drenta na vigor den segunda mita di aña of na cuminsamento di siguiente aña. P'e motibo ey, nos ta kere cu ta necesario pa esaki ser presenta completo na Comision di Finanzas."
Mientras tanto, vice presidente di Camara Abao, diputada Ximena Ossandon (RN), a declara cu "no tin duda cu nos lo apoya esaki en general (…) Nos ta preocupa pa apoyo, specialmente pa clase medio y esnan mas vulnerabel."
Finalmente, diputada Joanna Perez (Democrats) a bisa cu su partido ta balora iniciativa dirigi na recuperacion economico di pais, pero a adverti cu algun medida no ta suficiente, specialmente den apoyo pa clase medio. "Nos, como Democrata, a manda presidente nos propuestanan cu nos kier mira incorpora," congresista a conclui.

Amnistia ta bisa cu Madagascar ta usa miedo pa reprimi disidencia di hobennan

(AFP)—Grupo di derecho humano Amnistia Internacional a adverti diabierna cu autoridadnan di Madagascar ta usa detencion arbitrario pa crea un "clima di miedo" y reprimi disidencia riba e isla den Oceano Indico.

E pais cu 32 miyon hende a enfrenta repetidamente turbulencia politico y ta ser goberna desde october pa coronel Michael Randrianirina, cu a asumi poder despues cu protestanan lidera pa hobennan a forsa e salida di su antecesor Andry Rajoelina.

Varios hende a ser aresta den e ultimo dianan durante protestanan den capital Antananarivo riba e velocidad lento di reformanan di e administracion nobo y percepcion di inaccion riba corupcion.

"Autoridadnan Malgache ta usa acusacionnan di conspiracion criminal deliberadamente vago, menasa na seguridad nacional y destabilisacion di estado pa silencia activistanan di Generacion Z y miembronan di sociedad civil," Tigere Chagutah, director regional di Amnistia pa Africa Oriental y Sur, a bisa.

"Ningun hende no mester enfrenta aresto arbitrario, detencion of desaparicion forsa simplemente pa expresa su preocupacion riba e manera nan pais ta ser dirigi."
E "practicanan autoritario" tabata "dirigi pa fortalece un clima di miedo," Chagutah a agrega.

Varios grupo di hobennan a pidi pa protestanan nobo diasabra.

Polis a confirma arestonan durante protestanan di siman pasa pero no a duna un cifra.

Randrianirina, ken ta nenga cu el a organisa un golpi di estado, a priminti pa bolbe entrega poder na civilnan dentro di dos aña.

Un mapa di transicion publica na februari ta delinea consultanan nacional na 2026, sigui pa un Constitucion nobo y un eleccion presidencial pa fin di 2027.
Presidente interino a acusa manifestantenan di ricibi financiamento stranhero pa causa disturbio.

Mas cu 60 grupo di sociedad civil, incluyendo Transparency International Initiative Madagascar, a adverti diamars di un "atraso preocupante" riba derechonan civil y politico.

Sindicato principal di magistradonan SMM tambe a ripiti un yamado pa autoridadnan "garantisa seguridad y libertad di tur ciudadano."



Madagascar, situa pafor di e costa oriental di Africa di Sur, ta un di e paisnan mas pober na mundo, a pesar di ta e productor mas grandi di vanila y rico den biodiversidad.

Francia y Reino Uni lo lidera forsa "defensivo" pa Hormuz

(AFP)—Francia y Reino Uni a bisa diahuebs cu nan lo lidera un mision multinacional pa sigura libertad di nabegacion den Estrecho di Hormuz, mientras nan a enfatisa cu e forsa lo ser completamente defensivo y solamente lo ser desplega ora tin paz duradero den e region.



Prome minister Britanico Keir Starmer y presidente Frances Emmanuel Macron a confirma cu e forsa ta ser forma mientras nan tabata co-presidi charla internacional na Paris enfoca riba sigura comercio fluido door di e coredor maritimo crucial.

E conferencia, cual a tuma luga mayormente via video, a reuni un total di 49 pais for di Europa y Asia, representa na diferente nivel incluyendo decenas di hefe di estado y gobierno.
Ni Merca ni Iran, como partidonan den e guera, no a participa den e reunion.

Iran a impone un blokeo mesora cu Merca y Israel a lansa e guera contra republica Islamico dia 28 di februari.

Impacto economico a propaga mundialmente, causando temor di inflacion, preocupacion riba suministro di combustible y temor di escasez di cuminda.

Pero mercado a reacciona cu alivio ora minister di Exterior di Iran Abbas Araghchi—den un publicacion riba X durante e charla na Paris—a bisa cu Estrecho di Hormuz awor ta habri pa embarcacion comercial tanten cu e tregua den Medio Oriente dura.

Starmer a bisa cu e mision multinacional por ser desplega "tan pronto cu condicionnan permiti".

"Esaki lo ta estrictamente pacifico y defensivo como un mision pa duna seguridad na embarcacionnan comercial y yuda cu limpieza di mina," el a bisa, agregando cu "mas cu un decenas pais caba a ofrece pa contribui recurso."
E lidernan a duna bon binida na e anuncio di Teheran, pero a pidi un "reapertura completo y sin condicion pa tur partidonan," Macron a bisa.

Presidente Frances a bisa cu e anuncio ta haci e mision multinacional "aun mas importante pasobra esaki ta loke lo permiti e anuncionan aki consolida a corto plazo y, sobre todo, tin un oportunidad pa dura."

Macron a describi e mision como "neutral" y "completamente separa di e partidonan" involucra den e guera.

Prome minister Italiano Giorgia Meloni, presente personalmente na e reunion, a bisa cu su pais ta "cla pa participa" den e forsa, pero a enfatisa cu hostilidad mester para prome.

Canciyer Aleman Friedrich Merz, tambe na Paris, a agrega cu lo ta "deseable" pa Merca forma parti di e mision.
E reunion a ofrece un oportunidad pa Europa mustra su capacidad despues cu gran parti a keda na un banda pa Merca den esfuersonan diplomatico pa termina e guera.

Presidente di Merca Donald Trump a bisa riba red social despues di e anuncio di Teheran cu el a rechasa un oferta di NATO pa yuda sigura Estrecho di Hormuz, bisando e alianza transatlantico pa "KEDA LEU."

No tabata cla si e tabata referi na reunion na Paris, unda NATO no a representa.

Starmer a bisa cu mundo "mester Estrecho di Hormuz completamente habri pasobra asina nos ta mantene prijsnan abao pa nos pueblo y para daño economico global."

Plan di gobierno di India pa mas muher den parlamento ta fracasa den votacion



(AFP)—Un propuesta pa amplia parlamento di India pa aumenta cantidad di representante femenino a fracasa diabierna despues cu coalicion gobernante no a logra haya suficiente voto pa esaki den camara abao.

Muhernan actualmente ta representa 14 porciento di e 543 asiento den Lok Sabha, e camara abao di parlamento den e democracia mas grandi di mundo cu 1,4 biyon hende.

Aunke aumenta cantidad di legisladornan femenino tin en principio apoyo amplio den tur espectro politico, criticonan ta bisa cu logra esaki door di aumenta cantidad total di asiento lo beneficia principalmente e partido di prome minister Narendra Modi.

Gobierno di Modi a convoca un sesion special di parlamento e siman aki, cu speransa pa pasa varios ley importante cu por reforma sistema parlamentario di India, incluyendo e propuesta pa acelera implementacion di un ley di 2023 cu reserva 33 porciento di asiento di Lok Sabha pa muhernan.

Pa logra esaki, gobierno a bisa cu e tabata planea pa mapa atrobe distrito parlamentario basa riba poblacion, aumentando cantidad di asiento den camara abao pa mas di 800.

Den votacion di diabierna, e ley no a logra un mayoria di dos tercera parti y no a pasa, presidente di parlamento Om Birla a bisa. Partidonan di oposicion y criticonan a bisa cu amplia asiento den parlamento lo beneficia estadonan den e norte densamente pobla, unda partido nacionalista Hindu Bharatiya Janata Party (BJP) di Modi tin apoyo amplio.

Partidonan di oposicion, cu ta controla estadonan den sur di India unda poblacion ta mas abao, tin temor cu nan lo perde poder general den parlamento.

ARUBA VANDAAG®

ZATERDAG 18 APRIL 2026 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Aruba gunt contracten voor onderwijs zonder aanbesteding, met beroep op uitzonderingsregel



Pagina 3

Cassatie afgewezen: veroordeling Sevinger definitief



Pagina 2

Rechter wijst beroep af in zaak Isla di Oro; weigering vergunning blijft staan



Pagina 6



Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Cassatie afgewezen: veroordeling Sevinger definitief

De Hoge Raad der Nederlanden heeft het cassatieberoep in de Avestruz-zaak verworpen, waarin voormalig AVP-minister Benny Sevinger als hoofdverdachte geldt. De beslissing, genomen deze week (14 april 2026), bevestigt dat het eerdere arrest van het Hof van Justitie, waarin veroordelingen zijn opgenomen voor omkoping, fraude, misbruik van functie en witwassen in verband met de uitgifte van erfpachtrechten op Aruba, in stand blijft.

De Avestruz-zaak bestaat uit drie samenhangende zaken die voortkomen uit een grootschalig corruptieonderzoek op Aruba. Centraal staan vermoedens van illegale betalingen en voordelen die aan de ex-minister zouden zijn verstrekt in ruil voor gunstige beslissingen met betrekking tot erfpachtgronden. Het onderzoek richtte zich op transacties en gedragingen in de periode 2014 tot en met 2017.

In alle drie de zaken heeft de Hoge Raad de cassatieberoepen van de verdachten verworpen, met de conclusie dat de aangevoerde klachten geen grond boden om de eerdere uitspraken te vernietigen. Daarbij sloot de Hoge Raad grotendeels aan bij de conclusie van de advocaat-generaal en paste in enkele gevallen artikel 81 van de Wet op de rechterlijke organisatie toe, waarmee cassatieberoepen zonder nadere motivering kunnen worden afgewezen wanneer geen rechtsvragen van breder belang aan de orde zijn.

Actieve omkoping van een ambtenaar

Een van de kernzaken betreft de verdenking van actieve omkoping van een ambtenaar. Volgens het dossier zou de verdachte hebben bewerkstelligd dat een geldbedrag via een tussenpersoon aan de toenmalige minister werd overhandigd, met als doel het verkrijgen van erfpachtrechten op een perceel op Aruba. De vermeende betaling zou in januari 2016 in de woning van de minister hebben plaatsgevonden.

De verdediging voerde in cassatie verschillende bezwaren aan, waaronder over de betrouwbaarheid van getuigenverklaringen, de interpretatie van politierap-



porten en de vaststelling dat de betaling daadwerkelijk op de genoemde datum heeft plaatsgevonden. De Hoge Raad oordeelde echter dat deze klachten de conclusies van de lagere rechters niet aantasten.

In zijn beoordeling stelde de Hoge Raad vast dat de verklaring van een belangrijke getuige voldoende steun vond in andere bewijsmiddelen, waaronder telecommunicatiegegevens en onderzoeksresultaten. Ook verwierp de Hoge Raad de stelling dat bepaalde conclusies van de politie ontoelaatbare speculatie zouden zijn, en oordeelde dat deze gebaseerd waren op observeerbare feiten en redelijk waren geïnterpreteerd door de feitenrechter.

Daarnaast bevestigde de Hoge Raad het oordeel dat de verdachte met het oogmerk van omkoping heeft gehandeld. Het bewijs werd voldoende geacht om een verband vast te stellen tussen de betaling en latere beslissingen omtrent erfpachtrechten, waaronder het verlenen van een optie en de uiteindelijke verkoop van aandelen die met het betreffende terrein verband hielden.

Omkoping en witwassen

In de tweede zaak beoordeelde de Hoge Raad beschuldigingen van aanvullende omkopingshandelingen en witwassen, waaronder aanzienlijke financiële transacties. De verdachte zou betalingen hebben gedaan voor de bouw van een gym, de plaatsing van een poort en renovaties aan de woning van de ex-minister, opnieuw in ruil voor gunstige behandeling bij de toewijzing van grond. De zaak omvatte tevens beschuldigingen van witwassen van meer dan 1,3 miljoen Amerikaanse dollar.

Hoewel delen van deze beschuldigingen in eerste aanleg tot vrijspraak leidden, werden andere onderdelen door het Hof van Justitie bevestigd. De verdachten gingen hiertegen in cassatie en voerden aan dat het bewijs onvoldoende was.

De Hoge Raad verwierp het cassatieberoep zonder nadere motivering met toepassing van artikel 81, stellende dat de klachten geen juridische vragen opriepen die nadere toelichting vereisten en onvoldoende waren om het arrest te vernietigen.

Fraude, passieve omkoping en misbruik van functie

De derde zaak richtte zich op het handelen van ex-minister Benny Sevinger zelf, die werd vervolgd voor onder meer fraude, passieve omkoping en misbruik van functie. Het Openbaar Ministerie stelde dat hij, samen met anderen, de onjuiste toekenning van erfpachtrechten heeft gefaciliteerd en daarvoor financiële voordelen heeft ontvangen.

Een belangrijk punt in cassatie betrof de juridische kwalificatie van fraude. De verdediging stelde dat het Hof ten onrechte had geoordeeld dat de verdachte zowel pleger van fraude kon zijn als degene die tot overdracht van eigendom werd bewogen. De Hoge Raad verwierp dit betoog en oordeelde dat het berustte op een onjuiste lezing van het arrest.

Volgens het Hof waren het namelijk andere personen—met name ambtenaren binnen de Dienst Infrastructuur en Planning—die door misleiding werden bewogen tot het verstrekken van erfpachtrechten. Het was daarmee het Land Aruba, vertegenwoordigd door deze ambtenaren, dat tot overdracht werd gebracht, en niet de verdachte zelf.

De Hoge Raad concludeerde dat de redenering van het Hof op dit punt juridisch juist was en dat het bewijs de veroordelingen voor fraude, omkoping en misbruik van functie droeg. Ook in deze zaak werd het cassatieberoep verworpen.

In alle drie de beslissingen benadrukte de Hoge Raad dat de in cassatie aangevoerde klachten geen ingrijpen rechtvaardigden. In meerdere gevallen werd geoordeeld dat nadere motivering niet nodig was, omdat de klachten geen betrekking hadden op de ontwikkeling of eenheid van het recht. Dit onderstreept de rol van de Hoge Raad als cassatierechter, die zich primair richt op juridische vragen en niet op een herbeoordeling van feiten.

De Avestruz-zaak geldt als een van de meest omvangrijke corruptieonderzoeken van de afgelopen jaren in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden, waarbij meerdere verdachten en uiteenlopende strafbare feiten betrokken waren.

Met deze beslissing heeft de Hoge Raad een definitief einde gemaakt aan de Avestruz-zaak. Het arrest van het Hof blijft van kracht. Dit betekent dat Benny Sevinger is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 48 maanden, waarvan 12 maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van drie jaar. Daarnaast mag hij gedurende zes jaar na het uitzitten van zijn straf geen functie in de overheid bekleden en niet deelnemen aan verkiezingen als politiek kandidaat. Ook is hij verplicht bijna 800.000 florin terug te betalen, een bedrag dat hij heeft uitgegeven zonder te kunnen aantonen hoe hij dit heeft verkregen.

Reactie van partij AVP

"De AVP-fractie heeft kennisgenomen van het vonnis dat deze week is uitgesproken in de Avestruz-zaak, waarbij de heer Benny Sevinger betrokken is," aldus de partij in een officiële reactie. "Wij erkennen dat Aruba een rechtsstaat is, waarin de rechterlijke macht een onafhankelijk proces kent en de ruimte moet krijgen om haar werk te doen. In dit kader wil de AVP-fractie haar oprechte medeleven en steun uitspreken aan haar collega, parlementariër Stephany Sevinger, en haar familie in deze moeilijke periode. Wij respecteren hun privacy en waardigheid terwijl zij deze situatie verwerken, en hopen dat anderen hetzelfde doen.

De AVP-fractie bevestigt haar inzet voor transparantie, integriteit en goed bestuur. Tegelijkertijd volgen wij met belangstelling dat de gerechtelijke autoriteiten de verschillende lopende onderzoeken naar vermeende corruptie voortzetten en versnellen, om zo het vertrouwen van ons volk in de rechtsstaat te versterken."

Aruba gunt contracten voor onderwijs zonder aanbesteding, met beroep op uitzonderingsregel

De regering van Aruba heeft meerdere contracten voor de ontwikkeling van onderwijsmateriaal gegund zonder openbare aanbesteding. Dit blijkt uit recent gepubliceerde ministeriële besluiten in de Landscourant.



De betreffende contracten vertegenwoordigen een totale waarde van meer dan 180.000 florin en maken deel uit van een breder project gericht op de ontwikkeling van lesmethoden voor Nederlands en Papiamento in het basisonderwijs. In verschillende gevallen gaat het om afzonderlijke contracten van ongeveer 83.000 florin.

Minister van Onderwijs en Sport, Gerlien Croes (Futuro), heeft ervoor gekozen om de gebruikelijke aanbestedingsregels niet toe te passen. Dit gebeurde via een uitzonderingsclausule, die het mogelijk maakt om contracten direct te gunnen wanneer specifieke expertise vereist is of wanneer er geen geschikte alternatieve aanbieders beschikbaar zijn.

Volgens de genomen besluiten is dat in dit geval van toepassing, onder meer vanwege een vermeend tekort aan specialistische kennis en de noodzaak om continuïteit binnen het project te waarborgen.

Het gebruik van deze uitzonderingsclausule is toegestaan binnen de Arubaanse wetgeving, mits deze wordt gemotiveerd en openbaar wordt gemaakt, zoals in dit geval is gebeurd via publicatie in de Landscourant.

Wat echter opvalt, is dat de uitzondering meerdere keren binnen hetzelfde onderwijsproject en voor verschillende opdrachten is toegepast. De opdrachten werden begin maart goedgekeurd en maken deel uit van een project dat mede wordt gefinancierd met middelen uit Nederland.

Aruba financiert deze uitgaven voorlopig zelf en ontvangt de middelen later terug via subsidie.

Het ministerie heeft tot nu toe geen nadere toelichting gegeven over de gehanteerde criteria om te concluderen dat er geen alternatieve aanbieders beschikbaar waren. Evenmin is duidelijk in hoeverre de markt daadwerkelijk is verkend.

Dit gebrek aan informatie roept vragen op. Hoewel het gebruik van de uitzonderingsclausule juridisch is toegestaan, is het niet duidelijk of herhaald gebruik binnen één project gerechtvaardigd is. Door het ontbreken van transparantie over het besluitvormingsproces en het marktonderzoek, ontstaat de indruk dat mogelijk onnodig gebruik is gemaakt van deze uitzonderingsregeling.

AWSS onder druk: hervormingen ingezet, maar politieke verdeeldheid blijft groot

Aruba Wastewater Sustainable Solutions (AWSS), de overheidsentiteit verantwoordelijk voor afvalwaterbeheer, staat voor een ingrijpende hervormingsperiode. Nieuwe evaluaties en een recent parlementair debat maken duidelijk dat er vooruitgang wordt geboekt, maar ook dat structurele problemen en politieke meningsverschillen de toekomst van het systeem blijven beïnvloeden.



Sinds 1 juli 2024 beheert AWSS de belangrijkste afvalwaterinfrastructuur van het eiland, waaronder het rioleringsnetwerk, drie zuiveringsinstallaties en de incinerator. Deze overgang bracht meteen de realiteit aan het licht: een verouderd en ongelijkmatig ontwikkeld systeem, met installaties zoals Bubali die teruggaan tot 1972 en andere, zoals Parkietenbos en Zeewijk, die moderner zijn maar beperkte capaciteit hebben.

Volgens een recente presentatie in het parlement is de operationele prestatie de afgelopen maanden verbeterd. Bubali draait nu rond 65%, Parkietenbos zelfs tot 90%, terwijl Zeewijk stabiel blijft. De incinerator blijft echter steken op ongeveer 25% capaciteit, wat wijst op aanhoudende logistieke en technische uitdagingen.

Achter deze cijfers schuilt een diepere structurele problematiek. Evaluaties tonen tekortkomingen in governance, financiële planning, personeelsbeleid en IT-systemen. Zo ontbreken consistente interne controles, meerjarige financiële prognoses en duidelijke beleidskaders. De organisatie is bovendien sterk afhankelijk van één inkomstenbron: de toeristenheffing, wat haar kwetsbaar maakt voor schommelingen in het toerisme.

Minister Arthur Dowers erkende tijdens het debat dat deze tekortkomingen hervormingen noodzakelijk maken. Hij benadrukte dat betere rolverdeling, transparantie en interne controle essentieel zijn voor de stabiliteit van AWSS. Tegelijk wees hij op vooruitgang, zoals investeringen in infrastructuur, training van personeel en maatregelen om de verwerking van medisch afval – een urgent probleem – te verbeteren.

Toch blijft de oppositie kritisch. MEP-leider Evelyn Wever-Croes noemde de situatie bij de Bubali-installatie “alarmerend” en stelde dat de capaciteit al jaren tekortschiet voor een groeiende bevolking en toeristenstroom. Volgens haar zijn eerdere plannen voor grootschalige investeringen en modernisering niet doorgezet, terwijl problemen zoals geurhinder en watervervuiling toenemen.

Andere oppositieleden sloten zich daarbij aan en uitten zorgen over recente beleidskeuzes, waaronder het verwijderen van apparatuur en het uitblijven van een duidelijke langetermijnstrategie. Zij benadrukken dat de huidige aanpak onvoldoende is en pleiten voor fundamentele investeringen in nieuwe infrastructuur.

Aan de kant van de coalitie klinkt een meer gematigd geluid. Parlementariërs erkennen de problemen, maar benadrukken dat hervormingen tijd vergen en dat de huidige koers gericht is op stabilisatie en verbetering. Zij wijzen op lopende projecten, zoals modernisering van installaties, uitbreiding van incineratiecapaciteit en initiatieven om illegale lozingen beter te controleren.

Strategisch zet AWSS in op een bredere hervormingsagenda. Het Integrated Wastewater Resource Plan moet richting geven aan de lange termijn, met focus op hergebruik van water en duurzame infrastructuur. Daarnaast moet het CleanFlow-project, dat het eiland in zones verdeelt, zorgen voor efficiënter transport en betere controle.

Het parlementaire debat toont echter aan dat consensus ontbreekt over de beste weg vooruit. Waar de regering wijst op geleidelijke verbetering, vreest de oppositie dat uitstel van ingrijpende keuzes de risico’s vergroot.

Met stijgende druk op het systeem en groeiende publieke aandacht lijkt de komende periode cruciaal. Het succes van AWSS zal afhangen van de vraag of hervormingen daadwerkelijk worden doorgevoerd én of er politieke eensgezindheid ontstaat over een duurzame toekomst voor het afvalwaterbeheer op A



Wie betaalt en wie slaat… Een slaatje uit de crisis…?

In principe is de hierboven gestelde vraag nogal makkelijk te beantwoorden, gedeeltelijk dan: uiteindelijk is het altijd de consument die het gelag betaalt, in welke crisis ook. Maar wie haalt de opgehoeste penningen binnen? Het gaat om miljarden dollars die een andere eigenaar krijgen, dus is het interessant te weten wie beter wordt van de enorm gestegen olie- en gasprijzen. Daarna kruipen die gestegen prijzen in de meeste producten en diensten zodat in het algemeen de inflatie sterk zal stijgen.

Wanneer een crisis zoals de huidige zich voordoet, veranderen van het ene moment op het andere de mondiale vooruitzichten voor een product zoals aardolie. Dat heeft een directe invloed op de prijzen voor de olie die nog geleverd moet worden; de prijzen voor het product dat meteen geleverd wordt is vastgelegd in de contracten die eerder zijn afgesloten.

Maar met meer dan een maand oorlog zitten we al midden in de ellende en de consument kan nu al de prijsstijgingen voelen die in de 'downstream' (de raffinage en de distributie) worden berekend. Dit zal ook een tijd zo blijven, ook als de prijzen op de wereldmarkt voor ruwe olie teruggaan naar het oorspronkelijke niveau. Degenen die voordeel hebben bij de prijsstijgingen zijn, afgezien van de speculanten die wel varen bij elke schommeling, vooral de eigenaars van de oliebronnen die hun inkomsten zien stijgen zonder dat hun kosten noemenswaard gestegen zijn. Dat zijn de oliemaatschappijen en ook de landen waar men opereert, die hun 'royalties' op elk vat olie dat wordt verkocht sterk zien stijgen.

En om hoeveel geld zou het dan gaan in deze tijden? Als we als uitgangspunt een mondiale productie van 100 miljoen vaten per dag nemen, dan zal een stijging van bijvoorbeeld 30 dollar per vat (van $70 naar $100) een dagelijkse extra betaling van $3 miljard betekenen. Op jaarbasis, als een crisis zolang zou duren, betekent dat dan een totaal van meer dan een biljoen dollar (duizend miljard) aan extra kosten voor de wereld. Dat is als de stijging 'maar' $30 per vat bedraagt, om maar niet te spreken van een stijging tot $150 per vat.

Zoals eerder gesteld is degene aan het begin van de keten er voordelig uit; zonder noemenswaardige extra kosten gaat men er enorm op vooruit. Dit geldt dus voor de landen die niet bij de crisis in het Midden-Oosten betrokken zijn. De uitzonderingen hierop zijn Rusland en Iran, die op dubieuze wijze zijn gehonoreerd met de opheffing van de Amerikaanse sancties, terwijl de ene in oorlog is met de VS en wordt ondersteund door de ander. Je kunt je afvragen in wat voor wereld we nu leven...

Maar er komt nog meer bij kijken waardoor zaken er anders voor staan. Rusland kan bijvoorbeeld niet goed profiteren van de 'windfall revenue' die hen ten deel valt door het optreden van de VS-regering omdat Oekraïne in de oorlog tussen de landen bezig is de olie-infrastructuur van Rusland buiten werking te stellen, zowel wat betreft raffinaderijen als oliedepots en uitvoerhavens. Hierbij is zeker al 40% van de uitvoercapaciteit voor langere tijd buiten werking gesteld. Rusland heeft zelf inmiddels de uitvoer van benzine volledig stilgelegd vanwege de groeiende lokale tekorten. Bovendien heeft de blokkade van de VS ervoor gezorgd dat ook de uitvoer van Iraanse aardolie wordt verhinderd, waarmee de verwarring compleet wordt. De verliezers hierbij zijn vooral de andere olieproducenten aan de Perzische Golf die hun productie hebben moeten terugschroeven omdat men geen opslagruimte meer heeft. Dit betekent dat voor langere tijd een bepaalde productie niet beschikbaar zal zijn, omdat de herstart altijd veel tijd en geld vergt. De schade zou beperkt kunnen blijven als er spoedig een oplossing zou komen, maar dat vooruitzicht is er gewoon niet.

Nu de vraag hoe groot de klap zou kunnen zijn die Aruba te verwerken krijgt. Volgens gegevens van de Centrale Bank van Aruba werd in 2023 voor een totaal van Afl. 228 miljoen aan chemische producten geïmporteerd; dit betreft grotendeels olieproducten. Momenteel importeren we zeker Afl. 250 miljoen in de genoemde categorie.

Een prijsverhoging van 40% voor benzine (wat nu de gemiddelde prijsverhoging in de VS is) kan betekenen dat we uitkomen bij Afl. 350 miljoen aan import op jaarbasis. Die stijging van zeker 100 miljoen zou een additionele kostenpost betekenen die meer dan 1 procent van onze verwachte BBP voor 2025 bedraagt (2025: Afl. 8,006 miljard).

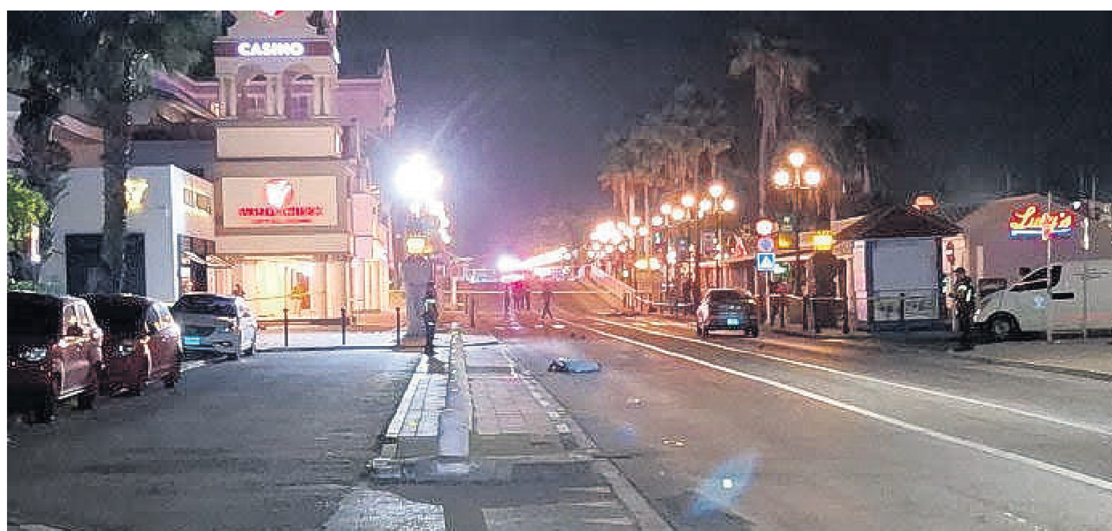
In de voedselproductie kan men nog meer complicaties verwachten, dit in verband met de gestegen olieprijzen en bovendien veroorzaakt door de schaarste aan kunstmest die uit het Midden-Oosten had moeten komen. Daar bovenop komt dan het handelsconflict tussen de VS en Canada, waardoor de invoer van Canadese 'potash' (kaliumcarbonaat), een absoluut onmisbare grondstof voor de Amerikaanse land- en tuinbouw, drastisch wordt beperkt.

Dit zal grote gevolgen hebben voor de Amerikaanse productie van o.m. mais, tarwe, soja en groenten. Als belangrijkste herkomstland voor onze importen kunnen we belangrijke prijsstijgingen verwachten, afgezien nog van de gestegen transportprijzen. In 2023 (gegevens ook van de Centrale Bank) hebben we voor Afl. 344 miljoen aan voedsel geïmporteerd. De klap die een gemiddeld huishouden daarvan kan krijgen is hoogstwaarschijnlijk nog groter dan van de prijsstijgingen voor benzine en diesel. Dit geldt des te meer voor de lagere inkomens, die gewoonlijk relatief meer (moeten) uitgeven aan voeding.

Uiteraard hoopt eenieder op een snelle beëindiging van de huidige crisis. Maar zelfs als de oorlog nu eindigt zal dit gevolgen hebben voor een goed deel van dit jaar.

Rechter handhaaft voorlopige hechtenis in fatale hit-and-runzaak

Het Gerecht in Eerste Aanleg heeft besloten dat de verdachte in de fatale hit-and-runzaak van begin dit jaar in voorlopige hechtenis blijft tot aan de inhoudelijke behandeling van de zaak in juli. Het verzoek van de verdediging om de detentie te schorsen werd afgewezen, al stemde de rechter wel in met andere verzoeken, waaronder een onafhankelijk psychologisch onderzoek en het horen van twee getuigen.



De zaak, waarin de verdachte wordt geïdentificeerd als C. Fernandes, heeft brede publieke aandacht getrokken en het debat over verkeersveiligheid op Aruba opnieuw aangewakkerd. De ernst van het incident, waarbij twee personen om het leven kwamen, woog zwaar mee in de beslissing van de rechter om de voorlopige hechtenis te handhaven.

Het ongeluk vond plaats op 4 januari 2026, toen een SUV twee voetgangers aanreed nabij Renaissance Mall en vervolgens de plaats van het ongeval verliet. De slachtoffers, een 65-jarige vrouw en een 54-jarige man, overleden ter plaatse ondanks snelle hulpverlening. De politie wist het voertuig later te traceren in de omgeving van Bushiri, waarna de verdachte werd aangehouden.

Volgens het Openbaar Ministerie was voortzetting van de detentie noodzakelijk om het onderzoek af te ronden, inclusief forensisch onderzoek en het verzamelen van aanvullend bewijs. Eerdere beslissingen tot verlenging van de hechtenis onderstreepten al het belang dat justitie hecht aan een zorgvuldige behandeling van de zaak.

De zaak heeft geleid tot groeiende maatschappelijke onrust over roekeloos rijgedrag en het verlaten van de plaats van een ongeval. Meer dan 8.000 mensen ondertekenden inmiddels een petitie waarin strengere straffen voor hit-and-run delicten worden geëist. Nabestaanden van de slachtoffers hebben daarbij een centrale rol gespeeld en roepen op tot meer verantwoordelijkheid en strengere handhaving.

Hoewel de autoriteiten benadrukken dat ook bewustwording en gedrag een belangrijke rol spelen, groeit binnen de samenleving de roep om strengere maatregelen. De komende rechtszitting wordt dan ook niet alleen gezien als een belangrijk moment voor de betrokkenen, maar mogelijk ook als richtinggevend voor de aanpak van ernstige verkeersovertredingen op Aruba.

Enkele stevige vonnissen bevestigd... Maar verandert er eigenlijk iets...?

De uiteindelijke beslissing is gevallen in de zaak-Avestruz in cassatie bij de Hoge Raad. De drie personen die in beroep waren gegaan tegen hun vonnis, waaronder de ex-minister belast met Infrastructuur en Planning, moeten nu hun straf gaan uitzitten. Hoewel de uitspraak al een tijd in de lucht hing had was de impact op pers en gemeenschap aanzienlijk. Maar, nadat gedurende korte tijd de zaak de gemoederen bezig zal houden, gaan we dan gewoon verder met 'business as usual'? Als we dat zouden doen dan vergeten we de bredere context waarin we dit zouden moeten plaatsen.

Om te beginnen is deze strafzaak één van een hele serie tegen personen in hoge openbare functies. Het begon allemaal meer dan tien jaar geleden met de aanhouding en strafrechtelijke vervolging van de toenmalige minister belast met arbeid. Die serie strafzaken kwam niet uit de lucht vallen maar had als uitgangspunt de beslissing binnen het Koninkrijk dat het noodzakelijk was om in Aruba te interveniëren wat betreft twee aspecten waarin de boel scheef dreigde te lopen : ten eerste de openbare financiën, waarvoor sinds 2014 stappen zijn ondernomen. Maar ongeveer gelijktijdig arriveerde een nieuwe procureur generaal uit Nederland met de opdracht de meest ernstige zaken van ministerieel wangedrag, en van andere hoge gezagsdragers, aan te pakken. De beleidsterreinen waarvoor werd gekozen mag geen enkele burger verrassen die beweert zijn land te kennen: de handel in vergunningen, met name vergunningen voor verblijf en erfpachtuitgifte. Heel wat burgers hebben hun eigen anekdotes te vertellen over corruptie met dit type vergunningen, maar het wed tijd dat namens ons we dat anekdotische niveau zouden verlaten. Zodoende hebben we in de afgelopen tien jaar een hele optocht aan strafzaken tegen ministers en andere gezagsdragers de revue zien passeren, genoeg om welk groter land ook het schaamrood op de kaken te bezorgen, maar in het geval van zo'n klein eiland als Aruba al helemaal. Maar, afgezien van de emoties en spanningen die de verscheidene zaken met zich meebrachten, hebben we iets gezien van al was het maar een poging van onze politieke elite om te erkennen dat er iets goed fout was met de wijze waarop ons land wordt bestuurd? Hebben we iets gezien dat erop zou wijzen dat men is gaan nadenken over maatregelen om de mogelijkheden te elimineren dat we ons weer geconfronteerd zien met dit type criminaliteit? Voor zo ver onze kennis strekt, heeft de partij waartoe de nu definitief veroordeelde minister behoorde, feest gevierd toen in eerste aanleg de strafeis werd verlaagd naar één jaar, om vervolgens in hoger beroep en cassatie de koude douche over zich heen te krijgen van de veroordeling tot de oorspronkelijke eis van vier jaar gevangenisstraf. Maar niets van enige erkenning dat er iets niet in orde was en waar verandering noodzakelijk zou zijn.

Het ernstigste en meer algemene probleem is dat dit schromelijke gebrek aan enige overdenking en erkenning dat er zaken zijn die om verbetering smeken, niet uitsluitend bij genoemde partij bestaat. We zien geen enkele neiging en nog minder enig plan om de wetgeving te gaan regelen die wijziging behoeft. Bijvoorbeeld, het feit dat een parlementariër zijn/haar zetel in de Staten kan behouden ondanks een lopende strafrechtelijke procedure tegen de persoon, en waarom eigenlijk? Omdat onze grondwet, de Staatsregeling, dit toestaat. We kunnen zien dat een van de andere autonome eilanden, Sint-Maarten, een grondwet heeft die voorschrijft dat een Statenlid in diens functie wordt geschorst zodra sprake is van een strafrechtelijke procedure tegen hem/haar. Bij ons hebben we recentelijk het geval gehad van de andere ex-minister van infrastructuur en planning, die strafrechtelijk wordt vervolgd, die vrijwillig zijn Statenzetel opgaf toen de strafzaak tegen zijn persoon bekend werd. Het is te waarderen dat hij de eer aan zichzelf hield, maar moeten we afhankelijk blijven van het al of niet aanwezige eigen fatsoen? Kunnen de politieke partijen niet een keer tot consensus geraken en erkennen dat het tijd wordt om de Staatsregeling aan te passen, met de formule van Sint Maarten als mogelijk voorbeeld? Of moeten we verder door het leven tussen de vrije wil van degene die nog enig respect kan opbrengen en de uitdagende houding van de ander die triomfantelijk wijst op zijn 'grondwettelijk vastgelegd recht'?

Maar er zijn meer zaken die onze politieke elite zou moeten rechtzetten. Bijvoorbeeld de mogelijke corruptie die gedurende jaren heeft plaatsgehad, mogelijk ook gedurende de periode waarin de strafbare feiten in de zaak Avestruz zich hebben afgespeeld. Dit in verband met de betalingen voor de zogeheten 'maatschappelijke bijdrage' die personen of ondernemingen moeten betalen om een erfpachtvergunning voor een bedrijfsterrein te krijgen.

Dit wordt/werd beschouwd als een soort maatschappelijke genoegdoening voor het feit dat 'kostbare en schaarse' domeingrond wordt afgegeven en men zodoende iets 'teruggeeft' aan de gemeenschap. Het probleem is dat deze kwestie niet bij wet is geregeld en dat om goede redenen. Hoe gaat men regelen dat een minister tegen jou zegt dat je een stuk overheidsgrond in erfpacht kan krijgen als je maar een door hem te noemen bedrag stort op de rekening van deze of gene stichting of vereniging...? Lijkt dit niet op een soort 'semilegale' afpersing? Als klap op de vuurpijl valt dit soort transacties, voor zo ver ons bekend, onder geen enkele administratieve- of accountantscontrole. We beschikken over een lijst met de donaties die gestort zijn gedurende de periode waarin de eerdergenoemde exminister van infrastructuur, betrokken in de nog lopende Flamingo-zaak, uit eigen beweging vrijgaf. Het gaat in die korte periode al om een totaalbedrag van meer dan vier miljoen florin aan schenkingen, maar het is niet bekend hoeveel geld van eigenaar is verwisseld tijdens de andere regeerperioden.

Wie garandeert ons dat met een dergelijke geldstroom nooit sprake is geweest van 'kickbacks' in de richting van een bewindspersoon? We hebben wetten, met name ons Wetboek van Strafrecht, dat dit soort handel strafbaar stelt...

Tenslotte raakt dit ook het toezicht op de politieke partijen en de vele stichtingen van politici die zich bezighouden met de inzameling van campagnefondsen. Bestaat er een continue en afdoende controle op deze entiteiten of is het zo dat we maar moeten afwachten totdat de rapen weer een keer gaar zijn, zoals in de Avestruz-zaak? We hebben niet voor niets een vernieuwd Burgerlijk Wetboek waarin striktere regels worden gesteld aan allerlei organisaties; is daar toezicht op?

Campagnemedewerker gelinkt aan premier aangehouden in verband met drugsonderzoek

De aanhouding van een man, die door lokale media is geïdentificeerd als Sandro Lopez, een campagnemedewerker en persoon die geassocieerd wordt met premier Mike Eman (AVP), heeft deze week aanzienlijke publieke aandacht en debat in Aruba aangewakkerd, met name op sociale media.

De autoriteiten hebben geen details over de zaak vrijgegeven en ook niet verduidelijkt in welke mate Lopez vermoedelijk betrokken is.

Het incident verspreidde zich echter snel via sociale media, waarbij verschillende berichten breed werden gedeeld op Facebook en sterke reacties uitlokten bij het publiek. Reacties variëren van bezorgdheid over politieke verantwoordelijkheid tot oproepen voor een zorgvuldige rechtsgang en terughoudendheid totdat officiële informatie de details bevestigt.

Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat de premier zelf betrokken is bij het onderzoek. Desondanks heeft de politieke connectie – via de vermeende rol van Lopez binnen de innerlijke kring van Eman – geleid tot meer aandacht en bredere discussies over screeningprocessen en verantwoordelijkheid binnen politieke campagnes. Wetshandhavingsinstanties in Aruba hebben de afgelopen maanden hun operaties opgevoerd, gericht op de bestrijding van drugsgerelateerde criminaliteit. Deze operaties omvatten vaak gecoördineerde inspanningen met gespecialiseerde eenheden en hebben geleid tot arrestaties en inbeslagnames van drugs en wapens. De autoriteiten benadrukken hun inzet om zowel georganiseerde als kleinschalige drugsactiviteiten aan te pakken.

Functionarissen hebben geen informatie verstrekt over de specifieke omstandigheden van de aanhouding van Lopez en er zijn geen concrete aanklachten bekendgemaakt. Ook is het momenteel niet duidelijk of er meer aanhoudingen worden verwacht in deze zaak, en de autoriteiten hebben Lopez niet verder geïdentificeerd dan met initialen in de detentiemeldingen.

De zaak onderstreept echter de steeds grotere rol van sociale media bij het vormen van de publieke perceptie van lopende onderzoeken. Hoewel platforms zoals Facebook de bewustwording kunnen vergroten, brengen zij ook het risico met zich mee dat onbevestigde geruchten zich verspreiden, wat het essentieel maakt om onderscheid te maken tussen bevestigde feiten en speculatie.



Terwijl het onderzoek voortduurt, zullen verdere updates van de politie en het Openbaar Ministerie cruciaal zijn om de feiten vast te stellen. Totdat dat gebeurt, blijft de situatie in ontwikkeling, met zowel publieke als politieke aandacht gericht op de verdere ontwikkelingen in deze zaak.

ARUBAVANDAAG

Internationaal recht of... Het recht van de sterkste...?

Net zoals de rest van de wereld zijn wij ook in afwachting van een positieve wending in de huidige koers van het wereldgebeuren. Maar, met de mislukking van de recente onderhandelingen tussen de VS en Iran lijkt het eerder op het tegendeel dat we kunnen verwachten. Hierdoor wordt het steeds moeilijker te voorspellen wat er in de komende maanden en de rest van het jaar gaat gebeuren.

Geregeld doet deze of gene partij een beroep op of verwijst naar het internationaal recht, maar een nadere analyse toont aan dat er heel wat zaken niet naar internationaal geschieden of geregeld zijn, zodat uiteindelijk de militaire overmacht uitmaakt wat er gebeurt. Dit vraagt om nadere uitleg, bijvoorbeeld in de confrontatie in de Straat van Hormuz. Deze zee-engte tussen Iran en Oman is op het smalste gedeelte tussen de 33 en 39 kilometer breed, terwijl de bruikbare vaargeulen niet meer dan 6 kilometer breed zijn. Dit gedeelte van de straat heeft niet de ruimte om elk land een eigen twaalfmijlszone van territoriale wateren toe te kennen. Daar komt nog bij dat geen van de landen het internationale VN-verdrag inzake het zeerecht heeft ondertekend (United Nations Convention on the Law of the Sea, in 1982 in het leven geroepen in Kingston, Jamaica). De VS zelf heeft het verdrag ook niet ondertekend. Het Koninkrijk der Nederlanden heeft het verdrag wel geratificeerd en op basis hiervan bestaat er een akkoord tussen het Koninkrijk en Venezuela betreffende de verdeling van de wateren tussen Aruba en Venezuela waar de ruimte gelijkelijk aan ieder land toevalt. In het geval van de straat van Hormuz blijkt dat niet zo te zijn, maar dat hoefde niet tot problemen te leiden zolang geen van beide landen exclusieve rechten zou laten gelden op de zeestraat. Maar nu de verhindering van de doortocht van schepen een geweldig wapen blijkt te zijn in het huidig conflict zou ieder van de landen wel een beroep willen doen op het internationaal recht, dat zij niet formeel onderschrijven. Het lijkt er eerder op dat hier het recht van de sterkste voorrang zal krijgen. Men kan makkelijk beweren dat de zeestraat onder het internationaal recht valt en daarom ook toegankelijk moet blijven voor al het maritiem verkeer, zoals het International Maritime Organisation (IMO) op 16 maart jl. heeft verklaard, maar wie trekt zich daar iets van aan?

De blokkade van de zeestraat, door de regering-Trump aangekondigd, zal na het mislukken van de onderhandelingen tussen de VS en Iran gedurende het afgelopen weekeinde wel het internationale nieuws gaan beheersen, maar het is niet zeker dat militaire macht beslissend zal zijn. Men moet bijvoorbeeld ook rekening houden met de verzekeringsmaatschappijen die de zeevaart bedienen, zoals de bekende Lloyd's, die de omstandigheden zullen moeten evalueren om te beslissen of de risico's voor hen aanvaardbaar zijn. Zolang dat niet het geval is zal er geen sprake zijn van hervatting van het zeetransport in de Perzische Golf. Dit nog afgezien van het feit dat de normalisering van de situatie de nodige tijd in beslag zal nemen, met alle gevolgen voor de landen die afhankelijk zijn van vracht die uit de Golf zou moeten komen.

Intussen hebben de oorlogen in Iran en Oekraïne grote gevolgen voor de wereldeconomie. De meeste aandacht gaat hierbij uit naar de ruwe aardolie en andere olieproducten die de landen aan de Golf zouden willen exporteren, wat normaal gesproken zo'n 20% van de dagelijkse wereldproductie zou betreffen. Saoedi-Arabië heeft gedeeltelijk een oplossing gevonden door gebruik te maken van een pijpleiding die naar de Saoedische westkust loopt, maar de andere landen hebben die mogelijkheid niet en zijn geheel afhankelijk van de afvoer via de straat van Hormuz. Naast de uitvoer van ruwe olie zorgt de situatie er ook voor dat vloeibaar aardgas en chemische producten afkomstig uit de petrochemie niet naar hun bestemming kunnen gaan. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de beschikbaarheid van kunstmest op de wereldmarkt en voor de agrarische productie op diverse continenten. Wat intussen minder aandacht krijgt is de situatie in Oekraïne, waar voor dit land gunstige ontwikkelingen zijn te ontwaren. Het land is bezig geleidelijk aan de slag via het luchtruim te winnen tegen Rusland door middel van de enorme vooruitgang in de ontwikkeling van de dronetechnologie, zowel in offensief als defensief opzicht. De belangrijkste doelen van het offensief betreffen het zoveel mogelijk uitschakelen van de aardolie-infrastructuur in Rusland, naast andere doelen zoals de logistiek van de Russische leger. Op dit moment heeft Oekraïne enkele van de belangrijke oliezeehavens van Rusland, aan de Oostzee en de Zwarte Zee, buiten werking gesteld met gerichte drone-aanvallen zonder dat de luchtafweer van Rusland hierop een antwoord heeft. Volgens verscheidene internationale bronnen is 40% van de totale olie-export van Russische ruwe olie al lamgelegd door de Oekraïense acties. In maart 2026 exporteerde Rusland nog gemiddeld 3,6 miljoen vaten per dag. De situatie kan voor Rusland verder verslechteren als er niet meer opslagruimte beschikbaar is en men over moet gaan tot het stopzetten van de olieproductie aan de bron. Vooral de olieprojecten in de Noordelijke gebieden met permanente vorst kunnen veel schade oplopen en het zal ook veel investeringen vergen om die weer op te starten. Dit kan zelfs leiden tot productieverlies gedurende verscheidene jaren; iets wat ook de landen in het Midden-Oosten kan overkomen.

De VS-regering heeft de sancties tegen Rusland en Iran opgeheven in een poging het aanbod van olie op de wereldmarkt op peil te houden, maar zonder een oplossing voor het conflict in het Midden-Oosten en nog meer obstakels voor Rusland om olie te kunnen exporteren is er weinig zicht op een spoedige terugkeer naar een genormaliseerde wereldeconomie.

Deze internationale situatie betekent ook problemen voor ons land . Als de benzineprijs in de VS al met zeker 40% is toegenomen dan is het slechts een kwestie van tijd voordat dit ook bij ons zijn uitwerking heeft. Bovendien zullen de prijzen voor diesel en vliegtuigbrandstof nog hoger worden, met zonder enige twijfel gevolgen voor de luchtvaart en daarmee ook voor het toerisme. Intussen blijft het moeilijk exactere voorspellingen te doen.

Rechter wijst beroep af in zaak Isla di Oro; weigering vergunning blijft staan



Het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba heeft het beroep van J.O.B. Holding & Management VBA tegen de weigering van een aanlegvergunning voor activiteiten op Isla di Oro afgewezen. De rechter oordeelde dat de beslissing van de overheid juridisch gerechtvaardigd is en in lijn ligt met geldende ruimtelijke ordening en milieuregels.

De zaak draaide om een aanvraag van J.O.B. Holding om het terrein, waarvoor het bedrijf in 2023 erfpachtrechten verkreeg, te ontwikkelen. Het voorgestelde project omvatte onder meer opruimwerkzaamheden, sloop van bestaande structuren, landschapsinrichting en de aanleg van recreatieve voorzieningen. De overheid wees de aanvraag echter af vanwege zorgen over milieuschade en strijdigheid met de geldende bestemming van het gebied.

Hoewel de rechter erkende dat er procedurele tekortkomingen waren — waaronder het ontbreken van advies van een commissie en het niet formeel horen van de aanvrager — werd geoordeeld dat deze fouten geen doorslaggevende invloed hadden op de uitkomst. Volgens de rechtbank had de overheid voldoende informatie om tot een besluit te komen en heeft J.O.B. Holding haar standpunten al schriftelijk kunnen toelichten. De kern van de uitspraak lag bij de inhoudelijke beoordeling van het project. De rechter stelde vast dat het gebied onder de bestemming "Marinegebied" valt binnen het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan, wat betekent dat bescherming van natuur en ecosystemen voorop staat. Activiteiten zijn daar slechts beperkt toegestaan en moeten een minimaal effect hebben op het milieu.

Volgens de rechtbank ging het voorgestelde project verder dan kleinschalig recreatief gebruik en zou het leiden tot een ingrijpende verandering van het gebied. De plannen wezen op toeristische of hospitality-achtige ontwikkelingen, wat niet verenigbaar werd geacht met de beschermde status van het gebied.

Ook andere argumenten van J.O.B. Holding, zoals een beroep op bestaande gebruiksrechten en het gelijkheidsbeginsel, werden verworpen. De rechter benadrukte dat elke aanvraag afzonderlijk wordt beoordeeld en dat eerdere beslissingen geen automatisch recht op goedkeuring geven.

Met deze uitspraak blijft de weigering van de vergunning van kracht. De rechter zag bovendien geen aanleiding om proceskosten toe te kennen. De zaak onderstreept het gewicht dat wordt toegekend aan natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen op Aruba.

Opslagtanks opnieuw op tafel – maar kan Aruba een goede deal sluiten?

De regering van Aruba plaatst het raffinaderijterrein opnieuw in het centrum van haar economische ambities. Ditmaal via een Request for Proposal (RFP), een internationale oproep tot het indienen van voorstellen voor de lease van de olieopslagtanks en havenfaciliteiten bij Mond'i Lora.





Refineria di Aruba presenteert deze stap als een strategische kans: een heractivering van een belangrijk actief, een stimulans voor economische activiteit en een potentiële nieuwe inkomstenbron voor het land. De terminal beschikt volgens de officiële communicatie over een capaciteit van 10,7 miljoen vaten verdeeld over 17 tanks, evenals dokfaciliteiten die geschikt zijn voor grote olietankers.

Achter deze belofte van kansen schuilt echter een complexere realiteit, die serieuze vragen oproept over de werkelijke waarde van het voorstel, de staat van de infrastructuur en of Aruba een competitieve markt betreedt vanuit een positie van kracht of juist van achterstand.

Een jarenlang ongebruikt actief

Het vertrekpunt is onvermijdelijk: deze faciliteiten zijn al jaren niet actief in gebruik. Zelfs als de opslagtanks structureel nog intact zouden zijn – iets wat volgens informatie van Bon Dia Aruba niet zonder meer kan worden aangenomen – betekent dit niet dat de gehele installatie in goede staat verkeert.

De haveninfrastructuur – steigers, laadarmen en onderwaterstructuren – is langdurig blootgesteld aan natuurlijke elementen. Zoutwatercorrosie alleen al kan dergelijke constructies aanzienlijk aantasten, zelfs onder normale onderhoudsomstandigheden. Zonder continu onderhoud is vergevorderde slijtage te verwachten.
Die realiteit heeft een prijs.

Elke serieuze operator die de faciliteiten wil leasen, zal eerst een grondige evaluatie moeten uitvoeren – en waarschijnlijk aanzienlijke investeringen moeten doen – om de installaties weer op operationele en regelgevende standaarden te brengen. Dit zijn geen marginale kosten; ze kunnen gemakkelijk oplopen tot tientallen miljoenen.

Dat leidt tot een fundamentele vraag: als een investeerder eerst miljoenen moet uitgeven om de faciliteit bruikbaar te maken, hoeveel blijft er dan realistisch over voor Aruba?

Hoe groter de vereiste initiële investering, hoe lager het financiële rendement dat een operator kan aanbieden in de vorm van leasebetalingen of winstdeling. In dat opzicht geldt: hoe slechter de staat van de infrastructuur, hoe zwakker de onderhandelingspositie van Aruba.

Bon Dia Aruba heeft geprobeerd contact op te nemen met de directeur van RdA, maar tot het moment van publicatie is geen reactie ontvangen.

De Venezuela-factor: verwachting versus realiteit

Een deel van de hernieuwde interesse in olieopslag in de regio hangt samen met geopolitieke ontwikkelingen, met name veranderingen in het Amerikaanse beleid ten aanzien van Venezuela eerder dit jaar.
De redenering is dat, als de olieproductie in Venezuela toeneemt, de vraag naar opslag en transport in het Caribisch gebied zal volgen.

Deze aanname verdient echter nuance.

De Venezolaanse oliesector verkeert al jaren in verval. Infrastructuur is verslechterd, de productiecapaciteit is afgenomen en belangrijke installaties functioneren slechts gedeeltelijk. Van de vier zogeheten 'upgraders' – essentieel voor de verwerking van zware ruwe olie – is er momenteel slechts één volledig operationeel.

Zelfs bij beleidswijzigingen kan de productie niet van de ene op de andere dag worden hervat. Het herstel vereist tijd, kapitaal en technische capaciteit. Industrie-experts spreken over tijdslijnen van maanden tot jaren, niet weken. Dit betekent dat eventuele toename in aanbod waarschijnlijk geleidelijk en beperkt zal zijn op korte termijn.

Met andere woorden: Aruba positioneert zich mogelijk voor een vraag die zich niet in de veronderstelde omvang of snelheid zal materialiseren.

Een competitieve regio, geen lege markt

Zelfs als extra olestromen werkelijkheid worden, opereert Aruba niet in een vacuüm.

Curaçao is Aruba al voorgegaan met het leasen van zijn opslaginfrastructuur, die bovendien beter onderhouden was en minder rehabilitatie vereiste. Dat geeft Curaçao een duidelijk concurrentievoordeel.

Daarnaast zijn er 21 raffinaderijen in het Caribisch gebied, waaronder Trinidad & Tobago, dat zich blijft profileren als regionaal energiecentrum met bestaande infrastructuur, actieve raffinage-initiatieven en lopende inspanningen om internationale operators aan te trekken. Dit is geen hypothetische concurrentie – het zijn actieve spelers met functionerende activa.

In deze context staat Aruba voor een lastige vraag: waarom zou een investeerder kiezen voor een faciliteit die waarschijnlijk aanzienlijke renovatie vereist, terwijl er reeds operationele alternatieven beschikbaar zijn?
Zonder een duidelijk concurrentievoordeel – in kosten, locatie of operationele gereedheid – loopt Aruba het risico een secundaire optie te worden in plaats van een voorkeursbestemming.

Echo's van de pandemieperiode

Dit is niet de eerste keer dat olieopslag als kans wordt gepresenteerd.

Tijdens de COVID-19-pandemie, toen de wereldwijde vraag instortte en opslag schaars werd, onderzocht Aruba soortgelijke opties om de tanks te benutten. De interesse destijds werd gedreven door uitzonderlijke marktomstandigheden, die inmiddels niet meer bestaan.

De huidige context is anders. De urgentie die opslag destijds zeer winstgevend maakte, is afgenomen en heeft plaatsgemaakt voor een meer gebalanceerde en onzekere markt.

Bovendien ontbreken nog veel cruciale details over de huidige RFP.

Onbeantwoorde vragen rond de RFP

Ondanks de formele aankondiging blijven essentiële aspecten van het plan onduidelijk.

Wie zijn de potentiële geïnteresseerde partijen? Welk investeringsniveau is vereist? Welke financiële opbrengst kan Aruba realistisch verwachten? En onder welke voorwaarden wordt de lease gestructureerd?

Zonder deze antwoorden is het moeilijk te beoordelen of dit initiatief een sterke deal vertegenwoordigt – of slechts een manier is om beperkte inkomsten te genereren uit een actief met weinig directe alternatieven.

Daarnaast is er een bredere strategische zorg. Door zich te committeren aan een opslagmodel, kan Aruba toekomstige opties voor de raffinaderijlocatie beperken, en mogelijk andere ontwikkelingsvormen opzij schuiven die op lange termijn meer waarde zouden kunnen opleveren.

De kernvraag is niet of het leasen van de tanks inkomsten kan genereren. Dat is waarschijnlijk wel het geval.
De echte vraag is of deze aanpak past binnen een coherente langetermijnstrategie voor de Arubaanse economie. Is dit een berekende stap om het eiland opnieuw te positioneren als energiehub, of een kortetermijnoplossing om restwaarde uit verouderde infrastructuur te halen?

Indien het laatste het geval is, moeten de verwachtingen dienovereenkomstig worden beheerd: de opbrengsten kunnen beperkt zijn en de strategische impact gering. Indien het eerste het geval is, roept het huidige plan juist meer vragen op over hoe Aruba wil concurreren in een veranderend wereldwijd energielandschap, waarin traditionele olie-infrastructuur steeds meer onzekerheid kent.

Een beslissing die transparantie vereist

Decennialang was de raffinaderij een van de belangrijkste economische pijlers van Aruba. Beslissingen over de toekomst ervan hebben verstrekkende implicaties – niet alleen voor de overheidsfinanciën, maar ook voor de bredere economische koers van het eiland.

Juist daarom vraagt dit moment om transparantie.

Het publiek moet niet alleen worden geïnformeerd over de kansen, maar ook over de risico's, aannames en de voor- en nadelen van het plan.
Hoewel de RFP beweging suggereert, ontbreekt het nog aan duidelijkheid.

Er mag worden verwacht dat de regering in de volgende fasen van het proces meer openheid zal bieden – mogelijk in samenspraak met geïnteresseerde partijen. Totdat die informatie beschikbaar is, blijft het moeilijk om te concluderen of dit daadwerkelijk een goede keuze is.

Onderzoek 'Barracuda' richt zich op vermoedelijke importfraude op Curaçao

(CurañaoChronicle) – Een strafrechtelijk onderzoek onder de naam "Barracuda" heeft aanwijzingen opgeleverd voor mogelijke fraude binnen de importsector van Curaçao, na invallen die deze week op twee locaties op het eiland zijn uitgevoerd.

De zaak draait om vermoedens van het ontduiken van invoerrechten en het vervalsen van administratieve documenten. De operatie werd uitgevoerd onder leiding van het Openbaar Ministerie, in samenwerking met een rechter-commissaris.

Autoriteiten hebben een pand doorzocht dat bekendstaat als LOT1038 aan de Nieuwe Caracasbaaiweg, evenals een locatie aan de Kaminda Nikel. Tijdens de invallen zijn administratieve stukken in beslag genomen in het kader van het lopende onderzoek.
LOT1038 heeft inmiddels bevestigd dat er een controle heeft plaatsgevonden op het terrein. In een verklaring liet het bedrijf weten al enige tijd in contact te staan met de betrokken autoriteiten en volledig mee te werken aan het onderzoek.

Het bedrijf sprak daarnaast vertrouwen uit in een zorgvuldige en transparante afhandeling van de zaak. Volgens LOT1038 blijven de bedrijfsactiviteiten onverminderd doorgaan en is de winkel gewoon geopend.



Het onderzoek loopt nog, en er zijn op dit moment geen verdere details bekendgemaakt. De autoriteiten hebben nog niet bevestigd of er arrestaties zijn verricht.

Onzekerheid blijft bestaan over toekomst van Landspakketten na bezoek van Nederlandse staatssecretaris

(CuraçaoChronicle) – De Raad van Ministers heeft deze week overleg gevoerd met Eric van der Burg tijdens zijn werkbezoek aan Curaçao, waarbij de samenwerking binnen het Koninkrijk en de toekomst van de Landspakketten centraal stonden.



Ondanks de gesprekken blijft onduidelijk of de hervormingsafspraken worden voortgezet en in welke vorm. Volgens de regering is er nog geen definitieve beslissing genomen. Van der Burg gaf aan dat het aan de regering van Curaçao is om duidelijkheid te scheppen over de volgende stappen.

De Landspakketten, geïntroduceerd in 2020, zijn afspraken tussen Curaçao en Nederland met als doel het versterken van bestuur, economie en overheidsfinanciën. In ruil voor financiële steun heeft Curaçao zich gecommitteerd aan hervormingen op onder meer het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, belastingen en openbaar bestuur.

De Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) speelt een centrale rol bij de uitvoering van deze hervormingen. Deze organisatie biedt technische ondersteuning, begeleidt projecten en monitort de voortgang, en fungeert als schakel tussen Curaçao en Nederland.

Volgens de regering bevindt het programma zich inmiddels in de eindfase, waarbij de nadruk verschuift van planning naar uitvoering. Dit betekent dat Curaçao strategische keuzes moet maken over welke hervormingen prioriteit krijgen, gezien de beperkte uitvoeringscapaciteit binnen de publieke sector.

Dit vraagstuk speelt tegen de achtergrond van eerdere waarschuwingen vanuit Nederland dat meerdere belangrijke hervormingen vertraging oplopen en nog steeds in de planningsfase verkeren. Dit geldt met name voor domeinen zoals financieel beheer, belastinghervorming, digitalisering en wetgevingscapaciteit.

Nu het einde van de afspraken in zicht komt, neemt de druk toe om plannen om te zetten in concrete resultaten. Tegelijkertijd heeft Curaçao benadrukt dat een eventuele voortzetting van de hervormingen moet plaatsvinden op basis van gelijkwaardigheid en met meer nationale regie.

Indien de Landspakketten worden beëindigd of niet verlengd, loopt Curaçao het risico belangrijke ondersteuning te verliezen, waaronder extra uitvoeringscapaciteit, technische expertise en een gezamenlijk monitoringskader. Ook zou een belangrijk kanaal voor steun en cofinanciering van lopende hervormingsprojecten wegvallen.

Tijdens een persconferentie op donderdag wilde Van der Burg niet in detail ingaan op de toekomst van de afspraken. Hij herhaalde dat de beslissing bij de regering van Curaçao ligt. Wel merkte hij op dat Curaçao een andere benadering lijkt te kiezen dan Aruba en Sint Maarten.

Overheid verdedigt publieke toegang tot Mullet Bay Beach in rechtszaak

(TheDailyHerald) – De regering van Sint Maarten heeft de zaak rond publieke toegang tot Mullet Bay Beach voorgelegd aan het Gerecht in Eerste Aanleg, waar zij zich verzet tegen claims van Sun Resorts Ltd. N.V. om delen van het strand en de kustzone als privébezit te laten erkennen.



Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur (VROMI), Patrice Gumbs, vertegenwoordigde de overheid in de rechtszaak. Centraal staat de vraag of Sun Resorts Ltd. haar eigendomsrechten op aangrenzende percelen kan uitbreiden tot aan het strand.

Sun Resorts Ltd. verzoekt de rechter om te erkennen dat het bedrijf rechtmatige eigenaar is van grond tot aan de kustlijn. Volgens het bedrijf heeft de overheid onrechtmatig gehandeld door vergunningen te verlenen, gebruiksrechten toe te kennen en derden toe te staan commerciële activiteiten op het strand uit te oefenen. Daarnaast vraagt het bedrijf om deze activiteiten te stoppen en om financiële sancties indien de overheid niet aan een uitspraak zou voldoen.

De regering heeft deze claims resoluut afgewezen en stelt dat Mullet Bay Beach, net als alle stranden op Sint Maarten, tot het publieke domein behoort. Volgens de juridische positie van de overheid wordt ervan uitgegaan dat stranden eigendom zijn van het land, tenzij het tegendeel ondubbelzinnig kan worden aangetoond met rechtsgeldige documenten.

Tijdens de zitting voerde de overheid aan dat Sun Resorts Ltd. geen geldige documenten heeft overgelegd die eigendom van het strand zelf aantonen. De aangehaalde eigendomsaktes en kadastrale gegevens zouden enkel betrekking hebben op percelen grenzend aan de zee en niet op de kustlijn zelf.

Verder benadrukte de overheid dat Mullet Bay Beach historisch altijd toegankelijk is geweest voor het publiek en ook als zodanig is beheerd. Dit omvat onder meer het verstrekken van vergunningen aan lokale ondernemers die diensten aanbieden aan strandbezoekers. Volgens de regering zijn deze handelingen rechtmatig en in het algemeen belang.

Minister Gumbs waarschuwde dat het erkennen van de claim van Sun Resorts Ltd. een juridisch precedent zou kunnen scheppen dat de publieke toegang tot stranden in gevaar brengt. Hij stelde dat een dergelijke uitspraak de deur kan openen voor andere partijen om eigendomsrechten op kustgebieden te claimen.

De zaak wordt gezien als een belangrijke toets voor de balans tussen private eigendomsrechten en publieke toegang tot stranden op Sint Maarten, met bredere implicaties voor kustbeheer en bescherming van het erfgoed.

Een uitspraak van het Gerecht in Eerste Aanleg wordt verwacht op 9 juni 2026. Het ministerie van VROMI heeft aangegeven zich te blijven inzetten voor het behoud van het publieke karakter van de stranden.